

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

شماره ترتیب چاپ ۱۶۸۲

شماره چاپ سابقه

شماره دفتر ثبت ۵۱۵

دوره پنجم - سال چهارم

۱۳۷۸ - ۱۳۷۹

تاریخ چاپ ۱۳۷۷/۶/۲۷

یک شوری

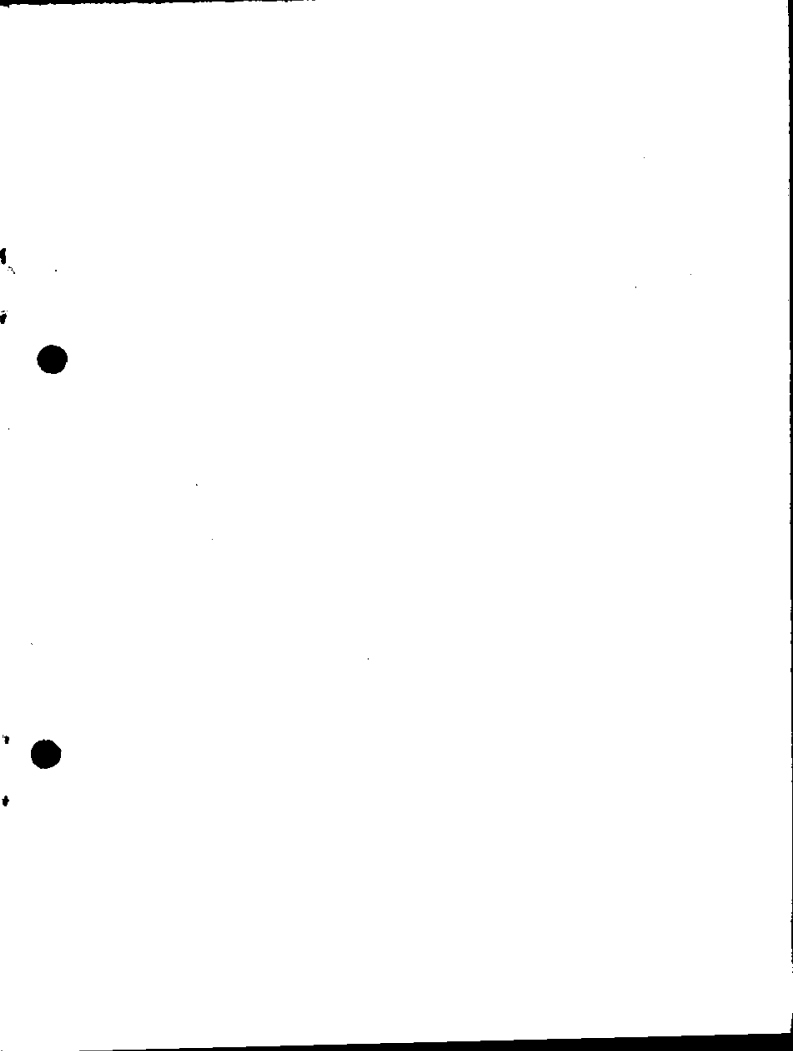
لایحه برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی
جمهوری اسلامی ایران

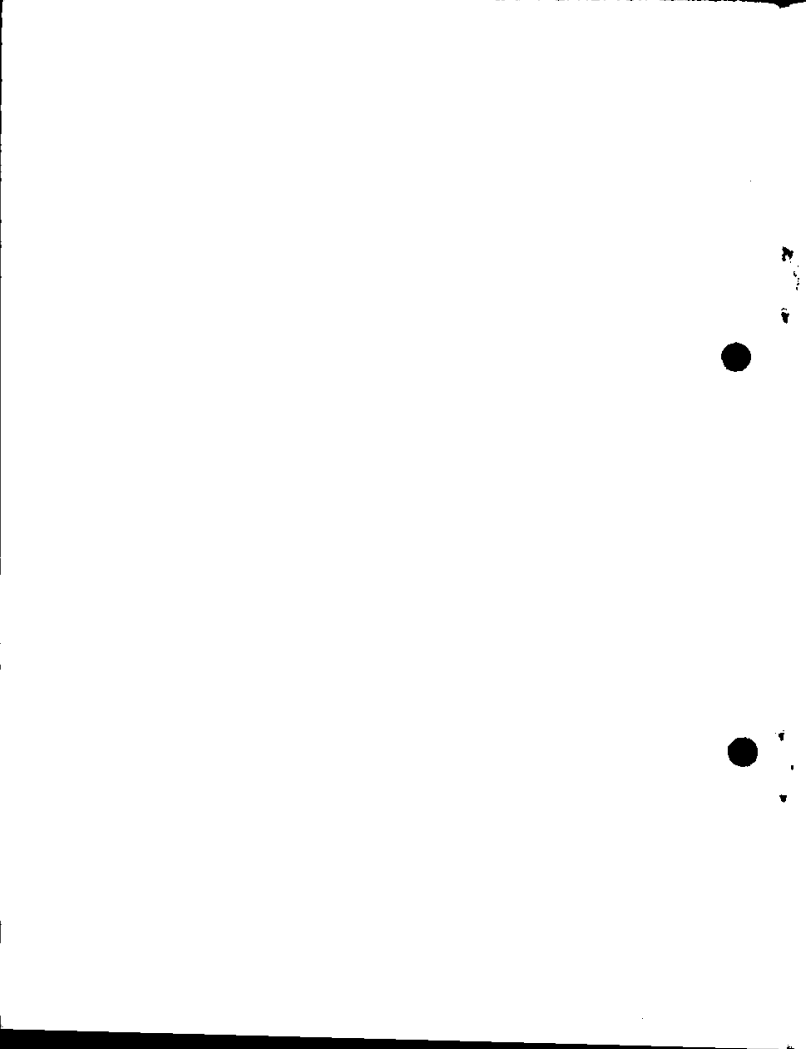
کمیسیون تلفیق

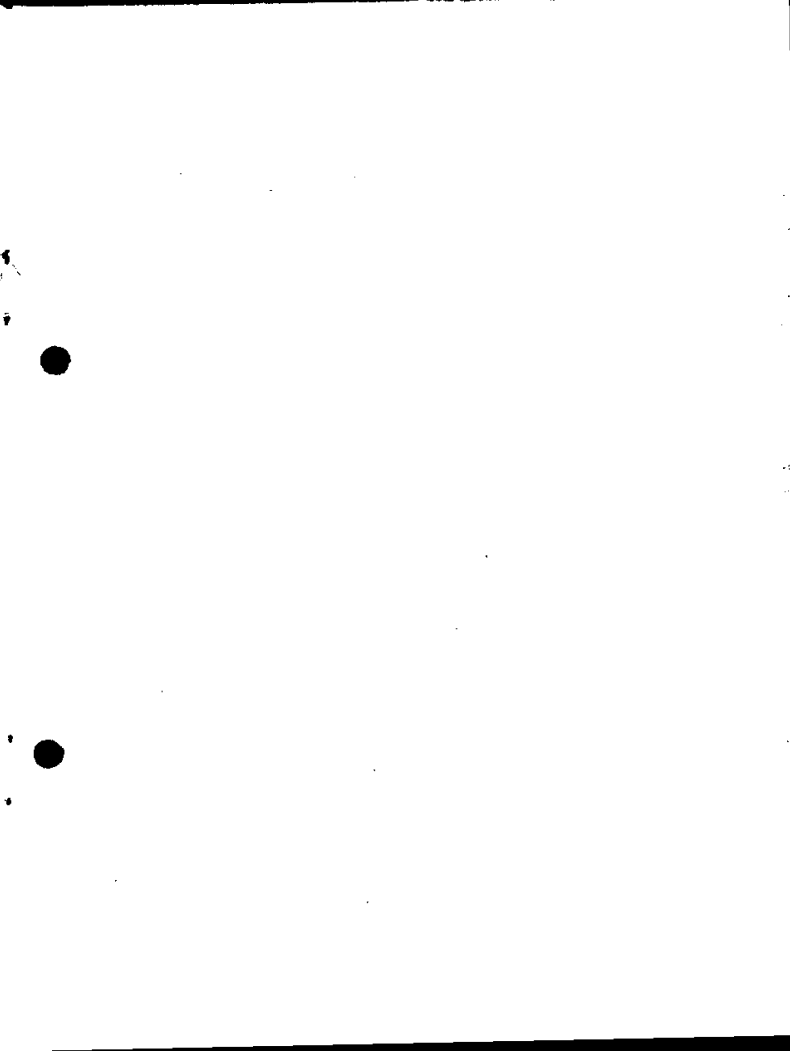
کمیسیونهای ارجاعی

کلیه کمیسیونها

اداره کل قوانین

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

ج	مقدمه.....
۱	بخش اول . حوزه‌های فرابخشی:.....
۳	فصل ۱. اصلاح ساختار اداری و مدیریت.....
۷	فصل ۲. ساماندهی شرکتهای دولتی.....
۱۰	فصل ۳. واگذاری سهام و مدیریت شرکتهای دولتی.....
۱۷	فصل ۴. تنظیم انحصارات و رقابتی کردن فعالیتهای اقتصادی.....
۱۹	فصل ۵. نظام تأمین اجتماعی و یارانه‌ها.....
۲۵	فصل ۶. سیاستهای اشتغال.....
۲۷	فصل ۷. نظام مالیاتی و بودجه.....
۳۴	فصل ۸. نظام درآمد هزینه انسان.....
۴۱	فصل ۹. سیاستهای پولی و ارزی.....
۴۵	فصل ۱۰. ساماندهی بازارهای مالی.....
۴۸	فصل ۱۱. توسعه علوم و فناوری.....

صفحه

عنوان

۵۰	فصل ۱۲ . سیاستهای زیست محیطی
۵۳	بخش دوم . امور بخشی:
۵۵	فصل ۱۳ . آب و کشاورزی
۵۹	فصل ۱۴ . صنعت، معدن و بازرگانی
۶۳	فصل ۱۵ . انرژی
۶۷	فصل ۱۶ . پست و مخابرات
۶۹	فصل ۱۷ . حمل و نقل
۷۲	فصل ۱۸ . عمران شهری و توسعه و عمران روستایی
۷۵	فصل ۱۹ . مسکن
۷۸	فصل ۲۰ . آموزش
۸۵	فصل ۲۱ . فرهنگ، هنر و تربیت بدنی
۹۶	فصل ۲۲ . امور دفاعی و امنیتی
۱۰۰	فصل ۲۳ . امور عمومی (سیاست داخلی و روابط خارجی)
۱۰۳	فصل ۲۴ . امور قضایی
۱۰۵	فصل ۲۵ . بهداشت و درمان
۱۱۱	بخش سوم . اجرا و نظارت:
۱۱۳	فصل ۲۶ . اجرا و نظارت
۱۱۵	جداول پیوست

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

مقدمه

لایحه برنامه سوم توسعه کشور، حاصل تلاش مستمر و بی‌وقفه مدیران، کارشناسان و صاحب‌نظران دستگاه‌های اجرایی، دانشگاه‌ها و نهادها و تشکلهای غیر دولتی است که از اولین ماههای روی کار آمدن دولت جدید و در ماههای پایانی سال ۱۳۷۶ فعالیتهای مقدماتی آن آغاز گردید.

برنامه سوم توسعه کشور، با اتکا بر تجارب گذشته، شناخت واقعیتهای موجود کشور در عرصه‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و چالشهای آینده و با تأکید بر همه جانبه و متوازن بودن برنامه تدوین شده است.

لایحه برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران با این درک مشترک تنظیم شده است که:

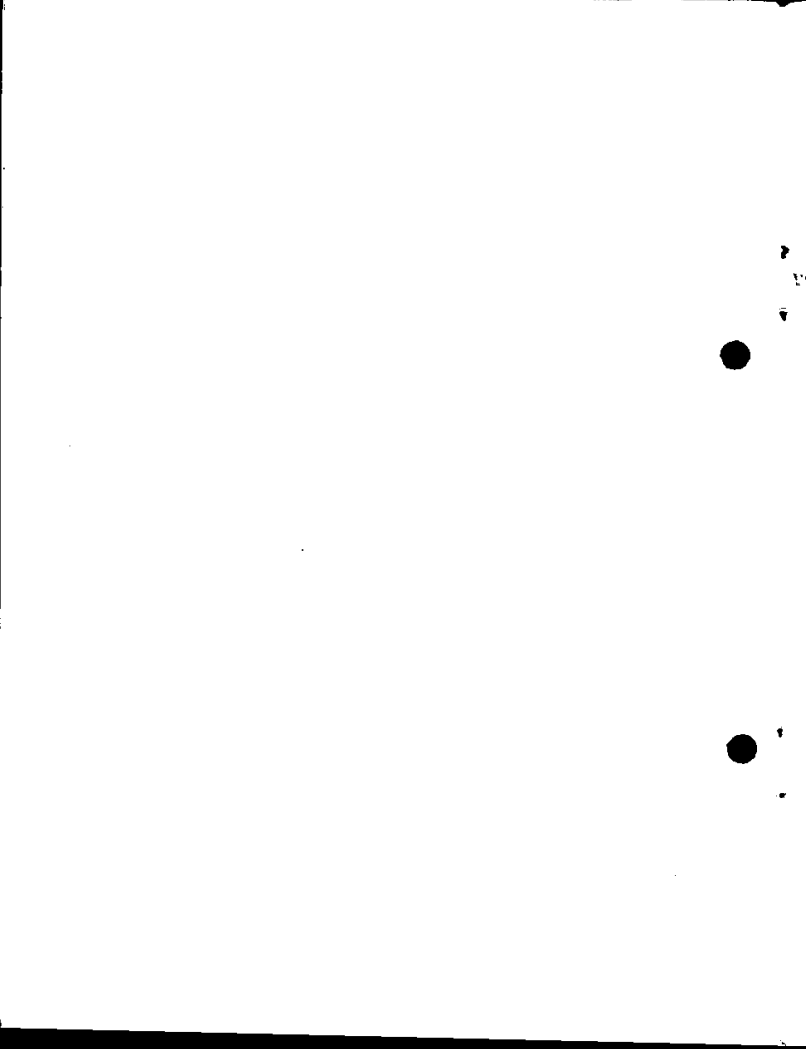
اولاً - بهبود شرایط کشور در گرو پرداختن همه جانبه به اداره امور است و توجه صرف به یک بُعد خاص و غفلت از سایر امور، موجب عدم توفیق حتی در بُعد خاص مورد نظر خواهد شد.

ثانیاً - برنامه باید رویکرد سیاستگذاری بر مسایل داشته و دربرگیرنده الزامات سیاستی و نهادی برای رفع مهمترین تنگناهای توسعه کشور باشد.

ثالثاً - توفیق برنامه در گرو مشارکت هماهنگ همه ارکان نظام تصمیم‌گیری کشور در یک قالب منسجم و سازمان یافته و مبتنی بر اتصال با نظام کارشناسی است .

اتفاق نظر در موارد فوق موجب گردید، سیاستهای کلی برنامه سوم توسعه کشور پس از بررسیهای همه جانبه هیأت وزیران به محضر مقام معظم رهبری تقدیم شده و به دنبال ارجاع موضوع به مجمع تشخیص مصلحت نظام، سیاستهای کلی مورد تأیید معظم له به عنوان چارچوب اصلی تدوین جهتگیریها و سیاستهای برنامه سوم مدنظر قرار گیرد.

این لایحه، به صورت مجموعه‌ای از مواد قانونی است که در قالب ۲۶ فصل و به تفکیک حوزه‌های بخشی و فرابخشی تنظیم شده است و امید می‌رود، به عنوان یک چارچوب حقوقی برای اداره کشور که می‌تواند در طول برنامه به قوانین دائمی تبدیل شود، زمینه‌های مناسب برای برنامه‌ریزی به شکل متعارف در برنامه‌های بعدی را فراهم و به حل مسایل اساسی کشور در سالهای برنامه بپردازد.

بخش اول

حوزه‌های فرابخشی

فصل ۱. اصلاح ساختار اداری و مدیریت

ماده ۱. به منظور تصحیح، بهسازی و اصلاح نظام اداری در ابعاد تشکیلات، سازماندهی و ساختار اداره امور کشور، سیستمها و روشها، مدیریت منابع انسانی، مقررات و افزایش بهره‌وری دستگاههای اجرایی، شورای عالی اداری با ترکیب، صلاحیتها، وظایف و اختیارات زیر تشکیل می‌گردد:

الف. اعضا:

۱. رئیس جمهور یا معاون وی (رئیس شورا)
 ۲. چهار نفر از وزرا (ترجیحاً از بخشهای مختلف) به انتخاب هیأت وزیران.
 ۳. وزیر یا رئیس دستگاه مستقل ذی ربط.
 ۴. رئیس سازمان برنامه و بودجه در صورتی که فردی توسط رئیس جمهور به این سمت منصوب شده باشد.
 ۵. دبیرکل سازمان امور اداری و استخدامی کشور در صورتی که فردی توسط رئیس جمهور به این سمت منصوب شده باشد.
 ۶. سه نفر صاحب نظر و متخصص در امور اداری و مدیریت به انتخاب رئیس جمهور.
 ۷. دو نفر از استناداران به انتخاب رئیس جمهور
 ۸. دو نفر از نمایندگان مجلس به عنوان ناظر به انتخاب مجلس شورای اسلامی.
- مصوبات این شورا پس از تأیید رئیس جمهور لازم‌الاجرا خواهد بود.
- تبصره. دبیرکل سازمان امور اداری و استخدامی کشور به عنوان دبیر شورا و مسئول نظارت بر حسن اجرای مصوبات آن خواهد بود.

ب. وظایف و اختیارات:

۱. اصلاح ساختار تشکیلات دستگاههای اجرایی کشور به استثنای وزارتخانه‌ها از طریق ادغام،

انحلال و انتقال مؤسسات و سازمانها به خارج از مرکز.

۲. تجدیدنظر در ساختار داخلی وزارتخانه‌ها و وظایف و ساختار داخلی سازمانها، شرکتهای دولتی و شرکتهای اقماری آنها به منظور ایجاد انسجام تشکیلاتی و حذف وظایف موازی، مشابه و تکراری.

۳. تفکیک وظایف اجرایی از حوزه‌های ستادی وزارتخانه‌ها و محدود نمودن فعالیت حوزه‌های ستادی به اعمال حاکمیت و امور راهبردی (سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و نظارت) و انتقال وظایف اجرایی به واحدهای استانی و شهرستانی.

۴. تصمیم‌گیری در مورد ادغام واحدهای استانی و شهرستانی وابسته به هر یک از وزارتخانه‌ها در یک واحد سازمانی.

۵. شناسایی و واگذاری وظایف، امور و فعالیتهای قابل واگذاری دستگاههای اجرایی به شهرداریها و بخش غیر دولتی با هدف رهاسازی دولت از تصدیهای غیر ضرور و همچنین تعیین نحوه ارتباط و تنظیم مناسبات نظام اداری با شوراهای اسلامی روستا، بخش و شهر.

۶. اصلاح و مهندسی مجدد سیستمها، روشها و رویه‌های مورد عمل در دستگاههای اجرایی کشور با گرایش ساده‌سازی مراحل انجام کار، خودکار سازی عملیات و کاهش میزان ارتباط کارمندان با مراجعه کنندگان، افزایش رضایت مراجعان، کاهش هزینه‌های اداری و اقتصادی نمودن فعالیتهای.

۷. تصویب طرحهای لازم برای ارتقای بهره‌وری و کارایی نیروی انسانی و مدیریت دستگاههای اجرایی.

۸. تصویب ضوابط و معیارهای لازم در جهت بهینه‌سازی ساختار، ترکیب و توزیع نیروی انسانی بخش دولتی.

۹. تصویب ضوابط و دستورالعملهای مربوط به تعیین تکلیف نیروی انسانی دستگاههایی که براساس مصوبات شورای عالی اداری ادغام، منحل، واگذار و یا وظایف آنها به دیگر دستگاهها منتقل می‌شود.

۱۰. تصویب ضوابط ناظر بر بهره‌برداری مطلوب از فضاهای اداری و جابجایی و تأمین ساختمانهای اداری.

۱۱. تعیین و پیشنهاد منابع مورد نیاز برای تحقق برنامه‌های تحول نظام اداری و طرحهای مصوب شورا که نیاز به منابع جدید دارد.

۱۲. تشخیص و اعلام دستگاههای اقدام کننده برنامه‌های مرتبط با فعالیت دولت در زمینه نظام اداری و امور اجرایی.

ماده ۲. به منظور ایجاد هماهنگی و جلوگیری از تداخل نهادهای نظارتی و کاستن از فعالیتهای موازی و غیر لازم در امور نظارت و بازرسی، شورای عالی نظارت و بازرسی با عضویت رئیس سازمان برنامه و بودجه، دبیرکل سازمان امور اداری و استخدامی کشور، وزیر امور اقتصادی و دارایی، رئیس دیوان محاسبات کشور و رئیس سازمان بازرسی کل کشور زیر نظر رئیس جمهور تشکیل می‌شود. این شورا موظف است ضمن اعمال هماهنگی در فعالیتهای نهادهای نظارتی، نسبت به شناسایی و تعطیل کلیه فعالیتهایی که با ماهیت نظارت و بازرسی در کشور و بدون مجوزهای لازم قانونی انجام می‌گیرد، اقدام و «لایحه ساماندهی امور نظارت و بازرسی کشور» را با هدف جلوگیری از فعالیتهای تکراری و استقرار نظام کارآمد نظارت ملی با ایجاد پوشش نظارتی کامل تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران، جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم کند.

ماده ۳.

الف. به منظور بهینه‌سازی و اصلاح ترکیب نیروی انسانی دستگاههای اجرایی، توزیع مناسب نیروی انسانی در مناطق مختلف کشور و بهبود ارائه خدمات دولتی، سازمان امور اداری و استخدامی کشور مکلف است در نیمه اول سال ۱۳۷۹ برنامه جامع نیروی انسانی بخش دولتی را با رعایت موارد زیر تدوین و جهت تصویب به هیأت وزیران تقدیم کند:

۱. تعداد کل کارکنان دولت در پایان برنامه سوم توسعه از تعداد آن در آغاز برنامه به میزان ۵٪

کاهش یابد.

۲. شاخصهای کیفی نیروی انسانی به‌ویژه نسبت کارکنان مشاغل تخصصی به تعداد کل کارکنان و ترکیب تحصیلی کارکنان دولت ارتقا یابد.

۳. مجموع استخدامهای جدید در بخشهای دولتی از ۵۰٪ کل تعداد کارکنانی که از خدمت خارج می‌شوند تجاوز نکند.

ب. به منظور کاهش استخدامهای جدید و تأمین نیاز نیروی انسانی دستگاههای اجرایی که توسعه فعالیتهای آنها اجتناب‌ناپذیر است، سازمان امور اداری و استخدامی کشور مکلف است با هماهنگی دستگاهها و شرکتهای دولتی نسبت به تعیین نیروی مازاد دستگاهها و شرکتهای دولتی (رسمی و غیر رسمی) اقدام لازم را به عمل آورد و به دستگاه ذی‌ربط جهت صدور حکم انتقال اعلام نماید.

انتقال افراد مذکور در همان شهر نیاز به کسب موافقت مستخدم ندارد لیکن انتقال به سایر شهرستانها با موافقت مستخدم امکان‌پذیر می‌باشد.

ج. وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی می‌توانند نسبت به بازخریدی کارکنان با پرداخت وجوه تشویقی علاوه بر قوانین و مقررات موضوعه اقدام نمایند.

آیین‌نامه اجرایی این ماده در زمینه ضوابط اعطای گروه تشویقی، تسهیلات و امتیازات استخدامی برای انتقال کارکنان به شهرهای دیگر و میزان وجوه تشویقی بازخریدی و سایر موارد مربوطه توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران برسد.

فصل ۲. ساماندهی شرکتهای دولتی

ماده ۴. به منظور ساماندهی و استفاده مطلوب از امکانات شرکتهای دولتی و افزایش بازدهی و بهره‌وری و اداره مطلوب شرکتهایی که ضروری است در بخش دولتی باقی بمانند و نیز فراهم کردن زمینه واگذاری شرکتهایی که ادامه فعالیت آنها در بخش دولتی غیر ضروری است به بخش غیر دولتی، به دولت اجازه داده می‌شود نسبت به واگذاری، انحلال، ادغام و تجدید سازمان شرکتهای دولتی، اصلاح و تصویب اساسنامه شرکتهای، تصویب آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی، تصویب آیین‌نامه‌های استخدامی و بیمه، با رعایت مقررات و قوانین مربوط و جابجایی و انتقال وظایف، نیرو انسانی، سهام و دارایی‌های شرکتهای دولتی و شرکتهای وابسته به آنها با رعایت موارد ذیل اقدام کند.

الف. شرکتهای دولتی در قالب شرکتهای مادر تخصصی سازماندهی شده و زیر نظر وزارتخانه ذی‌ربط در چارچوب اساسنامه مربوط اداره می‌شوند.

ب. تصدی و اداره امور شرکتهای دولتی از امر سیاست‌گذاری وزارتخانه‌های ذی‌ربط تفکیک می‌گردد و وظایف حاکمیتی از شرکتهای دولتی منفک و به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی ذی‌ربط محول می‌گردد.

تبصره ۱. تشکیل شرکتهای دولتی جدید صرفاً با تصویب مجلس شورای اسلامی مجاز است و در مواردی که مجوز تشکیل در قوانین و اساسنامه‌های شرکتهای پیش‌بینی شده باشد تشکیل شرکت جدید منوط به تصویب هیأت وزیران خواهد بود.

تبصره ۲. مشارکت و سرمایه‌گذاری شرکتهای دولتی به استثنای بانکها، شرکتهای بیمه و مؤسسات اعتباری در سایر شرکتهای دولتی موضوع این ماده مستلزم کسب مجوز از هیأت وزیران است.

ج. شرکتهای دولتی که با تصویب هیأت وزیران مشمول واگذاری به بخش غیر دولتی می‌شوند از

تاریخ تصویب، مشمول مقررات عمومی حاکم بر شرکتهای دولتی نخواهند بود و در چارچوب قانون تجارت اداره می‌شوند.

د. مأموریت کارکنان شرکتهای دولتی و شرکتهای موضوع بند «ج» به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی در قالب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ه. نقل و انتقال سهام در ارتباط با اجرای این ماده (ناشی از ادغام، انحلال و تجدید سازمان) از پرداخت مالیات معاف است.

و. انجام هر گونه فعالیت تجاری و غیر آن که در اساسنامه شرکتهای دولتی پیش‌بینی نشده باشد ممنوع است.

ز. آیین‌نامه‌های اجرایی این ماده به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه، سازمان امور اداری و استخدامی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۵. قیمت‌گذاری کالا و خدمات شرکتهای دولتی به استثنای آن دسته از اقلامی که در مورد آنها حکم قانونی خاص در این قانون یا قوانین بودجه سنواتی وجود دارد، در چارچوب ضوابط اعلام شده از سوی هیأت وزیران خواهد بود و چنانچه دولت به هر دلیل فروش کالا یا خدمات هریک از شرکتهای دولتی را به قیمتی کمتر از قیمت تعیین شده به شرح فوق تکلیف کند، مابه‌التفاوت قیمت محاسبه شده و قیمت تکلیف شده از محل اعتبارات و منابع دولت به شرکت ذینفع پرداخت می‌گردد.

ماده ۶. وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی که طبق مقررات قانونی خود مجاز به قبول مالکیت سرمایه و سهام اشخاص به صورت هبه، صلح غیر معوض یا هرگونه عقد دیگری هستند، مکلفند در اسرع وقت نسبت به واگذاری سرمایه و سهام مذکور، به اشخاص غیر دولتی طبق مقررات اقدام کنند.

ماده ۷. در کلیه مواردی که به موجب قوانین، اجازه تصویب اساسنامه سازمانها، شرکتهای مؤسسات دولتی و وابسته به دولت از جمله مؤسساتی که شمول قانون به آنها مستلزم ذکر نام است و همچنین نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی به دولت داده شده‌است، اصلاح و تغییر اساسنامه با

پیشنهاد دستگاه ذی‌ربط و تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور، با هیأت وزیران می‌باشد.

ماده ۸. نمایندگی سهام دولت در مجامع عمومی شرکتهای دولتی با رعایت فرد بودن مجموع تعداد اعضای مجمع به عهده وزیر مسئول، وزیر امور اقتصادی و دارایی، رئیس سازمان برنامه و بودجه و دو یا چند وزیر دیگر که با تصویب هیأت وزیران تعیین می‌شوند یا نمایندگان آنان خواهد بود.

ماده ۹. مقررات مغایر با تصمیمات هیأت وزیران در چارچوب اختیارات موضوع این فصل ملغی‌الاجر است.

فصل ۳. واگذاری سهام و مدیریت شرکتهای دولتی

ماده ۱۰. به منظور ارتقای کارایی و افزایش بهره‌دوری منابع مادی و انسانی کشور و کارآمد کردن دولت در عرصه سیاستگذاری و توسعه توانمندی بخشهای خصوصی و تعاونی، سهام شرکتهای قابل واگذاری بخش دولتی در شرکتهایی که ادامه فعالیت آنها در بخش دولتی غیر ضروری است، طبق مقررات این قانون، به بخشهای تعاونی و خصوصی فروخته خواهد شد.

ماده ۱۱. در واگذاری سهام موضوع این فصل رعایت موارد ذیل الزامی است:

الف. امر واگذاری در جهت تحقق اهداف برنامه باشد و خود هدف قرار نگیرد.
ب. در چارچوب قانون اساسی صورت پذیرد.

ج. موجب تهدید امنیت ملی و یا تزلزل حاکمیت ارزشهای اسلامی و انقلابی نگردد.

د. به خدشه‌دار شدن حاکمیت نظام یا تضییع حق مردم و یا ایجاد انحصار نیانجامد.

ه. به استفاده از مدیریت سالم منجر شده و اداره امور را بهبود بخشد.

و. حتی‌المقدور به توسعه مشارکت عمومی منجر شود.

ماده ۱۲. کلیه سهام متعلق به وزارتخانه‌ها، مؤسسه‌های دولتی، کلیه شرکتهای دولتی موضوع

ماده ۴ قانون محاسبات عمومی کشور و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و سایر شرکتهایی که بیش

از پنجاه درصد سرمایه و یا سهام آنها منفرداً یا مشترکاً متعلق به وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی،

شرکتهای دولتی (به استثنای بانکها و مؤسسات اعتباری و شرکتهای بیمه) و همچنین سایر

شرکتهای دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت که شمول قوانین و مقررات عمومی به آنها

مستلزم ذکر نام یا تصریح نام است از جمله شرکت ملی نفت ایران و شرکتهای تابعه و وابسته وزارت

نفت و شرکتهای تابعه آنها، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و شرکتهای تابعه و سازمان

صنایع ملی ایران و شرکتهای تابعه و مرکز تهیه و توزیع کالا مشمول مقررات این فصل خواهند بود.

تبصره ۱. سهام متعلق به دستگاههای مذکور در این ماده که مالکیت آنها به صورت همه، صلح

غیر معوض یا هرگونه عقد دیگری انجام شده نیز مشمول مقررات این فصل می‌شوند.

تبصره ۲. مشارکت و سرمایه‌گذاری بانکها، شرکتهای بیمه و مؤسسات اعتباری در شرکتهای، از شمول مقررات این فصل مستثنی است.

ماده ۱۳. به منظور هماهنگی، نظارت و کنترل فرآیند واگذاری و حسن اجرای مقررات این قانون، «هیأت عالی واگذاری» به ریاست وزیر امور اقتصادی و دارایی تشکیل می‌گردد. دبیرخانه هیأت در وزارت امور اقتصادی و دارایی مستقر خواهد شد.

ماده ۱۴. هیأت عالی واگذاری مرکب از ۹ عضو به شرح زیر است:

الف. وزیر امور اقتصادی و دارایی (رئیس هیأت)

ب. رئیس سازمان برنامه و بودجه

ج. رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

د. وزیر وزارتخانه ذی‌ربط

ه. وزیر صنایع

و. وزیر تعاون

ز. وزیر کار و امور اجتماعی

ح. وزیر بازرگانی

ط. وزیر دادگستری

ماده ۱۵. وظایف و اختیارات هیأت عالی واگذاری به شرح زیر است:

الف. تأیید فهرست اسامی شرکتهای قابل فروش، انحلال و ادغام، پس از اعلام اسامی مزبور از سوی شرکتهای مادر و ارائه آن به هیأت وزیران جهت تصویب، متضمن برنامه زمان‌بندی مورد نظر و مشخص، حسب مورد و اعلام روش فروش با توجه به وضعیت بازار.

ب. تهیه برنامه سالانه فروش، انحلال یا ادغام شرکتهای در چارچوب مصوبات هیأت وزیران و تدوین و تبیین سیاستها و خط‌مشی‌های اجرایی لازم.

- ج . نظارت بر فرآیند واگذاری و ارائه گزارشهای نظارتی شش ماهه به رئیس جمهوری، شامل تجزیه و تحلیلها، بررسی نقاط قوت و ضعف و بازخوردهای فرآیند و راهکارهای پیش برنده.
- د . تدوین دستورالعمل لازم برای موارد استثنا از قبیل فروش از طریق مزایده محدود و مذاکره با کارآفرینان ، بانوجه به در اولویت بودن روشهای بورس و مزایده عمومی برای فروش سهام.
- ه . سازماندهی فعالیتهای فرهنگی - تبلیغاتی برای امر واگذاری.
- و . پیشنهاد آیین نامه برقراری نظام اقساطی فروش سهام در موارد ضروری به هیأت وزیران.
- ز . اعمال شیوههای قیمت گذاری سهام، تحقیقها و چگونگی پرداخت قیمت توسط خریداران در چارچوب آیین نامه مصوب هیأت وزیران.
- ح . تصویب دستورالعملهای مربوط به اولویتهای فروش سهام شرکتهای قابل واگذاری، حسب پیشنهاد دبیرخانه.
- ط . تصویب دستورالعمل مربوط به نحوه تنظیم قراردادهای فروش سهام و قرارداد واگذاری.
- ی . تصویب ضوابط مربوط به اخذ مبلغ و یا کالای موضوع ماده ۱۹ این قانون، بنابه پیشنهاد دبیرخانه.
- ک . تصویب ضوابط ، ظرفیت و اعتبار، تعهد و تضمین، به منظور تسهیل امر انتخاب خریداران سهام، حسب پیشنهاد دبیرخانه.
- ماده ۱۶ . رعایت اولویتهای زیر در شیوه فروش سهام شرکتهای موضوع این قانون الزامی است:
- الف . فروش سهام شرکتهای کوچک به کارآفرینان و اشخاصی که از مدیریت توانمند برخوردارند.
- ب . فروش سهام شرکتهای متوسط حسب مورد، به گروهها، تعاونیها و تشکلهای تخصصی - تجاری.
- ج . فروش سهام شرکتهای بزرگ با حفظ سهام کنترل کننده مدیریت، به عموم مردم.
- تبصره . اعطای سهام ترجیحی با اولویت به کارگران و کارکنان همان واحد مدنظر قرار میگیرد.
- سایر کارگران و کارکنان دولت در شرایط مساوی از اولویت برخوردارند.

ضوابط اجرایی این ماده به پیشنهاد دبیرخانه به تصویب هیأت عالی واگذاری خواهد رسید.

ماده ۱۷. نحوه قیمت‌گذاری سهام، تخفیفها، و چگونگی پرداخت قیمت توسط خریداران مطابق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که در چارچوب موارد مذکور در ماده ۱۱ این قانون به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۸. دستورالعمل نحوه تنظیم قراردادهای فروش سهام، واگذاری مدیریت و اجاره و چگونگی فسخ قراردادها به تصویب «هیأت عالی واگذاری» می‌رسد. هیأت مزبور باید در دستورالعمل مزبور نکات زیر را مورد توجه قرار دهد:

الف. تعیین میزان تعهدات خریدار در مورد اشتغال، برنامه تولید، تعهد سرمایه‌گذاری جدید، اقدامات خاص به منظور حفظ محیط زیست، اجتناب از برخی اقدامات محدودکننده تجاری و نظایر آن.

ب. نحوه اعمال تخفیفهای متقابل در قیمت سهام از طرف دولت در قبال تعهدات خریداران با توجه به آیین‌نامه موضوع ماده ۱۷ این قانون.

ج. محاسبه تأثیر تعهدات مالیاتی در قیمت فروش سهام.

د. تعیین شرایط فسخ قرارداد در متن قرارداد، برای طرفین.

ه. محاسبه تأثیر ضوابط، ظرفیت و اعتبار، و تعهد و تضمین در امر انتخاب خریداران.

ماده ۱۹. دولت می‌تواند با رعایت اصول چهل و سوم و چهل و چهارم قانون اساسی، شرکتهای صنعتی یا کشاورزی یا خدماتی و امثال آنها و اموالی را که به صورت اموال عمومی در اختیار دارد، در قبال دریافت وجه نقد و یا کالا یا حفظ سایر حقوق مالکیت و با رعایت موارد زیر در اختیار شرکتهای تعاونی و یا بخش خصوصی قرار دهد:

الف. شرکتهای فعاليتها و اموال مذکور را به صورت حبس موقت در اختیار شرکتهای تعاونی یا بخش خصوصی قرار دهد و شرکتهای تعاونی و بخش خصوصی مالک منافع آن باشند. در صورتی که شرکتهای مذکور کارکنان واجد شرایط داشته باشند و مبادرت به تشکیل شرکت تعاونی کنند، تعاونی

کارکنان شرکت ذی‌ربط در اولویت خواهد بود.

ب. دولت می‌تواند طبق قرارداد بابت استهلاك یا بازسازی یا نگهداری یا توسعه شرکت‌های موصوف سالانه مبلغی نقد و یا کالا دریافت کند.

ج. دولت می‌تواند بهره‌برداری از تاسیساتی را که بنا به اصول ۴۴ و ۴۵ قانون اساسی و یا دلایل دیگر، واگذاری مالکیت آنها به بخشهای خصوصی و تعاونی میسر نیست تحت شرایط و آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد به بخشهای خصوصی و تعاونی واگذار کند.

د. دولت می‌تواند به هنگام واگذاری شرکت‌های فوق یا سایر امکانات موضوع این ماده، مقرراتی را به‌عنوان شرایط الزامی، مقرر دارد و طرف قرارداد را به رعایت سیاست‌های دولت در قیمت‌گذاری و برنامه‌ریزی تولید و توزیع و تأمین منافع عمومی ملزم کند.

تبصره ۱. نحوه تعیین مبلغ نقد و یا کالای موضوع این ماده طبق ضوابطی خواهد بود که توسط «هیأت عالی واگذاری» تصویب و ابلاغ خواهد شد.

تبصره ۲. به اجاره واگذار کردن شرکت‌های موضوع این ماده به صلاحدید هیأت عالی واگذاری و با تصویب هیأت وزیران، بلامانع خواهد بود.

ماده ۲۰. پنجاه درصد از درآمدهای ناشی از فروش سهام شرکت‌ها، فروش داراییها، اجاره شرکت‌ها و کلیه قراردادهای موضوع این فصل در دوره مالی مورد نظر، به حساب خزانه واریز می‌گردد و پنجاه درصد دیگر با اولویت پرداخت بدهی شرکت قابل فروش، به منظور اصلاح ساختار شرکت‌های در حال فروش و بهسازی و آماده‌سازی شرکت‌ها برای فروش و توسعه صنعتی، به حساب شرکت‌های مادر ذی‌ربط منتقل می‌شود.

ماده ۲۱. رسیدگی، اظهار نظر و اتخاذ تصمیم در مورد شکایت اشخاص حقیقی و حقوقی از هر یک از تصمیمها در امر واگذاری در صلاحیت هیأت داورى است و این موضوع در قراردادهای تنظیمی واگذاری سهام قید می‌شود و به امضای طرفین قرارداد می‌رسد.

ماده ۲۲. هیأت داورى موضوع ماده ۲۱ مرکب از هفت نفر از متخصصان امور اقتصادی، مالی،

باززرگانی، فنی و حقوقی است که به پیشنهاد مشترک وزرای امور اقتصادی و دارایی، دادگستری و رئیس سازمان برنامه و بودجه و تصویب هیأت وزیران برای مدت شش سال منصوب خواهند شد و در مورد شکایات و اختلافات مربوط به واگذاری، رسیدگی و تصمیمگیری خواهد کرد. نحوه تشکیل هیأت داورى موضوع و نحوه اتخاذ تصمیم براساس آیین‌نامه‌ای است که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۳. جلسات هیأت داورى با حضور حداقل پنج نفر از اعضاء رسمیت خواهد یافت و تصمیم‌های آن با رأی اکثریت اعضاء حاضر در جلسه دارای اعتبار قانونی است (نظر اقلیت نیز باید در صورت مجلس قید و به امضاء برسد).

ماده ۲۴. رأی هیأت داورى پس از ده روز از تاریخ ابلاغ، قطعی و لازم‌الاجراست و چنانچه طی مدت مذکور یکی از طرفین نسبت به رأی صادره اعتراض داشته باشد باید اعتراض خود را کتبا به دادگاههای تجدید نظر استان تقدیم نماید. شعبه خاصی که توسط رئیس قوه قضاییه تعیین خواهد شد خارج از نوبت به اعتراض رسیدگی و رأی مقتضی صادر می‌نماید. رأی صادره قطعی و لازم‌الاجراست.

ماده ۲۵. دولت مکلف است مسئولیت مدنی، محکومیت جزایی مالی و قابل خرید، محکومیت به جبران ضرر و زیان ناشی از جرم و هر محکومیت قابل خرید دیگر مسئولان و مجریان امر واگذاری را در قبال خطاهای احتمالی غیر عمدی آنان به مناسبت واگذاری، چه به عنوان مسئولیت جمعی و چه به عنوان مسئولیت انفرادی، به هزینه خود به گونه‌ای بیمه کند که بیمه‌گر کلیه هزینه‌ها و مخارجی را که هریک از مسئولان و مجریان امر واگذاری، تحت هریک از عناوین موصوف فوق ملزم به پرداخت آن می‌شوند، بپردازد.

ماده ۲۶. پرداخت هرگونه غرامت، خسارت و نظایر آن که مربوط به دوران پیش از فروش سهام شرکت‌های ملی یا مصادره شده به بخش خصوصی یا تعاونی است، از تاریخ فروش سهام برعهده شرکت مادر خواهد بود.

تبصره . تأديه ساير بديهیهای شرکت مورد واگذاری، به عهده خود شرکت است.

ماده ۲۷ . سهامی که در اجرای این قانون فروخته می شود و یا بین دستگاههای اجرایی نقل و انتقال می یابد از شمول مالیات نقل و انتقال معاف است. همچنین پرداخت مالیات عملکرد شرکتیهای فروخته شده که صددرصد سهام آنها متعلق به دولت (اعم از وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی) و شرکتیهای دولتی است تا پایان سال مالی قبل از فروش، اعم از قطعی شده یا قطعی نشده به عهده دولت یا دستگاه اجرایی واگذارنده حسب مورد است.

ماده ۲۸ . آن دسته از کارکنان شرکتیهای دولتی که از نظر مقررات بازنشستگی تابع صندوقهای خاص بازنشستگی وابسته به وزارتخانه ها و مؤسسات و شرکتیهای دولتی هستند ارتباط استخدامی آنها با دستگاه اجرایی ذی ربط ، در اجرای سیاستهای فروش سهام، قطع می گردد، می توانند در صورت ادامه اشتغال در واحدهای فروخته شده به بخش خصوصی یا تعاونی و رعایت ضوابط پرداخت حق بیمه مقرر به تفکیک سهم بیمه شده و کارفرما، همچنان تابع مقررات صندوق بازنشستگی مربوط باشند.

تبصره . کلیه قوانین و مقررات مربوط به کسر حق بیمه و اختیارات سازمان تأمین اجتماعی در امر دریافت حق بیمه و اخذ جرایم ناشی از دیرکرد پرداخت حق بیمه، از جمله مواد ۴۹ و ۵۰ قانون تأمین اجتماعی نسبت به افراد و صندوقهای فوق نافذ خواهد بود.

فصل ۴. تنظیم انحصارات و رقابتی کردن فعالیت‌های اقتصادی

ماده ۲۹. به دولت اجازه داده می‌شود تمهیدات لازم به منظور عرضه خدمات پستی، تأسیس، توسعه، نگهداری و بهره‌برداری از شبکه‌های مخابرات عمومی و اختصاصی را به اشخاص حقیقی و حقوقی بخش تعاونی و خصوصی را با رعایت مفاد ماده ۱۲۲ این قانون در قالب آیین‌نامه‌هایی که توسط وزارت پست و تلگراف و تلفن پیشنهاد می‌گردد، فراهم آورد.

ماده ۳۰. به دولت اجازه داده می‌شود براساس آیین‌نامه‌ای که توسط وزارت کشاورزی پیشنهاد می‌گردد، تمهیدات لازم برای خرید برگ سبز چای و تبدیل آن به چای خشک و بسته‌بندی و توزیع آن توسط اشخاص حقیقی و حقوقی بخش تعاونی و خصوصی را فراهم کند.

ماده ۳۱. به دولت اجازه داده می‌شود براساس پیشنهاد وزارت راه و ترابری آیین‌نامه اجرایی اشتغال اشخاص حقیقی و حقوقی بخش تعاونی و خصوصی در زمینه امور حمل و نقل بار و مسافر توسط راه‌آهن و امور مربوط از قبیل ایجاد، تجهیز، توسعه، نگهداری خطوط و تأسیسات راه‌آهن و بهره‌برداری از آنان، مطالعات و تحقیقات و آموزش نیروی انسانی را با رعایت مفاد ماده ۱۲۹ این قانون تصویب و اجرا کند.

ماده ۳۲. وزارت صنایع مکلف است طی مدت شش ماه لوایح و مقررات مورد نیاز در زمینه تولید، توزیع، واردات و صادرات دخانیات را با حفظ حقوق دولت تهیه کرده و به مراجع ذیصلاح ارائه کند. انحصار دخانیات پس از تصویب لوایح و مقررات مذکور، حسب مورد موقوف‌الاجرا می‌گردد.

ماده ۳۳. به دولت اجازه داده می‌شود براساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد وزارتخانه‌های صنایع، بازرگانی و کشاورزی تصویب می‌کند ضوابط مربوط به استانداردهای تولید، قیمت‌گذاری، فروش، توزیع قند و شکر و صادرات و واردات را بدون الزام به رعایت قانون نحوه توزیع قند و شکر تولیدی کارخانه‌های کشور مصوب ۱۳۵۳ و اصلاحیه آن، اقدام کند.

ماده ۳۴. انجام فعالیتهای مربوط به عملیات پالایش، پخش و حمل و نقل مواد نفتی و فرآوردههای اصلی و فرعی آن توسط بخش غیردولتی مجاز است. ضوابط و شرایط انجام فعالیتهای مذکور با رعایت مفاد ماده ۱۲۰ این قانون براساس آییننامه‌ای خواهد بود که طی مدت شش ماه توسط وزارت نفت تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳۵. انجام بیمه‌های دستگاههای اجرایی به صورت انحصاری با شرکت سهامی بیمه ایران، موضوع ماده ۳۰ قانون بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری، موقوف‌الاجرا می‌شود و به دستگاههای اجرایی اجازه داده می‌شود نسبت به عقد قرارداد بیمه با شرکتهای بیمه داخلی اقدام کنند. ضوابط اجرایی این ماده به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳۶. دولت مکلف است انحصاراتی را که به موجب مقررات و دستورالعملهای دولت و یا اعطای امتیاز تخصیص منابع ایجاد شده‌اند طی مدت یک سال لغو کند.

فصل ۵. نظام تأمین اجتماعی و یارانه‌ها

ماده ۳۷. در اجرای اصل ۲۹ قانون اساسی و به منظور توسعه عدالت اجتماعی، نظام تأمین اجتماعی با هدف حمایت از اقشار مختلف جامعه در برابر رویدادهای اقتصادی، اجتماعی و طبیعی و پیامدهای آن شامل بیماری، از کارافتادگی، سالمندی، بازنشستگی، قطع درآمد و از دست دادن شغل و بی‌سرپرستی، ناتوانیهای جسمی، ذهنی و روانی، در چارچوب مواد این فصل استقرار می‌یابد. این اقدامات شامل فعالیتهای بیمه‌ای و حمایتی خواهد بود.

ماده ۳۸. فعالیتهای بیمه‌ای در دو بخش همگانی و مکمل انجام می‌شود و تعهدات و خدمات هر بخش براساس ضوابط ذیل تعیین می‌شود:

الف. خدمات بیمه همگانی که با مشارکت بیمه شده، کارفرما (در صورت وجود کارفرما) و دولت (حسب تکالیف قانونی آن) تأمین می‌گردد شامل بیمه درمان، بازنشستگی و از کارافتادگی است که کلیه بیمه شدگان از آن بهره‌مند خواهند شد و حدود فعالیتهای آن متناسب با حق بیمه دریافتی و توان مالی سازمانهای بیمه‌ای و میزان کمک دولت طبق مصوبات هیأت وزیران تعیین می‌شود.

تبصره. خدماتی که در قوانین فعلی سازمانهای بیمه‌ای و صندوقهای بازنشستگی برای کلیه بیمه‌شدگان تحت پوشش هر سازمان و صندوق تعیین شده است، به عنوان خدمات بیمه همگانی برای مشمولان همان سازمان و صندوق منظور خواهد شد.

ب. بخش مکمل بیمه‌های تأمین اجتماعی شامل خدماتی است که سطح بالاتری از خدمات بیمه همگانی را دربرمی‌گیرد و یا خدمات جدیدی را ارائه می‌کند و یا هزینه بیشتری نسبت به تعهد بیمه همگانی تأمین می‌نماید. این بخش از خدمات بیمه‌ای براساس تفاهم بیمه‌شدگان و بیمه‌گر و با تعهد پرداخت هزینه توسط بیمه شده فعالیت نموده و گسترش می‌یابد.

ماده ۳۹. حمایتیهای بخش غیر بیمه‌ای برای نیازمندان، علاوه بر خدمات ویژه‌ای که در برنامه‌های بخش اشتغال، مسکن و آموزش و ... برای گروههای نیازمند در نظر گرفته می‌شود مشتمل

بر موارد ذیل است:

- پرداخت سرانه بیمه درمان در چارچوب نظام بیمه همگانی خدمات درمانی.
- فراهم آوردن تسهیلات لازم برای نگهداری افرادی که نیاز به سرپرستی و یا نگهداری دارند و فراهم آوردن زمینه بازتوانی و خود اتکایی آنان.

- پرداخت مستمری به نیازمندی که توان کار و فعالیت ندارند.

تبصره . کلیه نیازمندی که برای تأمین معاش خود توان کار و فعالیت ندارند، براساس ضوابطی که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد مشمول تمام یا بخشی از خدمات سابق الذکر می‌گردند.
ماده ۴۰ . به منظور فراهم کردن امکان افزایش خدمات قابل ارائه به بیمه شدگان و جلوگیری از بروز بحران مالی در سازمانهای بیمه‌ای و تقویت بنیه مالی آنها اقدامات ذیل انجام می‌شود:

الف . دولت مکلف است ضمن پرداخت تعهدات سالیانه خود به سازمانهای بیمه‌ای و عدم ایجاد بدهی جدید تا پایان برنامه سوم، پنجاه درصد بدهیهای خود به سازمانهای مذکور را طبق تفاهم یا آنان از محل واگذاری سهام شرکتهای دولتی و اموال و داراییهای دولت و طرحهای نیمه تمام تأدیه کند.

ب . در مورد بیمه‌شدگانی که مشمول یکی از سازمانها، یا صندوقهای بیمه‌ای، یا بازنشستگی، یا تأمین اجتماعی و یا عناوین مشابه هستند و در سال ۱۳۸۰ براساس مقررات بازنشستگی مورد عمل، واجد شرایط بازنشستگی می‌شوند و سن آنها برای مردان کمتر از ۶۰ سال و برای زنان کمتر از ۵۵ سال باشد، یک سال به مدت خدمت آنها اضافه می‌شود. مشمولانی که در سالهای بعد از سال ۱۳۸۰، واجد شرایط بازنشستگی می‌شوند علاوه بر یک سال مذکور، به ازای هر سال فاصله از سال ۱۳۸۰، یک سال به مدت خدمت آنها اضافه می‌شود، مشروط بر اینکه سن آنها از نصاب سنی سابق الذکر تجاوز نکند.

تبصره ۱ . در موارد خاص نظیر مشاغل سخت و زیان آور و بازنشستگی جانبازان و معلولان که بازنشستگی زودرس در قوانین مربوط پیش‌بینی شده است، شرط حداقل مذکور در این بند براساس

ضوابطی که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، تا هفت سال قابل کاهش است.

تبصره ۲. افرادی که مدت پرداخت حق بیمه آنها بیش از ۳۰ سال باشد به ازای هر سال خدمت مازاد بر ۳۰ سال، $\frac{1}{3}$ حقوق بازنستگی به حقوق قانونی آنها اضافه می‌شود و برای سنوات بالاتر از ۳۰ سال از پرداخت حق بیمه سهم بیمه شده، معاف شوند.

تبصره ۳. حداقل سابقه پرداخت حق بیمه برای بازنستگی مشمولین قانون تأمین اجتماعی مشروط به اینکه دارای ۶۰ سال سن باشند ۲۰ سال تعیین می‌گردد.

تبصره ۴. شرایط و میزان پرداخت حق بیمه افرادی که دارای حداقل ۳۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه و حداقل ۵۰ سال سن بوده و متقاضی بازنستگی بدون رعایت شرط سنی مندرج در این ماده باشند به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ج. در صورتی که نرخ رشد دستمزد اعلام شده کارگران در دو سال آخر خدمت آنها بیش از نرخ رشد طبیعی دستمزد کارگران بوده و با سالهای قبل سازگار نباشد، مشروط بر آن که این افزایش دستمزد به دلیل ارتقای شغل نباشد، سازمان تأمین اجتماعی علاوه بر دریافت مابه‌التفاوت میزان کسور سهم کارگر و کارفرما به نسبت دستمزد واقعی و دستمزد اعلام شده سالهای قبل از کارفرمای ذی‌ربط، خسارات وارده بر سازمان را براساس آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد از کارفرمایان اخذ خواهد کرد.

ماده ۴۱. در اجرای وظایف مذکور در این فصل حداکثر طی مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون بنا به پیشنهاد مشترک سازمانهای برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی کشور ساختار سازمانی مناسب نظام تأمین اجتماعی با رعایت اصول ذیل طراحی و به تصویب شورای عالی اداری می‌رسد:

- الف. رفع تداخل وظایف دستگاههای موجود و حذف یا ادغام دستگاههای موازی؛
- ب. تأمین پوشش کامل جمعیتی از نظر ابعاد نظام تأمین اجتماعی و جامعیت نظام.
- ج. افزایش کارآمدی و اثر بخشی سازمانهای مربوط و کاهش هزینه‌های اداری و پشتیبانی

مجموعه نظام تأمین اجتماعی.

د. پیش‌بینی سازوکار لازم برای برقراری هماهنگی بین سازمانهای ذی‌ربط و اتخاذ سیاستهای واحد در بالاترین سطح تصمیمگیری اجرایی.

ه. برهیز از دولتی شدن فعالیتهای حمایتی و استفاده مؤثر از مؤسسات خیریه و امکانات مردمی و وقف و همچنین شوراهاى اسلامى شهر و روستا و مراکز دینی و مذهبی.

و. تأکید بر استفاده از سازمانهای موجود و برهیز از ایجاد سازمانهای جدید.

ماده ۴۲. به منظور افزایش بازده سرمایه‌گذاریها و کاهش هزینه‌های جاری، مؤسسات بیمه‌ای مکلفند اقدامات ذیل را به عمل آورند:

الف. سرمایه‌گذاریهای جدید سازمانهای بیمه‌ای باید به گونه‌ای انجام شود که ضمن داشتن توجیه فنی، اقتصادی و مالی دارای بازدهی مطلوب باشد. در صورتی که سرمایه‌گذاریهای موجود نیز از بازدهی متناسب برخوردار نباشد، سازمانهای مذکور موظفند تدریجاً نسبت به اصلاح ساختار سرمایه‌گذاری و یا واگذاری داراییهای مشمول این بند اقدام کنند.

ب. میزان پستهای سازمانی و نیروی انسانی مؤسسات بیمه‌ای و همچنین هزینه‌های اداری و بالاسری آنها براساس ضوابطی که متناسب با تعداد افراد بیمه شده و پراکندگی آنها به تصویب هیأت وزیران می‌رسد تعیین می‌گردد.

ماده ۴۳. کلیه بیمه‌شدگان (به استثنای کادر نیروهای مسلح) می‌توانند براساس ضوابطی که حداکثر طی مدت شش ماه توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، نسبت به تغییر سازمان بیمه‌ای خود اقدام کنند.

ماده ۴۴. به منظور بهبود ارائه خدمات به ایثارگران (خانواده معظم شهدا و همچنین آزادگان، جانبازان و خانواده آنها) و ساماندهی خدمات قابل ارائه، طرح جامع خدمات به ایثارگران مشتمل بر نظام پرداخت حقوق و مستمری، خدمات درمانی و سایر خدمات توسط سازمانهای برنامه و بودجه و

امور اداری و استخدامی کشور تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران از محل منابع داخلی نهادها و مؤسسات ذی‌ربط و بودجه عمومی به اجرا در می‌آید. اختصاص بودجه عمومی منوط به عدم امکان اجرای طرح از منابع داخلی نهادها و مؤسسات ذی‌ربط است.

ماده ۴۵. به منظور پیشگیری و کاهش اثرات بلایای طبیعی و ایجاد آمادگی لازم در مردم و تعیین دقیق نقش و وظایف دستگاههای اجرایی، برای مقابله با حوادث و سوانح طبیعی، جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران موظف است در سال اول برنامه، طرح جامع امداد و نجات را با همکاری دستگاههای ذی‌ربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران برساند. این طرح مشتمل بر: مدیریت بحران، آموزش و ایجاد آمادگی در مردم و نحوه مشارکت دستگاههای اجرایی، نقش صندلو سیمای جمهوری اسلامی ایران و رسانه‌های گروهی، اقدامات و عملیات اجرایی، منابع مالی و تدارکاتی و... است.

ماده ۴۶. کلیه شرکتهای بیمه‌ای تجاری مجازند با رعایت قوانین و مقررات مربوط، نسبت به ارائه خدمات بیمه‌ای همگانی و مکمل تأمین اجتماعی اقدام کنند.

ماده ۴۷. به منظور هدفمند ساختن یارانه‌ها با جهت‌گیری افزایش سهم خانوارهای کم درآمد و حفظ یارانه خانوارهای با درآمد متوسط، و حذف یارانه خانوارهای با درآمد بالا، دولت مکلف است طی مدت دو سال از تاریخ تصویب این قانون، خانوارهای متقاضی دریافت یارانه را در گروههای خانوارهای کم درآمد، با درآمد متوسط و با درآمد بالا طبقه‌بندی کرده و با استقرار نظام شناسایی خانوارهای کم درآمد و با درآمد متوسط، تمهیدات لازم جهت افزایش یارانه خانوارهای کم درآمد از طریق استفاده از روشهای درآمدی و حذف و انتقال یارانه خانوارهای با درآمد بالا را فراهم کند.

تبصره. تا استقرار نظام شناسایی خانوارها بر حسب میزان درآمد آنها، یارانه کالاهای اساسی در طول برنامه سوم بارعایت ملاحظات ذیل پرداخت می‌گردد:

۱ - یارانه صرفاً به مصارف خانوار تعلق خواهد گرفت و اصناف و صنایع از شمول دریافت یارانه خارج خواهند بود.

۲- سازوکارهای لازم به گونه‌ای طراحی می‌شود که در سقف اعتبارات ارزی و ریالی تعیین شده، با اعطای کالا بزرگ بیشتر، پرداخت نقدی و یا سایر روشها، سهم خانوارهای محروم و تحت پوشش سازمانهای حمایتی از یارانه کالاهای اساسی بیش از سایر اقشار شود.

ماده ۴۸. یارانه نهاده‌های کشاورزی مانند کود، سم و بذر با حفظ رابطه مبادله محصولات کشاورزی به تدریج حذف می‌گردد و منابع حاصل برای افزایش قیمت خرید تضمینی محصولات اساسی کشاورزی و حمایت مؤثر از تولید این محصولات، به مصرف خواهد رسید.

فصل ۶. سیاستهای اشتغال

ماده ۴۹. به منظور جلوگیری از حضور نیروی کار غیر مجاز خارجی در بازار کار کشور، کارفرمایانی که اتباع خارجی فاقد پروانه کار را به استخدام درآورند بابت هر روز اشتغال غیر مجاز هر کارگر معادل ۱۰ برابر حداقل دستمزد روزانه جریمه می‌شوند. در صورت تکرار تخلف این جریمه دو برابر خواهد شد.

چگونگی همکاری دستگاههای مختلف با وزارت کار و امور اجتماعی و نحوه تأمین هزینه اجرایی این ماده، براساس آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد مشترک وزارت کار و امور اجتماعی و وزارت کشور به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۵۰. به منظور تشویق کارفرمایان کارگاههای موجود به استخدام نیروی کار جدید، دولت موظف است کارفرمایانی را که در دوران برنامه از طریق مراکز خدمات اشتغال وزارت کار و امور اجتماعی مبادرت به استخدام نیروی کار جدید نمایند مشمول تخفیفاتی به شرح زیر قرار دهد.

الف. تخفیف در میزان حق بیمه سهم کارفرما و پیش‌بینی اعتبار لازم برای جبران کاهش درآمد سازمان تأمین اجتماعی در بودجه کشور.

ب. کاهش مالیات کارفرمایان این‌گونه کارگاهها به میزان مالیات بر حقوق دریافتی از کارکنان جدیدالاستخدام.

آیین‌نامه اجرایی این ماده حداکثر سه ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های کار و امور اجتماعی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

تبصره. کارگاههایی که در دوران برنامه به بهره‌برداری می‌رسند نیز در مورد اشتغال مازاد بر پیش‌بینی در طرح و جواز تأسیس از مزایای این ماده استفاده خواهند کرد.

ماده ۵۱. به دولت اجازه داده می‌شود به منظور ایجاد اشتغال، قسمتی از سود تسهیلات اعطایی

به سرمایه‌گذاران بخش خصوصی و تعاونیها در مناطق کمتر توسعه یافته، تعاونیهای خدمات تولید کنندگان، تعاونیهای تولید روستایی، عشایری و بهره‌برداری از منابع طبیعی و طرحهای خود اشتغالی را پرداخت کند.

ماده ۵۲. دولت موظف است به منظور توسعه کمی و کیفی مهارتهای فنی و حرفه‌ای نیروی کار و ارایه آموزشهای متنوع مهارتی به گروههای مختلف، نسبت به اختصاص سهمیه‌ای خاص در پرداخت یارانه سود تسهیلات به سرمایه‌گذاران بخش خصوصی و تعاونی در زمینه ایجاد آموزشگاههای آزاد فنی و حرفه‌ای اقدام کند.

ماده ۵۳. هزینه اشتراک برق، گاز، تلفن و اجازه یا پروانه حفر چاه، قیمت زمین و پروانه ساختمان مورد استفاده واحدهای تولیدی غیر دولتی که طی برنامه سوم تقاضای انشعاب می‌کنند، پس از بهره‌برداری با تقسیط پنجساله توسط دستگاههای ذی‌ربط دریافت خواهد شد.

آیین‌نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد وزارتخانه‌های صنایع و جهاد سازندگی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۵۴. کمیته‌ای متشکل از وزرای امور خارجه، کار و امور اجتماعی، امور اقتصادی و دارایی و رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران پیش‌بینی تمهیدات لازم از نظر قوانین و مقررات برای اعزام نیروی کار به خارج از کشور برعهده خواهد داشت. آیین‌نامه اجرایی این ماده مشتمل بر چگونگی برقراری تسهیلات و حمایتهای قانونی از اعزام شوندگان و اعزام کنندگان (کارآییهای خصوصی) و جذب درآمد ارزی افراد اعزام شده توسط این کمیته تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۵۵. به دولت اجازه داده می‌شود: در قالب لوایح بودجه سنواری و از طریق وجوه اداره شده، تسهیلات متناسب با سهم متقاضیان سرمایه‌گذاری در طرحهای اشتغال‌زا و نیز قسمتی از سود و کارمزد تسهیلات مذکور را در قالب ارقام مندرج در جدول شماره (۶) این قانون تامین کند.

آیین‌نامه اجرایی این ماده حداکثر طی مدت شش ماه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

فصل ۷. نظام مالیاتی و بودجه

ماده ۵۶. از سال ۱۳۷۹ کلیه تخفیفها، ترجیحات و معافیت‌های حقوق گمرکی وزارتخانه‌ها، سازمانها، مؤسسات دولتی، شرکتها، نهادهای انقلابی و شرکتهایی که شمول قانون به آنها مستلزم ذکر نام است، از جمله: سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، شرکت ملی نفت ایران و شرکتهای تابعه و وابسته به آن، شرکت ملی گاز ایران، شرکت ملی صنایع پتروشیمی و شرکتهای تابعه، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و شرکتهای تابعه و وابسته به آن، شرکتهای آب و فاضلاب و مرکز تهیه و توزیع کالا، جز در مورد معافیت‌های برقرار شده براساس کنوانسیونهای بین‌المللی تجاری، لغو می‌گردد.

ماده ۵۷. در نظام مالیاتی:

الف. به دولت اجازه داده می‌شود به منظور افزایش کارایی نظام مالیاتی و رفع موانع سازمانی موجود و همچنین تمرکز کلیه امور مربوط به اخذ مالیات، «سازمان امور مالیاتی کشور» را به صورت یک مؤسسه دولتی و زیر نظر وزیر امور اقتصادی و دارایی ایجاد کند. با ایجاد این سازمان کلیه اختیارات، وظایف، نیروی انسانی، امکانات و تجهیزات موجود وزارت امور اقتصادی و دارایی که در معاونت امور مالیاتی و بخشها و حوزه‌های مالیاتی به کار گرفته می‌شوند به این سازمان منتقل می‌گردد.

تشکیلات سازمان مذکور و آیین‌نامه اجرایی این بند به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان امور اداری و استخدامی کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ب. وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است طی سه سال اول برنامه سوم توسعه، نسبت به طراحی و راه‌اندازی نظام جامع مالیاتی کشور اقدام کرده و با گردآوری و پردازش اطلاعات مربوط به فعالیت‌های اقتصادی مؤدیان مالیاتی در شبکه فراگیر، روش خود اظهاری را در نظام مالیاتی کشور توسعه و ترویج دهد.

ماده ۵۸. در جهت ایجاد ثبات در میزان درآمدهای ارزی و ریالی حاصل از صدور نفت خام در دوران برنامه سوم توسعه و تبدیل دارایی حاصل از فروش نفت به دیگر انواع ذخایر و سرمایه گذاری و امکان تحقق دقیق فعالیت‌های پیش‌بینی شده در برنامه، دولت مکلف است بایجاد «حساب ذخیره ارزی حاصل از درآمد نفت خام» و «حساب ذخیره ریالی» اقدامات زیر را بعمل آورد:

الف. از سال ۱۳۸۰ مازاد درآمد ارزی حاصل از صادرات نفت خام در پایان هر سال نسبت به ارقام پیش‌بینی شده در جدول شماره (۸) این قانون در حساب سپرده دولت نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تحت عنوان «حساب ذخیره ارزی درآمد نفت خام» نگهداری می‌شود.

ب. از آغاز سال سوم برنامه، در صورتیکه درآمد ارزی حاصل از صدور نفت خام، کمتر از ارقام مندرج در جدول شماره (۸) این قانون باشد، دولت در فواصل زمانی شش ماهه می‌تواند از موجودی حساب ذخیره ارزی برداشت کند. معادل ریالی این وجوه در حساب درآمد عمومی دولت منظور می‌گردد.

ج. بخشی از مانده وجوه ارزی حساب موضوع بند (الف) در چارچوب اولویت‌های برنامه سوم جهت توسعه فعالیت‌های تولیدی و سرمایه گذاری براساس نرخ مبادله روز به فروش رسیده و معادل ریالی آن در «حساب ذخیره ریالی» نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نگهداری می‌شود. پس از حصول اطمینان از تحقق درآمدهای ریالی پیش‌بینی شده در قانون بودجه هر سال، اعطای وام کوتاه‌مدت برای فعالیت‌های تولیدی و سرمایه گذاری از محل باقیمانده وجوه ارزی مجاز خواهد بود.

د. استفاده از وجوه «حساب ذخیره ریالی» برای تأمین هزینه‌های بودجه عمومی دولت صرفاً در صورت کاهش درآمد ارزی حاصل از صادرات نفت خام نسبت به رقم مصوب و عدم امکان تأمین اعتبارات مصوب از مالیات و سایر منابع، مجاز خواهد بود و استفاده از آن برای تأمین کسری ناشی از درآمدهای غیرنفتی بودجه عمومی دولت ممنوع است.

ه. آیین‌نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و وزارت امور اقتصادی و دارایی طی مدت سه ماه از تصویب این قانون

به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۵۹.

الف. مبادله موافقتنامه شرح عملیات طرحهای عمرانی به تفکیک مطالعاتی، انتفاعی و غیر انتفاعی، فقط برای یکبار در دوران برنامه انجام می‌پذیرد. موافقتنامه‌هایی که برای انطباق میزان اعتبار سالانه طرحها با قوانین بودجه سنواتی مبادله می‌شود، جنبه اصلاحیه داشته و نباید موجب افزایش اهداف و تعداد پروژه‌های طرح شود. موارد استثنا که منجر به افزایش حجم عملیات و یا تعداد پروژه‌ها می‌گردد، براساس سازوکار بند «ب» این ماده صورت خواهد پذیرفت.

ب. مبادله موافقتنامه طرحهای عمرانی انتفاعی و غیرانتفاعی جدید صرفاً پس از طی مراحل زیر مجاز خواهد بود:

۱. انجام مطالعات مبنی بر وجود توجیه فنی، اقتصادی، اجتماعی، زیست محیطی.

۲. انجام مطالعات طراحی تفصیلی.

۳. حصول اطمینان از وجود اعتبار کافی و یا تأمین منابع، با توجه به تعهدات طرحهای عمرانی در دست اجرای هر یک از دستگاههای اجرایی.

مبادله موافقتنامه طرحهای عمرانی صرفاً نظامی بخش دفاع تابع دستورالعمل خاصی است که به پیشنهاد مشترک وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ج. دستگاههای اجرایی موظفند طرحهای عمرانی در دست اجرای خود را به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به منظور ساده سازی و ارزان سازی (با اعمال مهندسی ارزش) ضمن رعایت استانداردهای فنی مورد بازنگری قرار دهند.

د. سازمان برنامه و بودجه موظف است با همکاری دستگاههای اجرایی طرحها و پروژه‌های عمرانی در دست اجرا را برای تخصیص اعتبار و تعیین زمان خاتمه با توجه به میزان پیشرفت کار، به منظور صرفه جویی و تسریع در اجرا، اولویت‌بندی کند.

ه. آیین نامه اجرایی این ماده بایست نهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. ماده ۶۰. به دولت اجازه داده می‌شود داراییهای ثابت شرکتهای دولتی را که صددرصد سهام آنها متعلق به دولت و یا متعلق به شرکتهای دولتی مذکور هستند، در دوران برنامه سوم توسعه، یکبار مورد تجدید ارزیابی قرار دهد. مبالغ حاصل از تجدید ارزیابی شرکتهای دولتی یاد شده مشمول پرداخت مالیات بر درآمد و سایر انواع مالیاتها نمی‌شود و مبالغ حاصل باید حسب مورد به حساب افزایش سرمایه دولت و یا شرکت دولتی مربوط در شرکتهای دولتی یاد شده منظور گردد. آیین نامه اجرایی این بند و چگونگی استهلاك داراییهای ثابت استهلاك پذیر تجدید ارزیابی شده، به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۶۱. حد نصاب معاملات دولتی (موضوع مواد ۸۰، ۸۶، ۸۷ قانون محاسبات عمومی) برمبنای سال ۱۳۷۸ با شاخص خردهفروشی کالا و خدمات، همه ساله با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران تعدیل می‌گردد.

ماده ۶۲. اعتبارات جاری و عمرانی مندرج در جدول شماره (۷) این قانون، با رعایت اصول و طبقه بندی وظایف دولت، مذکور در این ماده و رعایت اولویتهای ذیل بنابه پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه و تصویب هیأت وزیران برحسب امور و فصل بین بخشهای مختلف تقسیم خواهد شد و برنامه های اجرایی هر بخش متناسب با اعتبارات پیش بینی شده از محل درآمدهای عمومی و منابع غیردولتی تنظیم می‌گردد.

الف. وظایف اعمال حاکمیت دولت که منافع حاصل از انجام آن شامل همه اقشار جامعه می‌گردد و بهرزه مندی افراد از این نوع خدمات نه تنها موجب ایجاد محدودیت برای استفاده دیگران نمی‌گردد بلکه تحقق آن اقتدار دولت را نیز افزایش می‌دهد، از قبیل مدیریت ملی و اداره امور کشور، وضع قوانین و مقررات، ایجاد نظم اجتماعی و استقرار عدالت اجتماعی، حفظ نظم و امنیت عمومی، عدالت قضایی و دفاع از مرزهای کشور.

اعتبار مورد نیاز برای انجام این وظایف از محل درآمد عمومی تأمین می‌شود و براساس افزایش

کارایی دستگاههای ذی ربط، منابع اختصاص یافته جهت بهبود کیفیت ارائه خدمات به مردم در دوران برنامه سوم توسعه افزایش می‌یابد.

ب. وظایف مربوط به تصدیهای اجتماعی که منافع اجتماعی حاصل از آنها نسبت به منافع فردی برتری دارد و موجب بهبود وضعیت زندگی افراد جامعه می‌گردد، از قبیل آموزش و پرورش عمومی و فنی و حرفه‌ای، بهداشت و درمان، تربیت بدنی و ورزش.

اعتبار مورد نیاز برای انجام این وظایف از محل منابع بودجه عمومی و مشارکت بخش غیردولتی تأمین خواهد شد و دستگاههای ذی ربط موظفند زمینه‌های لازم برای توسعه فعالیتهای بخش غیردولتی و واگذاری بخشی از فعالیتهای فعلی دولت را به این بخش فراهم کند.

صددرصد منابع حاصل از واگذاری این‌گونه فعالیتهای بخش غیردولتی، برای توسعه فعالیتهای دولت در مناطقی که بخش غیردولتی رغبتی به سرمایه‌گذاری ندارد و همچنین افزایش کیفیت خدمات فعلی هزینه خواهد شد.

ج. اعتبار لازم برای اجرای طرحهای عمرانی غیرانتفاعی که موجب تقویت آن گروه از زیرساختهای اقتصادی و اجتماعی می‌گردد که امکان سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در آن وجود ندارد، از طریق بودجه عمومی دولت تأمین خواهد شد.

د. وظایف مربوط به تصدیهای اقتصادی در بخشهای تولیدی و زیربنایی، از محل منابع داخلی شرکتهای دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و یا سایر منابع غیروابسته به بودجه عمومی دولت تأمین اعتبار خواهد شد، مگر در مواردی که با توجه به حجم بالای سرمایه‌گذاری و سایر ضرورتها، با تصویب هیأت وزیران سرمایه‌گذاری بخش دولتی ضروری تشخیص داده شود.

بخشی از وظایف دولت در این قسمت در دوران برنامه به تدریج به بخش غیردولتی واگذار می‌گردد.

ماده ۶۳. به دولت اجازه داده می‌شود طی مدت شش ماه پس از تصویب این قانون، طرحها و پروژه‌های در دست اجرا را مورد بازنگری قرار داده و کلیه طرحها و پروژه‌های مذکور را به شرح زیر

تقسیم کند:

الف. طرحها و پروژه‌هایی که اجرای آنها در مقیاس ملی ضروری تشخیص داده می‌شود. اجرای این دسته از طرحها و پروژه‌ها ادامه خواهند یافت.

ب. طرحها و پروژه‌هایی که فاقد توجیه ملی هستند، از صورت طرحها و پروژه‌های ملی در دست اجرا حذف و به استانها واگذار خواهند شد.

ماده ۶۴. به دولت اجازه داده می‌شود، در تنظیم لوایح بودجه سالانه، پرداخت بخشی از اعتبارات طرحهای عمرانی انتفاعی را، در قالب تسهیلات و کمکهای مالی و فنی، توسط بانکهای تخصصی و توسعه‌ای از طریق وجوه اداره شده یا دیگر روشهای مرسوم در نظام بانکی، منظور کند. وجوه برگشت شده طرحهای انتفاعی، موضوع ماده ۳۲ قانون برنامه و بودجه نیز با سازوکار فوق به سایر طرحهای انتفاعی اختصاص می‌یابد.

ماده ۶۵. به شرکتهای دولتی و سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود با رعایت مقررات مربوط، نسبت به فروش اموال مازاد بر نیاز خود، به استثنای خودرو، از طریق مزایده اقدام کرده و معادل صددرصد وجوه حاصله را در قالب بودجه، مصوب خود صرف هزینه‌های سرمایه‌گذاری کنند. وجوه سرمایه‌گذاری معادل مابه‌التفاوت قیمت دفتری و وجوه دریافتی از پرداخت مالیات بر درآمد معاف است.

ماده ۶۶. به وزارتخانه‌های صنایع، معادن و فلزات، نیرو و نفت اجازه داده می‌شود حسب مورد به منظور اعطای کمکهای مالی و فناوری برای ارتقای سطح طراحی، مهندسی، ساخت تجهیزات، نمونه‌سازی ماشین آلات، مطالعات و عملیات اکتشافی به طرحهای مورد تأیید در بخش ذی‌ربط از محل بودجه عمومی در قالب وجوه اداره شده نزد بانکها نسبت به تأمین تسهیلات اعتباری اقدام کرده و مابه‌التفاوت نرخ سود تسهیلات مذکور را پرداخت کنند. میزان وجوه اداره شده مذکور شامل اعتبار مربوط به پرداخت مابه‌التفاوت نرخ سود در قانون بودجه هر سال تعیین می‌گردد.

ماده ۶۷. به شرکتهای تابعه وزارتخانه‌های پست و تلگراف و تلفن، صنایع، معادن و فلزات،

نیرو و نفت اجازه داده می‌شود به منظور اعطای کمکهای مالی و فناوری برای ارتقای سطح طراحی، مهندسی، ساخت تجهیزات، نمونه سازی ماشین آلات، مطالعات و عملیات اکتشافی به طرحهای مورد تأیید مجامع عمومی از محل منابع داخلی در قالب وجوه اداره شده نزد بانکها نسبت به تأمین تسهیلات اعتباری، اقدام کرده و مابه‌التفاوت نرخ سود را از منابع داخلی خود پرداخت کنند. میزان وجوه اداره شده مذکور شامل اعتبار مربوط به پرداخت مابه‌التفاوت نرخ سود در بودجه سالانه شرکتهای مذکور تعیین می‌گردد.

فصل ۸. نظام درآمد - هزینه استان

ماده ۶۸. به منظور تصمیم‌گیری، تصویب، هدایت، هماهنگی و نظارت در امور برنامه‌ریزی و توسعه و عمران استان، در چارچوب برنامه‌ها و سیاستها و خط مشی‌های کلان کشور شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان به ریاست استاندار تشکیل می‌شود.

تبصره ۱. به منظور پیشبرد اهداف و انجام وظایف شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان، کمیته‌های تخصصی متشکل از مدیران و رؤسای ادارات کل، شعب و نمایندگیهای سازمانهای دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی در استان که مشمول نظام بودجه‌استانی بوده و یا قسمتی از وظایف عمرانی استانی را عهده‌دار هستند (دستگاههای اجرایی استانی) تشکیل می‌گردد. ترکیب اعضای شورا و کمیته‌های تخصصی موضوع این تبصره در آیین‌نامه اجرایی ذی‌ربط مشخص می‌شود.

تبصره ۲. پس از تشکیل کمیته‌های تخصصی موضوع این ماده، سایر شوراهای کمیته‌ها و ستادهای مرتبط موجود استان منحل و وظایف آنها در قالب وظایف این کمیته‌ها ساماندهی و تنظیم می‌شود.

تبصره ۳. وظیفه دبیرخانه شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان به عهده سازمان برنامه و بودجه استان است.

ماده ۶۹. شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان وظایف زیر را به عهده دارد:

الف. بررسی و تأیید برنامه‌های بلندمدت توسعه استان، شامل جهت‌گیریهای توسعه بلندمدت استان، در چارچوب نظام برنامه‌ریزی کشور و در راستای جهت‌گیریهای بلندمدت کشور و طرح آمایش ملی.

ب. بررسی و تأیید برنامه‌های میان‌مدت توسعه استان، شامل هدفها، سیاستها و خط مشی‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و اولویتهای سرمایه‌گذاری در توسعه استان که در چارچوب

رهنمودهای کلی و سیاستهای کلان و بخشی و سازگار با برنامه میان مدت ملی برای دوره برنامه توسعه تهیه می‌شود.

ج. تصویب طرحهای توسعه و عمران و سلسله مراتب خدمات شهری و روستایی در قالب برنامه‌های توسعه استان، با رعایت سیاستهای مصوب شورای عالی معماری و شهرسازی.

د. اتخاذ تدابیر لازم برای تحقق آن قسمت از درآمدهای عمومی و اختصاصی دولت در استان که توسط دستگاه اجرایی استانی وصول و به خزانه استان واریز می‌گردد (درآمد استانی) و پیشنهاد کسب منابع جدید درآمد در چارچوب سیاستهای مصوب دولت.

ه. اتخاذ تدابیر لازم برای صرفه جویی در هزینه‌ها و پیشنهاد راههای کاهش هزینه در چارچوب سیاستهای مصوب دولت.

و. بررسی و تأیید بودجه پیشنهادی سالانه استان، شامل منابع مالی لازم از محل درآمدهای استان و سهمی از منابع ملی و اعتبارات جاری و عمرانی دستگاههای اجرایی استان از محل درآمد عمومی و اعتبارات از محل درآمد اختصاصی، در چارچوب بخشنامه‌ها و دستورالعملهای تهیه و تنظیم بودجه کل کشور، برای ارائه به سازمان برنامه و بودجه.

ز. بررسی و توزیع اعتبارات عمرانی استانی مصوب بین فصول و برنامه‌ها و طرحهای عمرانی و دستگاههای اجرایی استانی به تفکیک شهرستان بر اساس پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه استان.

ح. بررسی و توزیع اعتبارات جاری دستگاههای اجرایی استانی به تفکیک برنامه و فصول هزینه بر اساس پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه استان.

ط. بررسی و تصمیم‌گیری در مورد توسعه صادرات غیرنفتی استان و در صورت لزوم خط‌مشی‌های اجرایی مبادلات مرزی اعم از بازارچه‌ها، تعاونیهای مرز نشینی و... در چارچوب سیاستهای کلی تجارت خارجی کشور.

ی. بررسی برنامه‌های سالانه و میان مدت اصلاح و تحول اداری متناظر با برنامه‌های توسعه مصوب و پیشنهاد آن به احج ذی ربط.

ک. شناخت قابلیتها و مزیت‌های نسبی استان و ایجاد زمینه‌های لازم برای تشویق و توسعه سرمایه‌گذاریهای مردمی در امور اقتصادی، تولیدی و اجتماعی.

ل. ساماندهی کمکها و توسعه مشارکتهای مردمی در اقدامات عمرانی و امور عام‌المنفعه.

م. بررسی راههای تجهیز و جذب پس‌اندازهای مردم و به‌کارگیری آنها در امور توسعه استان در چارچوب سیاستها و خط‌مشی‌های پولی کشور.

ن. پیشنهاد برنامه‌های توسعه مشارکت زنان و جوانان در فعالیتهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان به مراجع ذی‌ربط و تنظیم سیاستهای اجرایی مربوطه.

س. پیشنهاد برنامه‌های توسعه منابع انسانی به مراجع ذی‌ربط و تنظیم سیاستهای اجرایی مربوطه.

ع. پیشنهاد برنامه‌های استقرار نظام تأمین اجتماعی ملی در سطح استان به مراجع ذی‌ربط و تنظیم سیاستهای اجرایی مربوطه.

ف. بررسی وضعیت اشتغال در سطح استان و پیش‌بینی روشهای تشویقی برای سرمایه‌گذاری در امور اشتغالزا.

ماده ۷۰. به‌منظور ساماندهی نظام غیر متمرکز درآمد و هزینه‌های استانی، خزانه استان زیر نظر اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان تشکیل می‌گردد.

تبصره. مسئول خزانه استان را مدیرکل امور اقتصادی و دارایی استان، با تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی، منصوب می‌کند.

ماده ۷۱. خزانه‌داری کل موظف است برای هر یک از خزانه‌های استان یک حساب به عنوان «حساب خزانه‌داری کل» (خزانه استان ...) در مرکز استان ذی‌ربط افتتاح کند. از ابتدای سال ۱۳۷۹ نمایندگی خزانه در استان به خزانه استان تبدیل خواهد شد.

ماده ۷۲. خزانه استان وظایف زیر را بر عهده خواهد داشت.

الف. امور مربوط به ثبت و دریافت کلیه درآمدهای استانی در چارچوب قوانین و مقررات مربوط.

- ب. امور مربوط به دریافت و پرداخت سهم از منابع ملی طبق قوانین و مقررات مالی کشور.
- ج. امور مربوط به پرداخت تنخواه گردان حسابداری به دستگاههای اجرایی استان مطابق دستورالعملها و قوانین جاری کشور.
- د. امور مربوط به افتتاح حسابهای دولتی در استان برای کلیه دستگاههای اجرایی استان (صرفنظر از اینکه دستگاه دارای بودجه استانی است یا ملی).
- ه. انجام امور مربوط به پرداخت اعتبارات جاری و عمرانی استان براساس مصوبات کمیته تخصصی اعتبار استان.
- و. ارائه گزارشهای مالی از عملکرد درآمدهای استانی، عملکرد اعتبارات جاری و عمرانی استان به دبیرخانه ستاد درآمد و تجهیز منابع استان و دبیرخانه کمیته تخصصی اعتبار استان در مقاطع سه ماهه.
- تبصره ۱. سایر اموری که براساس قوانین و مقررات موجود به عهده نمایندگی خزانه محول شده است به خزانه استان واگذار می شود.
- تبصره ۲. خزانه استان، علاوه بر وظایف استانی خود، در هر موردی که لازم باشد، به عنوان نمایندگی خزانه داری کل در استان عمل خواهد کرد.
- ماده ۷۳.** بودجه استان که در قالب برنامه های مصوب تنظیم می شود شامل درآمد استانی، سهم از درآمد ملی، اعتبارات جاری و اعتبارات عمرانی استان در قالب لایحه بودجه سالانه کل کشور تقدیم مجلس شورای اسلامی می شود.
- ماده ۷۴.** درصد معینی از درآمدهای هر استان به تأمین اعتبارات عمرانی همان استان اختصاص می یابد و تمام یا قسمتی از هزینه های جاری هر استان از محل درصد باقیمانده درآمدهای آن استان تأمین می شود. به تناسب درآمد و هزینه هراستان، نسبتهای مذکور به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه توسط هیأت وزیران تعیین می گردد.
- تبصره. چنانچه درآمد استان از درآمدهای پیش بینی شده در بودجه مصوب بیشتر شود، مازاد

درآمد در همان سال، یا سال بعد، جهت تکمیل طرحهای عمرانی و بهبود کیفیت ارائه خدمات و اصلاح ساختارهای فنی، اقتصادی و مدیریتی استان براساس آیین‌نامه‌ای که بنابه پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، در اختیار استان قرار می‌گیرد.

ماده ۷۵. کمیته تخصصی اعتبار استانی مرکب از معاون عمرانی استاندار، رئیس سازمان برنامه و بودجه استان و مدیرکل امور اقتصادی و دارایی استان تشکیل می‌شود و براساس گزارش خزانه استان نسبت به تعیین سقف تخصیص اعتبارات جاری دستگاههای اجرایی استان و اعتبارات عمرانی برحسب فصول تصمیم‌گیری می‌کند.

تبصره. وظیفه دبیرخانه کمیته تخصیص اعتبار استانی بر عهده سازمان برنامه و بودجه استان است.

ماده ۷۶. عناوین برنامه‌های عمرانی و آن دسته از وظایف دولت که نتایج کارکردی آن از محدوده استان فراتر نباشد (وظایف استانی) و باید در قالب بودجه استانی تأمین اعتبار شود به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره. اختیارات لازم برای اجرای وظایف استانی موضوع این ماده توسط سازمان اموراداری و استخدامی کشور با هماهنگی دستگاههای اجرایی ذی‌ربط قبل از تنظیم لوائح بودجه سنواتی، تعیین و به عنوان شرح وظایف جدید دستگاههای اجرایی استانی ابلاغ می‌شود.

ماده ۷۷. طی مدت سه ماه پس از تصویب این قانون، عناوین درآمدهای استانی به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه و وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین و پس از تصویب هیأت وزیران ابلاغ می‌گردد.

... تبصره. عناوین و مجوز وصول درآمدهای استانی جدید که سابقه وصول ندارند، همه ساله در لایحه بودجه سنواتی کل کشور درج و به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

ماده ۷۸. سرجمع درآمدهای استانی هراستان که باید به خزانه استان واریز شوند، در لایحه بودجه سالانه درج و جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی ارائه می‌شود.

تبصره. دستگاههای استانی وصول کننده درآمد موظف‌اند تمام وصولیهایی را که به موجب قانون دریافت می‌کنند به خزانه استان واریز کنند.

ماده ۷۹. به منظور ساماندهی درآمدهای استان و بهبود مستمر روشهای کسب درآمدهای استانی و شناسایی منابع جدید درآمدی، ستاد درآمد و تجهیز منابع استان به ریاست استاندار و مرکب از افراد ذیل در هر استان تشکیل می‌شود.

الف. استاندار

ب. رئیس سازمان برنامه و بودجه استان

ج. مدیرکل امور اقتصادی و دارایی استان

د. یک نفر از نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجمع نمایندگان استان (به عنوان ناظر).

ه. یک نفر صاحب نظر در امور اقتصادی و مالی (به انتخاب استاندار).

و. رئیس خزانه استان

ز. رئیس شورای اسلامی استان (تا تشکیل شورای اسلامی استان، رئیس شورای اسلامی شهر مرکز استان جانشین وی خواهد بود).

تبصره ۱. در صورتی که موضوع مورد بحث در ستاد درآمد به بخش خاصی مربوط باشد، مسئول دستگاه اجرایی ذی‌ربط در استان با حق رأی در جلسه شرکت خواهد کرد.

تبصره ۲. وظیفه دبیرخانه ستاد درآمد و تجهیز منابع استان بر عهده اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان خواهد بود.

ماده ۸۰. ستاد درآمد و تجهیز منابع استان وظایف ذیل را بر عهده دارد:

الف. برآورد منابع درآمدی استان برای سال بعد با توجه به ظرفیتهای درآمدی استان و پیشنهاد

آن به شورای برنامه‌ریزی توسعه استان به هنگام تهیه و تنظیم بودجه استان.

ب. بررسی و پیشنهاد منابع جدید درآمد برای استان به شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان.

جهت درج در لوایح بودجه سنواتی کل کشور.

- ج. پیشنهاد بهبود روشهای کسب درآمد در استان در چارچوب قوانین و مقررات موجود و ارائه آن به شورای برنامه ریزی و توسعه استان.
- د. بررسی و اظهارنظر در مورد گزارشهای مربوط به وصول درآمدهای استان که توسط خزانه استان ارائه می شوند.
- ه. تصویب سیاستهای اجرایی وصول درآمد و نظارت بر نحوه وصول توسط دستگاههای اجرایی وصول کننده و پیگیری رفع مشکلات آنها.

فصل ۹. سیاستهای پولی و ارزی

ماده ۸۱. ترکیب اعضای شورای پول و اعتبار به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

- الف. رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
- ب. وزیر امور اقتصادی و دارایی یا یکی از معاونان وی به صورت ثابت با معرفی وزیر.
- ج. رئیس سازمان برنامه و بودجه یا یکی از معاونان وی به صورت ثابت با معرفی رئیس سازمان.
- د. دو تن از وزرا به انتخاب هیأت وزیران.
- ه. وزیر بازرگانی.
- و. دو نفر کارشناس و متخصص پولی و بانکی به پیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی و تأیید ریاست جمهوری.
- ز. دادستان کل کشور یا معاون وی.
- ح. رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن.
- ط. رئیس اتاق تعاون.
- ی. یک نماینده از هریک از کمیسیونهای برنامه و بودجه و اقتصاد و دارایی مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر.
- تبصره ۱. ضوابط اجرایی این ماده شامل نحوه تشکیل جلسات و چگونگی اتخاذ تصمیمات با پیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تصویب شورای پول و اعتبار به مرحله اجرا گذارده خواهد شد.
- تبصره ۲. ریاست شورا برعهده وزیر امور اقتصادی و دارایی و در غیاب او با رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

ماده ۸۲.

الف. افزایش در مانده تسهیلات تکلیفی طی سالهای برنامه سوم به طور متوسط سالانه ۱۰ درصد نسبت به ارقام مصوب سال ۱۳۷۸ کاهش می‌یابد.

ب. حمایت‌های دولت از بخشها و فعالیتهای مختلف به شکل پرداخت یارانه نرخ سود، اعتبارات ترجیحی و قبول تضمین بازپرداخت در چارچوب بودجه‌های سالانه انجام خواهد شد.

ماده ۸۳. به منظور تنظیم تعهدات ارزی کشور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی موضوع ماده ۱۲ این قانون، ملزم به رعایت موارد ذیل هستند:

الف. کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی موظفند عملیات و معاملات ارزی خود را از طریق حسابهای ارزی که در بانکهای داخل یا خارج با تأیید بانک مرکزی افتتاح می‌کنند، انجام دهند. بانکهای عامل ایرانی مکلفند خدمات مورد نیاز آنها را در سطح استانداردهای بین‌المللی تأمین کنند.

ب. به دولت اجازه داده می‌شود با رعایت شرایط زیر نسبت به اخذ و یا تضمین تسهیلات مالی خارجی در قالب لوایح بودجه سنواتی اقدام نماید:

۱. زمان بندی بازپرداخت بدهیها و تعهدات میان مدت و کوتاه مدت خارجی باید به گونه‌ای تنظیم گردد که بازپرداختهای سالانه این بدهیها و تعهدات - بدون در نظر گرفتن تعهدات ناشی از بیع متقابل - پس از سال پایانی برنامه، از ۳۰ درصد درآمدهای ارزی کشور در سال آخر برنامه سوم تجاوز نکند. در استفاده از تسهیلات خارجی، اولویت با تسهیلات بلندمدت خواهد بود.

۲. دولت موظف است حجم تعهدات و بدهیهای ایجاد شده در طول برنامه را به گونه‌ای تنظیم نماید که ارزش حال بدهیها و تعهدات دولت اعم از کوتاه مدت، میان مدت و بلندمدت در سال آخر برنامه از دو برابر در آمد ارزی کشور در سال اخیرالذکر تجاوز ننماید.

ج. در مورد طرحهایی که از تسهیلات مالی خارجی استفاده می‌کنند، دستگاههای اجرایی موظف

به رعایت موارد ذیل خواهند بود:

۱. تمامی طرحها، با مسئولیت وزیر ذی‌ربط و تأیید شورای اقتصاد، دارای توجیه فنی، اقتصادی و مائی باشند و مجموع هزینه‌های اجرای کامل آنها از سقفهای تعیین شده تجاوز نکند. تعیین زمانبندی دریافت و بازپرداخت تسهیلات هر طرح و میزان استفاده آن از ساخت داخل با توجه به ظرفیتهای، امکانات و تواناییهای داخلی و با رعایت قانون «حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی کشور و ایجاد تسهیلات صدور خدمات فنی و مهندسی» و نیز رعایت شرایط زیست محیطی در اجرای هر یک از طرحها باید به تصویب شورای اقتصاد برسد.

۲. قبل از عقد قرارداد با ارایه توجیهات فنی و اقتصادی با سازمان برنامه و بودجه موافقتنامه مبادله کنند.

۳. هرگونه معامله و قرارداد خارجی را که بیش از یک میلیون (۱۰۰۰۰۰۰) دلار باشد تنها از طریق مناقصه محدود یا بین‌المللی (با درج آگهی مناقصه در روزنامه‌های کثیرالتنشر داخلی و خارجی) انجام و منعقد کنند.

د. آیین‌نامه اجرایی این ماده با پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه، وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۸۴. به منظور تنظیم و ایجاد تعادل در بازار ارز و تشویق خرید کالا و خدمات از داخل کشور، کمیته‌ای به ریاست رئیس جمهور و عضویت وزیران امور اقتصادی و دارایی، بازرگانی، امور خارجه و رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، رئیس سازمان برنامه و بودجه و دو نفر از وزرا به انتخاب هیأت وزیران تشکیل می‌شود.

دبیرخانه این کمیته در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مستقر خواهد بود.

ماده ۸۵. به منظور حمایت از تولیدات داخلی، به دولت اجازه داده می‌شود بخشی از کالاهای اساسی که با ارز رسمی وارد می‌شود و امکان تولید آن در داخل وجود دارد را از داخل خریداری نموده و نسبت به فروش ارز صرفه جویی شده به قیمت واریزنامه‌ای اقدام و درآمد حاصل را به درآمد عمومی

واریز نماید.

معادل وجوه واریزی فوق، برای تأمین اعتبار مورد نیاز جهت خرید کالای جایگزین از تولیدات داخلی و نیز پرداخت تمام یا قسمتی از سود تسهیلات سرمایه‌گذاری به منظور افزایش تولید کالاهای مذکور، در قالب لوایح بودجه سنواتی در اختیار دستگاههای اجرایی ذی‌ربط قرار خواهد گرفت.

آیین‌نامه اجرایی این ماده شامل نحوه تصمیم‌گیری برای خرید از داخل، نحوه واریز مابه‌التفاوت به خزانه و نحوه پرداخت به دستگاه اجرایی ذی‌ربط، نحوه صدور تضمین خرید به تولیدکنندگان و ساز و کار تنظیم بازار کالاهای مذکور بنابه پیشنهاد وزارت بازرگانی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۸۶. به منظور استفاده حداکثر از توان فنی و مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور، دستگاههای اجرایی موضوع این قانون موظفند به هنگام انجام کلیه معاملات از پیمانکاران و سازندگان ایرانی در چارچوب رتبه‌بندی سازمان برنامه و بودجه دعوت به عمل آورند و با رعایت قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی کشور در کلیه معاملات، شرایط یکسان ارزی و ریالی جهت پیمانکاران، مشاوران و سازندگان داخلی و خارجی معمول دارند.

فصل ۱۰. ساماندهی بازارهای مالی

ماده ۸۷. به مجمع عمومی بانکها اجازه داده می‌شود حداکثر طی مدت شش ماه پس از تصویب این قانون مقررات، دستورالعملها و ضوابط اداری، استخدامی و انضباطی خاص نظام بانکی را در چارچوب اساسنامه‌های بانکها و در جهت توسعه و بهبود کیفیت ارائه خدمات و رقابتی کردن فعالیت سیستم بانکی با همکاری سازمان امور اداری و استخدامی کشور تنظیم و به مورد اجرا بگذارد.

ماده ۸۸. به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود با تصویب شورای پول و اعتبار، علاوه بر موارد مندرج در بند ۷ تبصره ۲۰ قانون عملیات بانکی بدون ربا از سایر ابزارهای سیاست پولی و اعتباری از جمله اوراق مشارکت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به شرط عدم مغایرت با قانون عملیات بانکی بدون ربا استفاده نماید.

ماده ۸۹. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است جهت افزایش شرایط رقابتی بانکها و گسترش بازارهای مالی و تشویق پس‌انداز داخلی، زمینه فعالیت مجاز انواع مؤسسات، سازمانها و واحدهای اعتباری غیر بانکی (غیر دولتی) را فراهم و نظارت لازم بر آنها را اعمال نماید و از فعالیت مؤسسات غیرمجاز جلوگیری به عمل آورد. آیین‌نامه اجرایی ذی‌ربط شامل تعاریف، نحوه فعالیت و اعمال نظارت بر این مؤسسات با پیشنهاد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تأیید شورای پول و اعتبار به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ضوابط مربوط به تأسیس و ترتیبات انحلال و ورشکستگی مؤسسات، سازمانها و واحدهای اعتباری غیر بانکی (غیر دولتی) به‌نحوی که موجبات گسترش فعالیت و رقابت این‌گونه مؤسسات، سازمانها، واحدها و بانکها را فراهم آورد، بنابه پیشنهاد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب شورای پول و اعتبار خواهد رسید. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است بر حسن جریان امور بانکها و مؤسسات، سازمانها و واحدهای اعتباری غیر بانکی (غیر دولتی) براساس ضوابط مصوب نظارت نماید.

ماده ۹۰. به منظور تقویت پایه سرمایه بانکهها و افزایش توان حضور بانکههای ایرانی در بانکداری بین المللی، به دولت اجازه داده می شود که در سالهای برنامه سوم، حداکثر تا مبلغ ۵۰۰۰ میلیارد ریال اوراق مشارکت ویژه برای تقویت پایه سرمایه بانکهها، منتشر نماید. معادل کل وجوه واریز شده از این محل به حساب خزانه، عیناً به بانکهها مسترد خواهد شد تا به عنوان افزایش سهم دولت در سرمایه بانکهها منظور شود. تا زمان تسویه کامل اصل و سود اوراق مشارکت مذکور، سود سالانه بانکهها قبل از کسر مالیات به ترتیب ذیل توزیع خواهد شد:

الف. معادل نسبت مانده بازپرداخت نشده اوراق به کل سرمایه بانک به عنوان سود اوراق مشارکت ویژه به بانک پرداخت خواهد شد.

ب. باقیمانده سود سالانه هر بانک به مصرف بازپرداخت قسمتی از اصل اوراق مشارکت ویژه موجود در آن بانک خواهد رسید.

این نامه اجرایی این ماده طی سه ماه پس از تصویب این قانون توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و وزارت امور اقتصادی و دارایی پیشنهاد و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۹۱. شبکه رایانه‌ای بازار سرمایه ایران جهت انجام دادوستد الکترونیکی اوراق بهادار در سطح ملی و پوشش خدمات اطلاع رسانی در سطح ملی و بین المللی توسط شورای بورس پس از بررسی جامع نظام اطلاع رسانی و مبادله الکترونیکی و هماهنگ با فعالیتهای انجام شده در قالب تبصره ۲۶ قانون برنامه دوم ایجاد می شود. شورای بورس موظف است حداکثر طی مدت شش ماه پس از تصویب این قانون، مقررات لازم در زمینه نوع اطلاعات، نحوه انتشار آنها، هماهنگیهای شبکه بانکی کشور را تصویب کند. ضوابط اجرایی دادوستد الکترونیکی و نحوه برخورد با متخلفین به پیشنهاد بانک مرکزی و وزارت بازرگانی و تصویب هیأت وزیران تعیین خواهد شد.

ماده ۹۲. شورای بورس مجاز است:

الف. نسبت به راه اندازی بورسهای منطقه‌ای در سطح کشور در چارچوب قانون بورس اقدام کند. ب. تمهیدات لازم جهت قابل معامله نمودن سایر ابزارهای مالی در بourse اوراق بهادار، علاوه بر

موارد مندرج در بند ۲ ماده ۱ قانون تأسیس بورس اوراق بهادار را فراهم کند.

ماده ۹۳. به مجمع عمومی شرکتهای بیمه و بیمه مرکزی ایران اجازه داده می‌شود مقررات و ضوابط مالی، اداری، استخدامی و انضباطی خاص صنعت بیمه را در چارچوب اساسنامه‌های خاص آنها و در جهت توسعه و بهبود کیفیت خدمات و رقابتی کردن فعالیت صنعت بیمه، با همکاری سازمان امور اداری و استخدامی کشور تنظیم و به مورد اجرا بگذارد.

ماده ۹۴. به دولت اجازه داده می‌شود با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی:

الف. نسبت به صدور مجوز ایجاد شرکتهای بیمه غیردولتی و شرکتهای بیمه اتکایی با ساختار خصوصی و تعاونی در چارچوب قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری اقدام و ضوابط و مقررات لازم را در این زمینه تعیین کند.

ب. نسبت به ایجاد شرکت بیمه اتکایی یا مشارکت بیمه‌گران و بیمه‌گزاران عمده اقدام کند. اساسنامه این شرکت به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۹۵. به بانکهای صنعت و معدن و کشاورزی اجازه داده می‌شود برای تأمین منابع مالی طرحهای غیردولتی که دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی باشند، از منابع مالی خارجی استفاده کرده و بازپرداخت آن را تعهد کنند. دولت و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران هیچ‌گونه تعهد یا تضمینی در قبال بازپرداخت این منابع نخواهند داشت.

فصل ۱۱. توسعه علوم و فناوری

ماده ۹۶. به منظور انسجام بخشیدن به امور اجرایی و سیاستگذاری نظام علمی کشور، از ابتدای برنامه سوم توسعه کشور، «وزارت فرهنگ و

آموزش عالی» به «وزارت علوم، تحقیقات و فناوری» تغییر نام می‌یابد و وظایف برنامه‌ریزی، حمایت و پشتیبانی، ارزیابی و نظارت، بررسی و تدوین سیاستها و اولویتهای راهبردی در حوزه‌های تحقیقات و فناوری به وظایف وزارتخانه مذکور افزوده می‌شود.

اصلاحات لازم در اهداف، وظایف و تشکیلات وزارتخانه مذکور طی مدت شش ماه پس از تصویب این قانون، تدوین و برای طی مراحل قانونی به هیأت وزیران ارائه می‌گردد.

ماده ۹۷. به منظور ایجاد زمینه‌های مشارکت و سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی و حمایت کمی و کیفی از فعالیتهای پژوهشی و فناوری، بالاخص پژوهشها و فناوریهای کاربردی، توسعه‌ای حداکثر تا پایان سال اول برنامه، نسبت به تأسیس صندوقهای غیر دولتی و تقویت صندوقهای دولتی موجود اقدام و ترتیبی اتخاذ می‌گردد که امکان استفاده این صندوقها از یارانه سود تسهیلات مالی طی سالهای اجرای برنامه فراهم شود.

اساسنامه صندوق جدیدالتأسیس و آیین‌نامه نحوه مشارکت بخش دولتی، نظام بانکی و بخش غیردولتی در تأمین منابع مورد نیاز آن، جایگاه سازمانی، اهداف و وظایف این صندوقها به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه و سازمان امور اداری و استخدامی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۹۸. دولت مکلف است به منظور کمک و حمایت از گسترش کمی و کیفی فعالیتهای مراکز پژوهشی بخش غیردولتی طی سالهای اجرای برنامه، برای این مؤسسات در قوانین و مقررات موضوعه، استفاده از تسهیلات مالی و بیمه‌های حمایتی را پیش‌بینی و به مورد اجرا گذارد.

ماده ۹۹. به منظور حمایت از پژوهشهایی که توسط وزارتخانه‌ها و دیگر دستگاههای اجرایی به

دانشگاهها و مراکز تحقیقاتی سفارش داده می‌شود و حداقل چهل درصد (۴۰٪) از هزینه‌های آن را کارفرما تأمین و تعهد کرده باشد، به دولت اجازه داده می‌شود، در لوایح بودجه سنواتی، اعتبارات لازم را برای ادامه عملیات این گونه پروژه‌ها تأمین کند.

پژوهشهایی که دستگاههای اجرایی از طریق مراکز تحقیقاتی و واحدهای وابسته به خود انجام می‌دهند و سفارش دهنده و سفارش گیرنده آنها یکی هستند. مشمول تسهیلات پیش‌بینی شده در این ماده نمی‌شوند.

آیین‌نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد

رسید.

فصل ۱۲. سیاستهای زیست محیطی

ماده ۱۰۰. به منظور حفاظت از محیط زیست و بهره‌گیری پایدار از منابع طبیعی کشور اجرای موارد زیر الزامی است:

الف. بهره‌برداری از منابع طبیعی کشور باید براساس توان بالقوه منابع صورت گیرد. بدین منظور دولت موظف است ضمن حفظ روند رشد تولیدات و بهره‌برداری پایدار از منابع، با اجرای طرحهایی از قبیل «تعادل دام و مرتع»، «خروج دام از جنگل» و «تأمین سوخت جنگل نشینان» ترتیبی اتخاذ نماید که تعادل محیط زیست نیز حفظ شود.

آیین‌نامه اجرایی این بند مشتمل بر ضوابط زیست محیطی مورد نظر، با پیشنهاد مشترک سازمان محیط زیست و وزارت جهاد سازندگی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

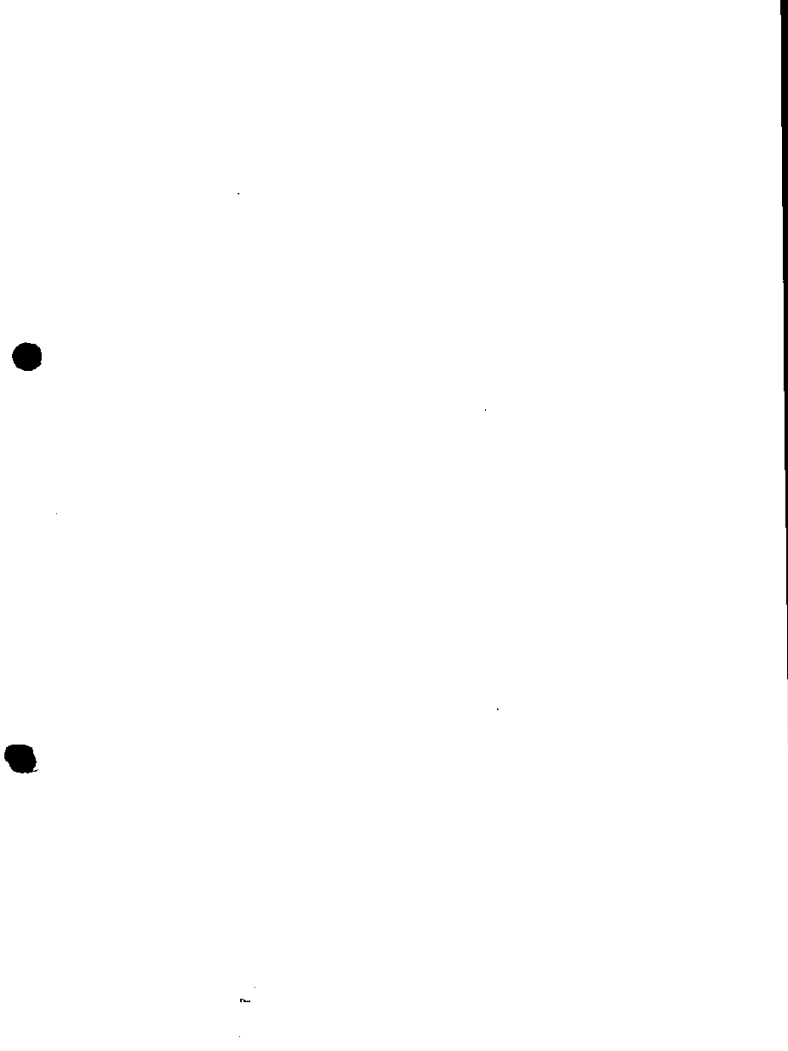
ب. به منظور تقویت و پشتیبانی از «سازمانهای غیر دولتی حامی محیط زیست»، کمکهای مالی اشخاص حقیقی و حقوقی به این سازمانها به عنوان هزینه قابل قبول تلقی می‌شود. این کمکها که به حساب خاصی در خزانه واریز می‌گردد، دریافت و براساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه و سازمان محیط زیست تهیه می‌شود و مشتمل بر حداکثر میزان کمکها و نحوه اعطای آنهاست، در اختیار این سازمانها قرار خواهد گرفت.

ج. به منظور کاهش عوامل آلوده‌کننده محیط زیست، بالاخص در مورد منابع طبیعی و منابع آب کشور، واحدهای تولیدی موظفند برای تطبیق مشخصات فنی خود با ضوابط محیط زیست و کاهش آلودگیها اقدام کنند. هزینه‌های انجام شده در این مورد به عنوان هزینه‌های قابل قبول واحدها منظور می‌گردد.

از واحدهایی که از انجام این امر خودداری نمایند و فعالیت آنها باعث آلودگی و تخریب محیط زیست گردد، جریمه مناسب اخذ و به درآمد عمومی واریز کند، تا در قالب لایحه بودجه سنواتی، برای جبران خسارات وارده هزینه شود. آیین‌نامه این بند مشتمل بر مبلغ و چگونگی اخذ جرایم و نحوه

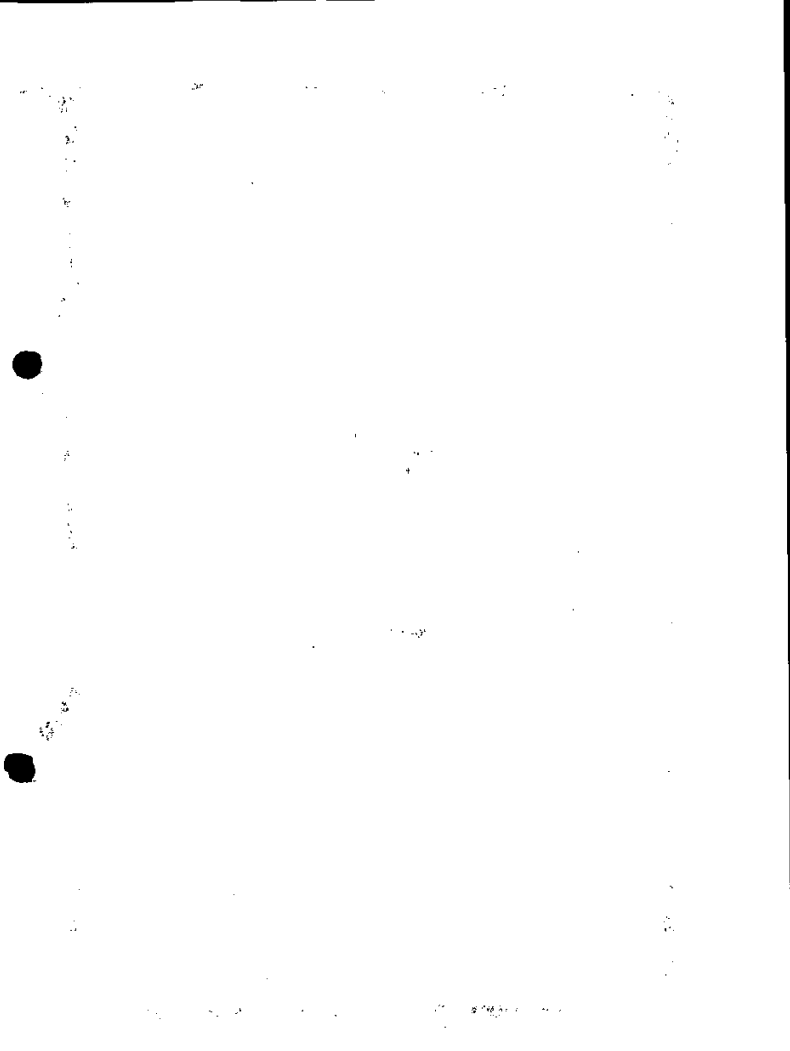
هزینه آن به پیشنهاد سازمان محیط زیست به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۰۱. کلیه طرحها و پروژه‌های بزرگ تولیدی و خدماتی باید پیش از اجرا و در مرحله انجام مطالعات امکان‌سنجی و مکان‌یابی، براساس ضوابط الگوهای مصوب شورای عالی حفاظت محیط زیست مورد ارزیابی زیست‌محیطی قرار گیرد. رعایت نتایج ارزیابی توسط مجریان طرحها و پروژه‌های مذکور الزامی است.

بخش دوم

امور بخشی

فصل ۱۳. آب و کشاورزی

ماده ۱۰۲. به دولت اجازه داده می‌شود:

الف. به منظور جلب منابع مالی بیشتر جهت سرمایه‌گذاری و تسریع در اجرای طرحهای آب و خاک کشاورزی، شبکه‌های اصلی و فرعی آبیاری و زهکشی، دام و طیور و شیلات، منابع طبیعی (جنگل، مرتع و بیابان) آبخیزداری، نوغانداری، زراعت و باغداری اعتبارات لازم را در بودجه‌های سالانه منظور و از طریق وزارتخانه ذی‌ربط در اختیار بانک کشاورزی قرار دهد. مبالغ پرداختی به بانک کشاورزی به هزینه قطعی منظور می‌شود. بانک کشاورزی موظف است از محل تلفیق منابع مذکور با منابع اعتباری سیستم بانکی و منابع حاصل از مشارکت کشاورزان و دامداران جهت سرمایه‌گذاری در طرحهایی که دارای توجیه فنی و اقتصادی هستند، در چارچوب مقررات، تسهیلات اعطا کند.

در صورت لزوم بخشی از نیازهای اعتباری طرحهای مذکور که از محل بودجه عمومی دولت تأمین می‌شود، می‌تواند به عنوان کمک بلاعوض تلقی گردد. عناوین و سهم حمایت دولت در قالب کمک بلاعوض و یارانه سود انتظاری در طرحهای مشمول دریافت این کمک، توسط کمیته‌ای مرکب از وزارتخانه ذی‌ربط و سازمان برنامه و بودجه تعیین خواهد شد. مبالغ دریافتی از بابت بازپرداخت اقساط تسهیلاتی که از محل بودجه عمومی تأمین شده است، مجدداً به روش فوق‌الذکر مورد استفاده قرار می‌گیرد.

ب. به منظور تجهیز منابع برای سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی هرساله بخشی از منابع خود را که در بودجه سالیانه مشخص خواهد شد، از طریق دستگاههای ذی‌ربط به صورت کمک به صندوقهای غیردولتی توسعه کشاورزی و دامداری و یا به صورت وجوه اداره شده در اختیار صندوقهای مذکور و بانک کشاورزی قرار دهد.

این اجرائی این ماده شامل شرایط و ضوابط کمک بلاعوض و پرداخت یارانه سود و کارمزد

توسط وزارتخانه‌های ذی‌ربط، سازمان برنامه و بودجه، وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی، تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۰۳. به دولت اجازه داده می‌شود به منظور اجرای سیاستهای صرفه‌جویی و هدایت مصرف‌کنندگان آب کشاورزی برای بهره‌برداری بهینه، آب را در شبکه‌های آبیاری و چاههای عمیق و نیمه عمیق براساس الگوی مصرف بهینه آب کشاورزی برای این‌گونه مصرف‌کنندگان، به صورت حجمی، تحویل دهد و بر آن اساس قیمت‌گذاری کند.

این‌نامه اجرایی این ماده متضمن میزان مصرف بهینه آب برای هر محصول در هر یک، از مناطق کشور و نحوه تعیین قیمتها، توسط وزارتخانه‌های نیرو و کشاورزی و جهاد سازندگی و سازمان برنامه و بودجه تهیه شده و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۰۴. به منظور تسویق سرمایه‌گذاران حقیقی و حقوقی، خصوصی و تعاونی برای سرمایه‌گذاری در طرحهای تأمین آب و ایجاد شبکه‌های آبیاری و زهکشی، به وزارت نیرو اجازه داده می‌شود تکمیل طرحهای سد و شبکه‌های آبیاری مستقل نیمه تمام را که حداکثر سی درصد (۳۰٪) عملیات اجرایی آنها خاتمه یافته و نیز طرحهایی را که مطالعات مرحله دوم آنها در طول برنامه به تصویب می‌رسد، به سرمایه‌گذاران غیردولتی با شرایط ذیل واگذار کند.

الف. کلیه منابع آب استحصالی به جز حقابه‌های موجود به سرمایه‌گذار اختصاص می‌یابد.

ب. حقابه‌های موجود این تأسیسات همچنان در اختیار وزارت نیرو باقی خواهد بود تا براساس قانون توزیع عادلانه آب و سایر قوانین و مقررات در اختیار حقابه‌بران قرار گیرد.

ج. کلیه اراضی ملی و موات بلامعارض که بر اساس طرح مطالعاتی احداث سد به عنوان زمینهای واقع در طرحهای توسعه کشت زیر این سدها و شبکه‌ها محسوب می‌شود، با قیمت‌های منطقه‌ای که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین شده است، توسط وزارتخانه‌های کشاورزی و جهاد سازندگی به سرمایه‌گذاران واگذار خواهد شد.

تأیید محل احداث سد و تأسیسات آبی مورد نظر و نظارت مهندسی در کلیه مراحل مطالعاتی تا

تصویب صلاحیت فنی طرح و نظارت عالیه در مرحله اجرا و شروع اولین آبیگری و بهره‌برداری از تأسیسات، به عهده وزارت نیرو است.

د. کلیه مستحذات و حقوقی که در نتیجه این‌گونه سرمایه‌گذاریها حاصل می‌شود در حد پروانه‌های صادره متعلق به سرمایه‌گذار خواهد بود و در حدودی که اجازه بهره‌برداری از آب صادر می‌شود سرمایه‌گذار می‌تواند با انتخاب الگوی اقتصادی مورد نظر خود، آن را مصرف کند یا به فروش برساند.

این‌نامه اجرایی این ماده شامل نحوه قیمت‌گذاری، زمان‌بندی و نحوه واریز سهم دولت به درآمد عمومی با پیشنهاد وزارت نیرو به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۰۵. به منظور استفاده از نیروهای متخصص و کارآفرینان بخش آب و کشاورزی، دولت مجاز است اراضی بزرگ با مقیاس اقتصادی را در عرصه‌های منابع طبیعی که قابل احیا و بهره‌برداری کشاورزی می‌باشند، با شرایط مناسب در اختیار آنان قرار دهد و حمایت‌های لازم را از قبیل ایجاد زیربناها و پرداخت تسهیلات به عمل آورد.

این‌نامه اجرایی این ماده شامل نحوه قیمت‌گذاری، ضوابط تشخیص نیروهای متخصص و کارآفرین، ضوابط تشخیص اراضی بزرگ با مقیاس اقتصادی و تعیین انواع حمایت‌ها به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های کشاورزی و جهاد سازندگی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۰۶. برای دسترسی بخش آب و کشاورزی به حداکثر رشد پیش‌بینی شده در برنامه سوم توسعه، منابع و عوامل مؤثر در فعالیت‌ها با اولویت‌های زیر مورد نظر قرار خواهد گرفت:

الف. تأمین ماشین‌آلات و ادوات کشاورزی و بهبود مدیریت بهره‌برداری از ماشین‌ها و تجهیزات تا رفع بحران مکانیزاسیون.

ب. افزایش راندمان آبیاری و بهره‌وری از آب و افزایش سطح زیر کشت آبی.

ج. مدیریت هماهنگ دام و مرتع و ساماندهی جامعه عشایری.

د. افزایش تولید علوفه به ویژه دُرت، سویا و پودر ماهی به منظور کاهش وابستگی به علوفه

وارداتی .

ه . حمایت از ایجاد تعاونی‌های تولید کشاورزی و تشکلهای بهره‌برداران آب و خاک و منابع

طبیعی .

و . افزایش کمی و کیفی محصولات کشاورزی و آبریزان با هدف تأمین امنیت غذایی و توسعه

صادرات و با اولویت دانه‌های روغنی و زیتون .

فصل ۱۴. صنعت، معدن و بازرگانی

ماده ۱۰۷. کلیه اصناف تولیدی مستقر در شهرها چنانکه در قالب کارگاههای دارای ۱۰ نفر یا بیشتر متشکل شوند ضمن استفاده از تسهیلات ویژه در خصوص واگذاری اقساطی زمین در شهرکهای صنعتی از حمایتها و تسهیلات اعتباری که توسط دولت تعیین می‌گردد، برخوردار خواهند بود.

ماده ۱۰۸. به منظور فعال کردن بانک تخصصی صنعت و معدن در جهت تجهیز منابع مالی بخش صنعت و معدن و تشویق، ترویج و هدایت بخش غیر دولتی در سرمایه‌گذاریهای صنعتی و معدنی، توسعه کارآفرینی، و کمک به انتقال فناوری، اقدامات ذیل به عمل خواهد آمد:

الف. بانک صنعت و معدن در دو سال نخست برنامه، سهام کلیه شرکتهای تحت پوشش خود را به بخشهای تعاونی و خصوصی واگذار خواهد کرد.

ب. در مأموریت بانک مزبور و سازماندهی درونی آن خط اعتباری خاصی برای حمایت از صنایع کوچک ایجاد می‌گردد.

ج. به بانک صنعت و معدن اجازه داده می‌شود، صندوقهای خاص سپرده‌گیری برای رشته‌ها یا طرحهای معین ایجاد کرده و از امکانات بازارهای مالی داخلی و خارجی در جهت اهداف مذکور در اساسنامه و مؤکد در این قانون استفاده کند.

د. در طی برنامه سوم بخشی از منابع بانک صنعت و معدن، از محل اعتبارات عمرانی بودجه‌های سنواری فصول صنعت و معدن یا تسهیلات بین بانکی تأمین خواهد شد تا در جهت اهداف فوق‌الذکر و یا اهدافی که توسط دولت تعیین می‌شود مصرف کند.

ماده ۱۰۹. به منظور تأمین منافع ملی و نیازهای عمده الکترونیکی نظامی و غیر نظامی در داخل کشور دولت موظف است در طول برنامه صنایع الکترونیک (الکترونیکی، مخابراتی، اتوماسیون و اپتیک) موجود در بخشهای مختلف را از طریق سیاست‌گذاری و سرمایه‌گذاریهای متمرکز و

هماهنگ، سازماندهی و تقویت کند.

آیین نامه اجرایی این ماده توسط وزارتخانه های صنایع، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و پست و تلگراف و تلفن تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۱۰. در اجرای ماده ۱۲ قانون معادن، وزارت معادن و فلزات مجاز است نسبت به صدور پروانه بهره برداری برای سرمایه گذاران داخلی و خارجی که فعالیت اکتشافی آنها منتهی به اخذ گواهی کشف هر نوع معدن در محدوده وظایف وزارت مذکور می شود، اقدام کند.

ماده ۱۱۱.

الف. از تاریخ تصویب این قانون، مناطق ویژه اقتصادی طبق قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب سال ۱۳۷۲ و اصلاحات بعدی آن اداره می گردند و از تسهیلات مذکور در قانون مذکور برخوردار خواهند بود. موارد ذیل از شمول حکم قانون یاد شده مستثنی هستند:

۱. مناطق ویژه اقتصادی جدید و محدوده، برنامه ها، شرح فعالیت و نحوه اداره و مدیریت آنها با تصویب هیأت وزیران تعیین می گردد.

۲. ورود کالا به صورت مسافری از مناطق ویژه اقتصادی به قلمرو گمرکی کشور ممنوع است.

۳. مناطق ویژه اقتصادی تابع قوانین و مقررات مالیاتی کشور می باشند.

ب. ورود کالا از مناطق ویژه اقتصادی به داخل کشور مشمول قوانین و مقررات صادرات و واردات خواهد بود. ورود کالا به مناطق ویژه و صدور کالا به خارج از کشور از مناطق مذکور، تابع مقرراتی خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۱۲. به منظور افزایش صادرات غیر نفتی در برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و

فرهنگی کشور:

الف. حقوق گمرکی و سود بازرگانی مواد اولیه و واسطه های وارداتی مورد استفاده در تولید کالاهای صادراتی پس از صدور محصولات تولیدی براساس آیین نامه ای که به پیشنهاد وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب هیأت وزیران برسد مسترد خواهد شد.

- ب. کالاها و خدماتی که صادر می‌شوند مشمول پرداخت عوارض و مالیات نخواهند بود.
- ج. صادرات کالا و خدمات از اخذ هرگونه مجوز به استثنای گواهیهای مرسوم در تجارت بین‌الملل (مورد درخواست خریداران) معاف می‌باشند.
- د. کلیه تشویقها و امتیازاتی که برای صادرات کالا وجود دارد به صادرات خدمات نیز تسری می‌یابد.
- ه. صندوقهای غیر دولتی توسعه صادرات مورد حمایت دولت قرار می‌گیرد.
- ماده ۱۱۳. تنظیم بازار داخلی، موجب ممنوعیت صدور نمی‌گردد و صدور کلیه کالاها و خدمات، به جز موارد ذیل مجاز خواهد بود:
- اشیاء عتیقه و میراث فرهنگی.
 - اقلام دامی یا نباتی که جنبه حفظ ذخایر ژنتیک و یا حفاظت محیط زیست داشته باشد.
 - کالاهایی که دولت برای تأمین آنها مستقیماً یارانه پرداخت می‌کند.
- ماده ۱۱۴. دولت موظف است برای رونق تجارت خارجی موانع غیر تعرفه‌ای را حذف و نسبت به تهیه برنامه زمان‌بندی اصلاح نرخهای معادل تعرفه و اعلام آن بصورت پیش‌آگهی و تعیین تعرفه‌های گمرکی اقدام کند.
- ماده ۱۱۵. به منظور تقویت توان رقابت محصولات صادراتی کشور در بازارهای بین‌المللی:
- الف. کلیه وزارت‌تخانه‌ها و سازمانهای تولیدی و خدماتی دولتی مرتبط با امر صادرات مکلفند تا پایان اولین سال برنامه نسبت به راه‌اندازی مرکز اطلاع رسانی مربوط به خود، براساس طرح شبکه جامع اطلاع رسانی بازرگانی کشور اقدام کنند و خدمات اطلاع رسانی لازم را در اختیار متقاضیان داخلی و خارجی قرار دهند. وزارت پست و تلگراف و تلفن موظف است تسهیلات لازم جهت تقویت شبکه‌های مذکور را فراهم کند.
- ب. وزارت بازرگانی مکلف است نسبت به راه‌اندازی شبکه جامع اطلاع رسانی بازرگانی کشور (داخلی و بین‌المللی) تا پایان سال دوم برنامه اقدام کند.

ماده ۱۱۶. به منظور تنظیم خط مشی های صادرات کشور و تعیین کمکیها و تسهیلات قابل ارایه به بخش صادرات و رفع مشکلات و موانع آن و اجرای سیاستهای مصوب برنامه سوم، شورای عالی توسعه صادرات غیر نفتی به ریاست رئیس جمهور یا معاون اول وی و عضویت وزیران بازرگانی، صنایع، معادن و فلزات، تعاون، امور خارجه، نفت، امور اقتصادی و دارایی، کشاورزی، جهاد سازندگی و رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و رؤسای مرکز توسعه صادرات ایران، گمرک جمهوری اسلامی ایران، اتاق بازرگانی، صنایع و معادن ایران و اتاق تعاون تشکیل می شود. دبیرخانه شورای مزبور در وزارت بازرگانی مستقر بوده و پیشنهادهای این شورا پس از تصویب هیأت وزیران در حدود قوانین مربوط در ارتباط با ایجاد تسهیلات صادراتی برای کلیه وزارتخانه ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی و همچنین اشخاص خصوصی اعم از حقوقی و حقیقی لازم الاجرا خواهد بود.

کمیته توسعه صادرات استان به ریاست استاندار و عضویت مدیران کل بازرگانی، گمرک، سازمان برنامه و بودجه و ادارات کل ذی ربط حسب مورد و مدیرعامل بانک صادرات استان تشکیل می شود. وظایف دبیرخانه کمیته توسعه صادرات استان بر عهده اداره کل بازرگانی استان خواهد بود.

فصل ۱۵. انرژی

ماده ۱۱۷.

الف. به دولت اجازه داده می‌شود براساس پیشنهاد وزارت نفت و وزارت نیرو قیمت فروش داخلی حامله‌های انرژی (برق، گاز طبیعی، نفت سفید، بنزین، نفت‌گاز و نفت‌کوره) را به میزانی تعیین کند که علاوه بر واریز هزینه بهینه‌سازی مصرف انرژی و مبلغ ۳۳۰۴۶/۹ میلیارد ریال به شرح جدول شماره (۹) در سالهای برنامه به درآمد عمومی، هزینه عملیات جاری و هزینه سرمایه‌گذاری منابع داخلی و سایر پرداختها و دیون شرکتهای تولید و عرضه کننده انرژی (به استثنای هزینه‌های ریالی ماده ۱۱۹ این قانون) تأمین گردد.

با واریز وجوه مذکور به حساب درآمد عمومی بدهی ماده ۳۲ قانون برنامه و بودجه شرکتهای سابق‌الذکر بخشوده شده و وجوه سرمایه‌گذاری مصوب شرکتهای مزبور از محل منابع داخلی بعنوان هزینه‌های قابل قبول مالیاتی تلقی می‌شود.

ب. معادل وجوه واریزی مذکور در بند «الف» این ماده در قالب لویج بودجه سنواتی صرفاً جهت هزینه‌های ذیل اختصاص می‌یابد:

۱. پنجاه درصد (۵۰٪) از طریق وجوه اداره شده نزد بانکها جهت ایجاد اشتغال و پرداخت یارانه سود تسهیلات با رعایت ماده ۵۵ این قانون.

۲. پنجاه درصد (۵۰٪) جهت جبران بخشی از هزینه‌های اضافی به خانوارهای کم‌درآمد و گروههای آسیب‌پذیر که در نتیجه افزایش قیمت حامله‌های انرژی ایجاد می‌شود.

این‌نامه اجرایی این بند شامل شرایط متقاضیان دریافت تسهیلات اشتغال، حداکثر تسهیلات و نحوه دریافت ضمانت‌نامه و وثیقه، مدت بازپرداخت، میزان کمکهای نقدی و غیر نقدی سرانه و میزان حمایت از کشاورزان و روستاییان و سایر شرایط لازم مطابق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که براساس - پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ج. شرکتهای مشمول این ماده مکلفند هفت درصد (۷٪) از درآمد سالانه حاصل از فروش حاملهای انرژی نهایی فوق را به درآمد عمومی واریز کنند.

معادل وجوه واریزی فوق، ضمن لوایح بودجه سنواتی، برای کمک به بهینه‌سازی مصرف حاملهای انرژی از قبیل توسعه حمل و نقل عمومی، استفاده از نیروی برق در تلمبه‌های چاههای آب، یارانه تحقیق و توسعه فن‌آوریهای جدید و اجرای طرحهایی که موجب کاهش شدت انرژی می‌شود، اجرای طرحهای انرژی سازگار با محیط زیست، تبلیغ و ترویج صرفه‌جویی انرژی اختصاص می‌یابد.

ماده ۱۱۸.

الف. درآمد حاصل از صادرات فرآورده‌های نفتی، گاز و میعانات گازی حسب مورد به‌عنوان درآمد شرکت ملی نفت ایران و شرکت ملی گاز ایران تلقی شده و به مصرف ارزی هزینه‌های عملیات جاری (شامل واردات فرآورده‌های نفتی و گاز طبیعی) و اجرای طرحهای سرمایه‌ای مصوب می‌رسد.
مبالغ سرمایه‌گذاری فوق از نظر مالیاتی جزء هزینه‌های قابل قبول محسوب خواهد شد و به‌عنوان افزایش سرمایه دولت یا شرکت ملی نفت ایران حسب مورد منظور می‌شود.

ب. درصدی از درآمد ارزی حاصل از صادرات نفت خام که میزان آن در قوانین بودجه سنواتی تعیین خواهد شد، در اختیار شرکت ملی نفت ایران قرار خواهد گرفت تا به منظور تحقق اهداف برنامه و در قالب سازوکاری که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، هزینه شود.

ماده ۱۱۹. دولت موظف است به منظور اعمال صرفه‌جویی، منطقی کردن مصرف انرژی و حفاظت از محیط زیست، اقدامات زیر را انجام دهد:

الف. تهیه و تدوین معیارها و مشخصات فنی مرتبط با مصرف انرژی در تجهیزات، فرایندها و سیستمهای مصرف‌کننده انرژی، به ترتیبی که کلیه مصرف‌کنندگان، تولیدکنندگان و واردکنندگان این تجهیزات، فرایندها و سیستمها ملزم به رعایت این مشخصات و معیارها باشند. معیارهای مذکور توسط کمیته‌ای متشکل از نمایندگان وزارت نیرو، وزارت نفت، مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی،

سازمان حفاظت محیط زیست و وزارتخانه ذی ربط تدوین می‌شود.

نحوه تصویب این معیارها را هیأت وزیران تعیین خواهد کرد.

ب. تهیه آیین‌نامه تعیین ساعات کار اصناف در ایام سال به ویژه در فصل اوج مصرف برق توسط

وزارت بازرگانی با همکاری وزارتخانه‌های نیرو و کشور.

ج. تنظیم برنامه فصلی ساعات کار کارخانه‌ها و صنایع توسط وزارتخانه‌های ذی ربط به نحوی

که مصرف برق انرژی در ماههایی که دارای حداکثر مصرف هستند، کاهش یابد.

د. تدوین مقررات و ضوابط مربوط به رعایت استانداردهای مصرف انرژی در طراحی و ساخت

ساختمانها در بخش دولتی و غیر دولتی به منظور پرهیز از اتلاف انرژی و تنظیم و اجرای روشهای

تشویقی در مورد ساختمانهای موجود برای به کارگیری استانداردهای مصرف انرژی توسط کمیته‌ای

متشکل از نمایندگان وزارتخانه‌های مسکن و شهرسازی، کشور، نفت، نیرو و سازمان برنامه و بودجه و

نظام مهندسی کشور.

تبصره. قیمت انرژی برای واحدهایی که مصرف سالانه سوخت آنها بیش از ۵۰۰۰ متر مکعب

معادل نفت کوره و یا قدرت مورد استفاده آنها بیش از ۵ مگاوات است، در صورت عدم رعایت معیارها،

ضوابط و آیین‌نامه‌های مذکور در این ماده، افزایش خواهد یافت.

آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط سازمان برنامه و بودجه و دستگاههای اجرایی ذی ربط تهیه و

به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۲۰.

الف. وزارت نفت مجاز است بنا به تقاضای بخش خصوصی یا تعاونی رأساً، یا با مشارکت خارجی

که دارای توان مالی کافی بوده و تقاضای آنها دارای توجیه فنی و اقتصادی و زیست محیطی باشد،

مجوز احداث پالایشگاه و واحدهای تولید سایر محصولات وابسته به صنایع نفت را صادر کند. وزارت

مذکور موظف است طبق قرارداد تنظیمی مبنی بر تحویل خوراک آنها و خرید فرآورده‌های آنها به

قیمت^{۱۰} بین‌المللی (در صورت نیاز) و همچنین مجوز صادرات محصولات مازاد بر مصرف اقدام کند.

ب. وزارت نیرو مجاز است بنابه تقاضای بخش خصوصی یا تعاونی رأساً، یا با مشارکت خارجی که دارای توان مالی کافی بوده و تقاضای آنها دارای توجیه فنی، اقتصادی و زیست محیطی باشد، مجوز لازم برای احداث نیروگاه و تولید برق صادر کند و شرایط از جمله تسهیلات مربوط به تبدیل درآمد شرکتهای مزبور به ارز و تضمین خرید برق این گونه واحدها را مشخص و اعلام کند.

ج. دولت مکلف است به منظور ترغیب سایر مؤسسات داخلی به تولید هرچه بیشتر نیروی برق از نیروگاههای خارج از مدیریت و نظارت وزارت نیرو، همه ساله شرایط و قیمتهای تضمینی خرید برق را تعیین و اعلام کند.

د. به وزارت نیرو اجازه داده می شود بخشی از تأسیسات و دارایی های شرکتهای برق منطقه ای و آب و برق خوزستان در ولتاز توزیع را به شرکتهای توزیع نیروی برق واگذار کند. معادل داراییهای واگذار شده، سهام شرکتهای توزیع نیروی برق به برق منطقه ای و سازمان آب و برق خوزستان تعلق می گیرد. این نقل و انتقال از معافیت مالیاتی برخوردار خواهد بود.

ماده ۱۲۱. به دولت اجازه داده می شود براساس آیین نامه هایی که توسط سازمان انرژی اتمی ایران، سازمان امور اداری و استخدامی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی پیشنهاد می شود، مقررات مالی و استخدامی سازمان مذکور را بدون الزام به رعایت قانون محاسبات عمومی و قانون استخدامی کشوری و سایر مقررات عمومی تصویب و جهت اجرا ابلاغ کند.

فصل ۱۶. پست و مخابرات

ماده ۱۲۲.

الف. به وزارت پست و تلگراف و تلفن اجازه داده می‌شود، مجوز ایجاد و بهره‌برداری برای بخش غیردولتی در زمینه شبکه‌های غیر مادر در بخش مخابرات، شبکه‌های مستقل و موازی پستی و مخابراتی را در موارد زیر، صادر کند:

۱. شبکه تلفن همراه
۲. شبکه پی‌جو
۳. مراکز تلفن کم ظرفیت تا ۵ هزار شماره
۴. شبکه انتقال داده‌ها
۵. شبکه‌های ارائه خدمات ارزش افزوده
۶. شبکه مخابرات روستایی
۷. شبکه قبول پستی
۸. شبکه حمل و نقل پستی

ب. به شرکت‌های دولتی مخابراتی اجازه داده می‌شود، قسمتی از فعالیت‌های خود را شامل نگهداری و بهره‌برداری، طراحی، مهندسی، نصب و راه‌اندازی، آزمایش و تحویل تجهیزات و شبکه‌ها با رعایت خط مشی‌های دولت به بخش‌های تعاونی و خصوصی واگذار کند.

ج. به وزارت پست و تلگراف و تلفن اجازه داده می‌شود برای مناطقی که در برنامه پنجساله سوم توسعه، ایجاد شبکه مخابراتی از طریق شرکت‌های مخابراتی دولتی در آنها پیش‌بینی نشده، مجوز لازم را، به منظور ایجاد شبکه مزبور، برای شرکت‌های مخابراتی تعاونی و خصوصی واجد شرایط به صورت رقابتی صادر کند.

ماده ۱۲۳. به منظور صیانت از منابع ملی، نیل به عدالت اجتماعی، توسعه ارتباطات به نقاط غیر

برخوردار، بالا بردن بازده ملی و بازده بخش، شفاف سازی اقتصادی و بهبود رفاه اجتماعی، دولت موظف است موارد زیر را به اجرا گذارد:

- الف. مجاز کردن جایجایی اعتبار و درآمد بین شرکتهای مخابرات استانی در جهت کمک به استانیهای زیانده با تأیید وزیر پست و تلگراف و تلفن و در چارچوب سهم دولت.
- ب. واگذاری تدریجی سهام شرکتهای مخابرات استانی (حداکثر ۴۹ درصد) به بخشهای غیر دولتی و سهم کردن مشترکین به صورت داوطلبانه به میزان ودایع پرداختی به شرکتهای (پس از محاسبه به نرخ روز) در سرمایه شرکتهای.

فصل ۱۷. حمل و نقل

ماده ۱۲۴. به شرکت سهامی راه آهن جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می شود به منظور ارائه خدمات حمل و نقل منطقه‌ای، ترانزیتی و چند وجهی یا مشارکت کشورهای عضو اکو نسبت به ایجاد شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی اقدام کند.

ماده ۱۲۵. به وزارت راه و ترابری اجازه داده می شود:

الف. بخشی از ماشین‌آلات، تجهیزات و اماکنی را که در راستای تحقق سیاست واگذاری، مازاد تشخیص می‌دهد براساس آیین‌نامه‌ای که توسط وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، راه و ترابری و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید به فروش برساند و یا به صورت اجاره به پیمانکاران و شرکت‌های تعاونی راهداری تشخیص صلاحیت شده واگذار کند.

ب. نسبت به کاهش و تعدیل نیروی انسانی براساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد وزارت مذکور و سازمان امور اداری و استخدامی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، اقدام کند. منابع مالی مورد نیاز برای اصلاح ساختار نیروی انسانی نیز در راستای کاهش تصدی فوق از محل بند الف این ماده در قالب لویج بودجه سنواتی تأمین می‌شود.

ماده ۱۲۶. به وزارت راه و ترابری اجازه داده می‌شود که بخشی از فعالیتهای مربوط به حمل و نقل بار و مسافر، تعمیر، نگهداری و بازسازی شبکه و ناوگان حمل و نقل ریلی را به اشخاص حقیقی و حقوقی بخش غیر دولتی واگذار کند و در صورت لزوم با ایجاد شرکت‌های مشترک بین بخش غیر دولتی و راه آهن جمهوری اسلامی ایران از آنها حمایت و تسهیلات لازم در این زمینه را فراهم سازد. ضوابط و مقررات این ماده به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۲۷. به دولت اجازه داده می‌شود:

الف. نسبت به واگذاری سهام شرکت‌های هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران (حداکثر تا ۴۹ درصد)، هواپیمایی آسمان، هواپیمایی پیام، حمل و نقل هوایی نفت، خدمات هلیکوپتری (ساخته)،

کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران و شرکتهای تابعه آن و شرکت ملی نفتکش ایران به بخشهای تعاونی و خصوصی اقدام کند.

ب. با پیشنهاد مشترک شورای عالی هواپیمایی کشوری و دستگاه اجرایی ذی ربط اساسنامه شرکتهای هوایی کشور (هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران، آسمان، پیام، حمل و نقل هوایی نفت، خدمات هلیکوپتری) را اصلاح کند.

ماده ۱۲۸. به سازمان هواپیمایی کشوری اجازه داده می شود

الف. نسبت به تکمیل و اجرای طرحهای فرودگاهی و پروازی و توسعه ناوگان هوایی با جلب سرمایه های داخلی و خارجی از طریق انعقاد قراردادهای مشارکت، پیش فروش خدمات فرودگاهی و خدمات پروازی و واگذاری زمین اقدام و تعهدات مربوط را تأدییه کند.

ب. به منظور تأمین هزینه اجرای برنامه های نگهداری، بهسازی و توسعه زیربناها در فرودگاهها و نیز استفاده از تجهیزات و سیستمهای جدید فرودگاهی و هوانوردی، با تصویب شورای عالی هواپیمایی کشوری دو درصد قیمت فروش بلیط مسافران پروازهای داخلی را دریافت کند.

ماده ۱۲۹. به سازمان حمل و نقل جادهای و پایانه های کشور اجازه داده می شود به منظور کمک به تدارک ناوگان حمل و نقل جادهای بین شهری و احداث پایانه های مسافری و باری و مجتمعهای خدمات رفاهی بین راهی توسط بخش غیر دولتی، از محل منابع داخلی در قالب وجوه اداره شده نزد بانکها نسبت به تأمین تسهیلات اعتباری بانکی، اقدام کرده و مابه التفاوت نرخ سود را از منابع داخلی خود پرداخت کند. میزان وجوه اداره شده مذکور شامل اعتبار مربوط به پرداخت مابه التفاوت نرخ سود در بودجه سالانه سازمان مذکور تعیین می گردد.

ماده ۱۳۰. به منظور تأمین منابع مالی مورد نیاز جهت توسعه، نگهداری و بهره برداری امور حمل و نقل جادهای، به سازمان حمل و نقل جادهای و پایانه های کشور اجازه داده می شود:

الف. از جابه جایی کالا و مسافر در جاده های کشور براساس تن - کیلومتر عوارض وصول کند. میزان این عوارض همه ساله با پیشنهاد مجمع عمومی سازمان حمل و نقل جادهای و پایانه های

کشور و تصویب شورای اقتصاد تعیین می‌گردد.

ب. حداکثر معادل ۵۰ ریال برای هر تن - کیلومتر حمل و نقل کالا در داخل کشور از شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی که مبادرت به حمل و نقل کالای ترانزیتی می‌کنند با تأیید وزیر راه و ترابری از طریق دفاتر مرزی خود دریافت کند.

ج. صددرصد خسارت وارده بر ابنیه فنی و تاسیسات زیربنایی را وصول کند.

د. کلیه دریافتیهای این ماده پس از وصول به حساب سازمان حمل و نقل جاده‌ای و پایانه‌های کشور نزد خزانه داری کل واریز خواهد شد.

فصل ۱۸. عمران شهری و توسعه و عمران روستایی

ماده ۱۳۱.

الف. به دولت اجازه داده می شود با تشخیص وزارت نیرو و نسبت به واگذاری مالکیت تأسیسات آب و فاضلاب که قبل یا بعد از تشکیل شرکتهای آب و فاضلاب احداث گردیده، یا می گردد به شرکتهای مذکور اقدام کند.

ب. کلیه وظایف حاکمیتی مربوط به وزارت نیرو که توسط شرکتهای آب و فاضلاب انجام می گردد از شرکتهای مذکور منفک و به وزارت نیرو انتقال می یابد.

ج. تعرفه های آب بها، حق انشعاب و هزینه دفع فاضلاب، در چارچوب ضوابط و سقف مصوب شورای اقتصاد و با پیشنهاد شرکت آب و فاضلاب و تصویب شورای اسلامی شهر تعیین می گردد. شهرهای جدید فاقد شورای اسلامی شهر مشمول تعرفه مصوب نزدیکترین شهر مجاور هستند.

ماده ۱۳۲. صدور هر گونه مجوز تخصیص آب از منابع سطحی یا زیرزمینی و شبکه توزیع شهری برای مصارف واحدهای بزرگ تولیدی، صنعتی، دامداری، خدماتی و سایر مصارفی که تولید فاضلاب با حجم زیاد می کنند و همچنین استمرار مجوزهای صادره در گذشته، منوط به اجرای تأسیسات جمع آوری فاضلاب، تصفیه و دفع بهداشتی پساب است. تا زمان اجرای تأسیسات مناسب، از واحدهای مصرف کننده آب با توجه به نوع و میزان آلودگی، جرایمی بر مبنای آیین نامه و تعرفه مصوب دولت اخذ و برای طرحهای حفاظت کیفی منابع آب و تصفیه و دفع بهداشتی فاضلاب هزینه خواهد شد. وزارت نیرو با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست کشور و دستگاه اجرایی ذی ربط نسبت به تهیه آیین نامه اجرایی این ماده و پیشنهاد آن برای تصویب در هیأت وزیران اقدام خواهد کرد.

ماده ۱۳۳. به کلیه وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی که دارای مراکز فرهنگی، هنری، ورزشی، بهداشتی، درمانی، آموزشی، اداری و نظامی هستند و براساس طرحهای مصوب شهری الزاماً تغییر

کاربری می‌یابند اجازه داده می‌شود که مراکز مذکور را با رعایت قوانین مربوط از طریق مزایده به فروش برسانند و درآمد حاصل را به خزانه‌داری کل واریز و معادل آن را جهت جایگزینی، تکمیل و نوسازی مراکز مشابه و تعمیر و نگهداری طبق قوانین بودجه‌های سنواتی هزینه کنند.

ماده ۱۳۴. به دولت اجازه داده می‌شود با توجه به تواناییهای شهرداریها، آن گروه از تصدیهای مربوط به دستگاههای اجرایی را که ضروری تشخیص می‌دهد، براساس پیشنهاد مشترک وزارت کشور و سازمان امور اتاری و استخدامی کشور همراه با منابع تأمین اعتبار ذی‌ربط به شوراهای اسلامی شهرها واگذار کند.

ماده ۱۳۵. به منظور تسریع در امر توسعه و عمران روستاها و توجه ویژه به بهبود معیشت روستاییان، دولت مکلف است نسبت به انجام موارد زیر طی دوران برنامه اقدام کند:

الف. تعیین نقش و قلمرو وظایف و ارتباطات دستگاهها و سازمانهای مرتبط با توسعه و عمران روستاها در جهت سازماندهی مجدد و حذف فعالیتهای مشابه و موازی.

ب. واگذاری بخشی از فعالیتهای اجرایی دستگاههای دولتی به شوراهای اسلامی و دستگاههای محلی و مؤسسات و شرکتهای غیر دولتی.

ج. تعیین ضوابط برای خدمات زیربنایی در محیط روستایی و سطح‌بندی و ارائه خدمات و تجهیز فضاهای روستایی کشور براساس طرحهای توسعه و عمران مصوب.

د. حمایت از مؤسسات غیر دولتی تأمین‌کننده اعتبارات خرد از قبیل صندوق عمران و توسعه روستایی به منظور ارائه تسهیلات به روستاییان برای فعالیتهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی.

ه. تهیه برنامه‌های توسعه هماهنگ و موزون، توسعه یکپارچه فعالیتهای کشاورزی، صنعتی خدماتی در محیط روستایی و حمایت از اجرای آن.

و. حمایت از سرمایه‌گذارهای خصوصی و مردمی در محیط روستایی با تأمین تسهیلات مناسب به ویژه برای سرمایه‌گذارهای اشتغال‌زا و پرداخت بخشی از سود تسهیلات اعطایی برای مشابه توسعه نیافته.

ز. ساماندهی کوچ و حمایت از اسکان عشایر داوطلب.

آیین نامه اجرایی این ماده، توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور، سازمان برنامه و بودجه و وزارت جهادسازندگی پیشنهاد و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

فصل ۱۹. مسکن

ماده ۱۳۶. به منظور افزایش سهم تولید انبوه مسکن از کل ساخت و سازهای کشور و همچنین افزایش تولید واحدهای مسکونی کوچک، سازندگان (خصوصی و تعاونی) مجتمعهای مسکونی دارای ۳ واحد مسکونی و بیشتر در نقاط روستایی، ۵ واحد مسکونی و بیشتر در شهرهای با جمعیت کمتر از ۲۵۰۰۰ نفر و ۱۰ واحد مسکونی و بیشتر در سایر شهرها به شرح ذیل مورد حمایت قرار می‌گیرند:

الف. سازندگان موضوع این قانون از پرداخت مالیات اولین نقل و انتقال قطعی املاک معاف می‌شوند و درآمد مشمول مالیات مربوط به این واحدها متناسب با سطوح زیر بنای هر یک و صرف نظر از تعداد آنها توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین خواهد شد.

ب. وزارتخانه‌های نیرو، نفت و همچنین شهرداریها و سایر مراجع ذیصلاح موظفند در چارچوب تراکم مصوب طبق طرح جامع نحوه‌ی اخذ هزینه تامین، انتقال و حق انشعاب آب، برق، گاز و عوارض صدور پروانه ساخت را به گونه‌ای تنظیم کنند که سرانه هزینه‌های دریافتی به ازای هر واحد مسکونی احداث شده موضوع این قانون، حداکثر معادل هزینه‌های دریافتی از سازندگان انفرادی باشد.

میزان و نحوه دریافت حق انشعاب و عوارض فوق‌الذکر برای مازاد بر تراکم مصوب طرحهای جامع براساس آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد وزارت مسکن و شهرسازی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ج. سازمان تأمین اجتماعی موظف است پس از دریافت حق بیمه از سازندگان موضوع این ماده به شرح زیر، مفاصاحساب مربوطه را صادر کند:

- کارکنان ثابت: براساس قانون تأمین اجتماعی.

- کارگران فصلی: براساس قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی.

وزارت مسکن و شهرسازی موظف است با همکاری سازمان برنامه و بودجه طی مدت سه ماه از تصویب این قانون آیین‌نامه اجرایی این ماده را تهیه و به تصویب هیأت وزیران برساند.

ماده ۱۳۷. به منظور حمایت از متقاضیان مسکن و در راستای تقویت توان مالی آنها و ساده سازی استفاده از تسهیلات بانکی برای خرید یا احداث مسکن:

الف. اقساط ماهیانه تسهیلات اعتباری مسکن از بانکها از درآمد مشمول مالیات دریافت کنندگان تسهیلات کسر و مانده درآمد مکتسبه در شمول محاسبات مالیاتی قرار می‌گیرد. استفاده از این معافیت مالیاتی فقط برای یکبار برای هر خانواده - افراد متاهل - مجاز بوده و شامل واحدهای با مساحت مفید حداکثر ۱۲۰ متر مربع خواهد بود.

ب. بیمه نامه‌های صادره از سوی مؤسسات بیمه به عنوان وثیقه دریافت تسهیلات بانکی معتبر خواهد بود.

این نامه‌های اجرایی این ماده، توسط وزارتخانه‌های مسکن و شهرسازی و امور اقتصادی و دارایی، سازمان برنامه و بودجه و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۳۸. به منظور تحدید حدود و رسمیت بخشیدن به مالکیت روستاییانی که فاقد سند رسمی مالکیت بر عرصه و اعیان واحدهای مسکونی خود هستند و همچنین ایجاد انگیزه لازم جهت ادامه اقامت و سرمایه‌گذاری در روستاها و امکان بهره‌گیری این افراد از تسهیلاتی که می‌تواند از طرف دستگاههای دولتی و اعتباری در اختیار آنان قرار گیرد و در راستای توسعه کالبدی موزون و طراحی شده خصوصاً در روستاهای بزرگ، وزارت مسکن و شهرسازی (بنیاد مسکن انقلاب اسلامی) موظف است طی مدت برنامه برای کلیه روستاهای بالای ۴۰۰ خانوار و مراکز دهستانها نقشه تفکیکی وضع موجود در روستاها را تهیه کند.

نقشه تفکیکی تهیه شده مذکور به عنوان نقشه تفکیکی ثبتی معتبر بوده و ادارات ثبت اسناد و املاک موظفند نسبت به صدور سند ثبتی به نام افراد معرفی شده توسط بنیاد مسکن انقلاب اسلامی در طی برنامه اقدام و تسریع نمایند. صدور اولین سند توسط ادارات ثبت از پرداخت هرگونه عوارض و مالیات معاف است.

این نامه اجرایی این ماده توسط وزارت مسکن و شهرسازی (بنیاد مسکن انقلاب اسلامی) و سازمان ثبت اسناد املاک کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۳۹. به «سازمان ملی زمین و مسکن» وزارت مسکن و شهرسازی اجازه داده می‌شود به منظور تأمین بخشی از اعتبارات مورد نیاز اجرای قانون تشویق احداث و عرضه واحدهای مسکونی استیجاری یا به اجاره شرط تملیک، زمینهای شهری در تملک خویش را به قیمت روز و به صورت مزایده یا با قیمت توافقی که از قیمت کارشناسی روز کمتر نخواهد بود به فروش رساند.

ماده ۱۴۰. دستگاههای اجرایی مکلفند کلیه هزینه‌های مربوط به تعمیر، نگهداری و سایر خدمات مشترک خانه‌های سازمانی مربوط به خود را از محل عواید حاصل از اجاره خانه‌های مزبور به کارکنان خود تأمین کرده و علاوه بر آن ترتیبی اتخاذ کنند که هزینه‌های مربوط به آب، برق، مخابرات و سوخت توسط استفاده‌کنندگان پرداخت گردد.

فصل ۲۰. آموزش

ماده ۱۴۱. به دولت اجازه داده می‌شود در طی برنامه سوم برای تنظیم و اصلاح ساختار نیروی انسانی وزارت آموزش و پرورش و به‌کارگیری نیروهای انسانی در مناطق نیازمند و به‌خصوص مناطق توسعه نیافته یا کمتر توسعه یافته کشور، مقررات لازم را برای ایجاد انگیزه در زمینه نقل و انتقال، بازخرید، کاهش ساعات کار در مناطق توسعه نیافته یا کمتر توسعه یافته، پرداخت پاداش اضافه کار و سایر موارد لازم، وضع و اجرا کند.

این‌نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه و سازمان امور اداری و استخدامی کشور و وزارت آموزش و پرورش به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۴۲.

الف. در مواردی که اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی برای احداث، راه‌اندازی و تجهیز کارگاهها، آزمایشگاهها، نمازخانه‌ها، سالنهای ورزشی در مدارس و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی در چارچوب مصوبات شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان و در دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی در چارچوب طرح جامع آنها هزینه‌هایی را انجام می‌دهند این هزینه‌ها به‌عنوان هزینه‌های قابل قبول مورد محاسبه قرار می‌گیرد.

ب. اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی که اموال خود را مانند منازل مسکونی، باغ، زمین، سهم الارث به آموزش و پرورش، دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و سازمان تربیت بدنی انتقال می‌دهند از پرداخت هر گونه عوارض و مالیات نقل و انتقال معاف شوند.

ج. وزارت جهاد سازندگی (سازمان جنگلها و مراتع کشور) موظف است اراضی مورد نیاز ایجاد فضاهای پرورشی را در اختیار وزارت آموزش و پرورش و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی قرار دهد.

ماده ۱۴۳ .

الف . بمنظور تجهیز منابع غیردولتی بخش آموزش و پرورش، میزان عوارض و عواید کالاهای و خدمات موضوع بند «۲» ماده «۱۳» قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش در استانها، شهرستانها و مناطق کشور به دو درصد (۲٪) افزایش می‌یابد.

ب . از تاریخ تصویب این قانون کالاهای مصرفی وارداتی نیز به مجموعه کالاهای و خدمات موضوع بند «۲» ماده «۱۳» قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش در استانها، شهرستانها و مناطق کشور افزوده می‌شود و ۲ درصد عوارض موضوع ماده قانونی سابق الذکر از آنها اخذ می‌گردد.

ج . سی درصد (۳۰٪) از درآمدهای حاصل از اجرای بند «الف» و «ب» این ماده در اختیار وزارت آموزش و پرورش قرار می‌گیرد تا در جهت ایجاد تعادل در استانهای کشور به مصرف برسد.

ماده ۱۴۴ . در دوران برنامه سوم واحدهای آموزشی و پرورشی وابسته به وزارت آموزش و پرورش و همچنین واحدهای آموزشی فنی و حرفه‌ای از پرداخت هر گونه عوارض به شهرداری معاف هستند.

ماده ۱۴۵ . کارکنان وزارت آموزش و پرورش که عضویت صندوق ذخیره فرهنگیان را پذیرفته‌اند و یا خواهند پذیرفت باید متناسب با اعتبار پیش‌بینی شده در بودجه‌های سنوالتی کل کشور، ماهانه درصدی از حقوق و مزایای خود را، تا حداکثر ۵ درصد، به حساب صندوق واریز کنند. سهم‌الشرکه فرهنگیان در هنگام بازنشستگی و از کار افتادگی و یا بازخریدی به آنان و در صورت فوت به وراث آنها مسترد می‌گردد.

ماده ۱۴۶ . از تاریخ تصویب این قانون تقویم آموزشی مدارس متناسب با شرایط اقلیمی و جغرافیایی هر منطقه با تصویب شورای عالی آموزش و پرورش تعیین می‌گردد.

ماده ۱۴۷ .

الف . به وزارت آموزش و پرورش اجازه داده می‌شود، درآمدهای زیر را به عنوان درآمد اختصاصی کسب کرده و براساس مفاد بند «ب» به مصرف برساند:

۱- درآمدهای ناشی از ارائه خدمات آموزشی و پرورشی فوق برنامه، آزمونها، دوره‌های شبانه و آمادگی، صدور گواهینامه و تأییدیه‌های تحصیلی و دریافت بخشی از هزینه‌ها از دانش‌آموزان یا موافقت اولیاء به استثنای دانش‌آموزان محروم.

۲- اجاره اماکن و فضاهای آموزشی در فرصتهایی که از آنها استفاده نمی‌کند، از طریق انعقاد قرارداد و با حق اولویت برای فرهنگیان. در این خصوص فرهنگیان مشمول قانون منع مداخله کارکنان در معاملات دولتی نخواهند بود.

ب. به وزارت آموزش و پرورش اجازه داده می‌شود، درآمدهایی را که براساس قوانین مصوب، دریافت می‌کند به حسابهایی که توسط خزانه برای هر یک از دستگاههای اجرایی ملی و استانی افتتاح می‌شود واریز کند تا به حساب درآمد اختصاصی دستگاه مربوط منظور شود. همه ساله معادل صددرصد (۱۰۰٪) وجوه واریزی، از محل اعتبار درآمد اختصاصی دستگاه ذی‌ربط که به همین منظور در قانون بودجه هر سال پیش‌بینی می‌شود، در اختیار دستگاه مربوط قرار خواهد گرفت.

ج. تعرفه‌های مربوط به بند «الف» در دستگاههای اجرایی ملی بنابر پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش به تصویب هیأت وزیران و تعرفه‌های مربوط به دستگاههای اجرایی استانی به تصویب شورای آموزش و پرورش استان خواهد رسید.

ماده ۱۴۸.

الف. به دستگاههای اجرایی اجازه داده می‌شود، درصدی از اعتبارات جاری و عمرانی خود را برای اجرای دوره‌های آموزشی ضمن خدمت (خارج از نظام آموزش عالی رسمی کشور) به شرح زیر هزینه کنند:

۱- اجرای دوره‌های آموزشی ضمن خدمت متناسب با مشاغل مورد تصدی کارکنان به منظور افزایش سطح کارایی آنان به ویژه از طریق آموزشهای کوتاه‌مدت پودمانی.

۲- اجرای دوره‌های آموزشی ویژه مدیران.

ب. کلیه دستگاههای اجرایی موظفند حداکثر طی مدت شش ماه پس از تصویب این قانون،

برنامه‌های آموزشی سالانه خود را برای دوران برنامه سوم و به تفکیک سال، شامل مباحث و موضوعات آموزشی، چگونگی اجرای دوره‌ها و همچنین چگونگی پوشش کلیه کارکنان شاغل را تهیه و جهت تأیید به سازمان امور اداری و استخدامی کشور ارسال دارند.

ج. آیین‌نامه اجرائی این ماده شامل میزان و چگونگی هزینه نمودن اعتبار بند «الف» و پیش‌بینی الزامات و تشویقات قانونی طی مدت سه ماه پس از تصویب این قانون بنا به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه و سازمان امور اداری و استخدامی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۴۹. به منظور هماهنگی امر سیاستگذاری آموزشهای فنی و حرفه‌ای اعم از رسمی و غیررسمی شامل آموزشهای کاردانی و علمی کاربردی که متولی آن وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و آموزشهای فنی و حرفه‌ای متوسطه و کار و دانش که متولی آن وزارت آموزش و پرورش و آموزشهای فنی و حرفه‌ای کوتاه‌مدت که متولی آن وزارت کار و امور اجتماعی و آموزشهای ضمن خدمت کارکنان دولت و مدیریت حرفه‌ای تخصصی که متولی آن سازمان امور اداری و استخدامی کشور می‌باشند، شورای عالی کار آموزی (مواد «۵» و «۶» و «۷» قانون کارآموزی مصوب سال ۱۳۴۹ مجلسین شورای ملی و سنای سابق) و شورای عالی هماهنگی آموزشهای فنی و حرفه‌ای کشور (مصوب سال ۱۳۵۹ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران) و شورای عالی آموزشهای علمی، کاربردی (مصوب سال ۱۳۶۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی) منحل و ستاد هماهنگی آموزشهای فنی و حرفه‌ای به ریاست معاون اول رئیس جمهور و عضویت وزرای آموزش و پرورش، کار و امور اجتماعی، علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و رئیس سازمان برنامه و بودجه و دبیرکل سازمان امور اداری و استخدامی کشور تشکیل می‌گردد. سایر وزرا حسب مورد و به تشخیص و دعوت رئیس ستاد در جلسات شرکت خواهند نمود. رئیس سازمان برنامه و بودجه دبیر ستاد می‌باشد. سایر وظایف و اختیارات شوراهای مذکور به وزارتخانه‌های ذی‌ربط تفویض می‌گردد. تصمیمات این ستاد برای کلیه وزارتخانه‌ها و شوراهای در امور

مذکور لازم الاجرا خواهد بود.

این نامه اجرایی این ماده طی مدت سه ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد ستاد به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۵۰. به منظور پاسخگویی مناسب به افزایش تقاضا برای ورود به آموزش عالی با استفاده بهینه از ظرفیتهای موجود و حمایت از مشارکتهای مردمی:

الف. به دستگاههای اجرایی دارای واحد آموزش عالی وابسته، اجازه داده می شود برای ظرفیت مازاد بر نیاز خود، با اخذ مجوز از شورای گسترش آموزش عالی، در مقطع کاردانی دانشجو پذیرش کرده و هزینه آن را از متقاضیان دریافت و به خزانه واریز کنند. معادل وجوه واریزی ضمن لوایح بودجه سنواتی در اختیار دستگاههای مجری دوره های آموزشی مذکور قرار می گیرد تا براساس مقررات مربوط به اجرای این دوره ها و ارتقای کیفیت واحد آموزشی اختصاص یابد.

در مواردی که کسب آموزشها توسط آموزش گیرنده موجب تعهد خدمت می گردد دستگاههای بند «الف» بایستی مجوز لازم را از سازمان امور اداری و استخدامی کشور اخذ کنند.

اجرای دوره های کارشناسی و بالاتر در رشته هایی که امکان برگزاری آن در دیگر دانشگاهها میسر یا به صرفه و صلاح نباشد به صورت استثنا و با اخذ مجوز از شورای گسترش آموزش عالی بلامانع است.

ب. به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی اجازه داده می شود نسبت به برگزاری دوره های شبانه و دوره های خاص اقدام کرده و هزینه های مربوط را با تأیید وزارتخانه های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و فرهنگ و آموزش عالی حسب مورد از داوطلبان اخذ و به خزانه واریز کنند. وجوه واریزی ضمن لوایح بودجه سنواتی در اختیار دستگاههای مربوط قرار می گیرد.

ج. به دولت اجازه داده می شود، تسهیلات اعتباری به صورت وام بلندمدت در اختیار صندوقهای رفاه دانشجویان قرار دهد تا بخشی از دانشجویان دوره های مذکور در بند «ب» این ماده که امکان پرداخت شهریه را ندارند، بتوانند با استفاده از این وام شهریه خود را پرداخت و پس از فراغ از

تحصیل به تدریج بازپرداخت کنند...

د. هزینه‌های دانشگاه پیام نور از محل دریافت شهریه از دانشجویان، کمکهای مردمی و اعتبارات بودجه عمومی تأمین می‌گردد.

ه. به دولت اجازه داده می‌شود به طرحهای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در زمینه ایجاد و توسعه واحدهای آموزش عالی، در صورت انطباق با ضوابط و سیاستهای آموزش عالی کشور، از محل بودجه عمومی، یارانه سود اعتبارات بانکی اعطا کند. ایجاد آموزش‌شده‌های غیردولتی غیرانتفاعی به منظور توسعه دوره‌های کاردانی علمی - کاربردی در اولویت استفاده از تسهیلات بانکی مذکور خواهند بود.

ماده ۱۵۱. ضمن تداوم و تقویت کمکهای دولت به صندوقهای رفاه دانشجویان و تأمین امکانات رفاهی و کمک آموزشی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی دولتی. به منظور بهبود شرایط و امکانات رفاهی دانشجویی، ساماندهی نظام اعطای یارانه و هدایت کمکهای دولت به سمت دانشجویان کم درآمد:

الف. بخشی از مابه‌زای ریالی تسهیلات رفاهی و کمک آموزشی که توسط دانشگاه در اختیار دانشجو قرار می‌گیرد به عنوان وام قرض الحسنه بلندمدت از صندوقهای رفاه تلقی می‌شود و استفاده کنندگان از خدمات مذکور موظف به بازپرداخت آن در اقساط بلندمدت پس از فراغت از تحصیل هستند.

ب. وجوه حاصل از بازپرداخت اقساط فوق، صرف بهبود شرایط و امکانات رفاهی از قبیل خوابگاهها و کمک آموزشی به دانشجویان واجد شرایط خواهد شد.

ج. دانش‌آموختگان دوره‌های روزانه دانشگاههای دولتی که قبل از پایان مدت تعهد خدمت خود (موضوع قانون تأمین وسایل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان ایرانی، مصوب سال ۱۳۵۳ و اصلاحیه آن مصوب سال ۱۳۵۸) عازم خارج از کشور هستند باید قبل از خروج نسبت به پرداخت هزینه‌های تحصیلی خود و یا سپردن تعهد لازم اقدام کنند. بورس‌های خارج از کشور دستگاههای دولتی تضمین و وثیقه کافی برای بازگشت سپرده‌اند از این امر مستثنی هستند.

آیین‌نامه‌های این ماده به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۵۲. به‌منظور تسهیل در استفاده از تخصص و توان فنی کادر علمی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و جهت‌گیری پژوهشهای دانشگاهی به سمت نیازهای علمی و تخصصی کشور:

الف. به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور و مراکز تحقیقاتی مصوب اجازه داده می‌شود با رعایت مراتب زیر نسبت به تشکیل شرکتهای دولتی خدمات علمی، تحقیقاتی و فنی با مقررات خاص و تابع قانون تجارت میادرت کنند.

۱. خدمات این شرکتها صرفاً در محدوده تحقیقات و خدمات علمی و فنی است که شرکتها و مؤسسات بخش غیردولتی و غیرعمومی قادر به انجام آنها نیستند و دانشگاه را از اهداف اصلی آموزشی و پژوهشی خود دور نمی‌کند.

۲. حداکثر چهل و نه درصد (۴۹٪) از سهامداران این شرکتها اعضای هیأت علمی، کارشناسان پژوهشی، تکنسینها و کارکنان همان دانشگاه، مؤسسه آموزش عالی و مرکز تحقیقاتی و پژوهشی بوده و سهامداران و شرکت مربوطه از محدودیت قانون منع مداخله کارمندان دولتی مصوب دیماه ۱۳۷۷ مستثنی است.

اساسنامه نمونه و یا خاص هر یک از شرکتهای فوق در هریک از دانشگاهها، مؤسسات آموزش عالی و مراکز تحقیقاتی و پژوهشی با پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ب. نحوه هزینه اعتبارات جاری و اختصاصی برنامه تحقیقات دانشگاهها و مراکز پژوهشی که تابع قانون هیأت امناء و قانون نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاهها هستند، صرفاً تابع قوانین مذکور و آیین‌نامه‌های مربوطه بوده و از شمول قوانین و مقررات عمومی و مؤسسات دولتی - به استثنای ماده «۳۱» قانون محاسبات عمومی - مستثنی می‌باشد. درآمدهای حاصل از خدمات پژوهشی مراکز تحقیقاتی درآمد اختصاصی مراکز مذکور محسوب می‌گردد.

فصل ۲۱. فرهنگ و هنر، ارتباطات جمعی و تربیت بدنی

ماده ۱۵۳. به منظور گسترش عدالت اجتماعی و فراهم کردن امکان استفاده عادلانه اقشار مختلف جامعه از کالاها و خدمات فرهنگی، ورزشی و هنری به دولت اجازه داده می‌شود امکانات، تأسیسات و فضاهای فرهنگی، هنری و ورزشی، طرح‌های نیمه تمام و اراضی متعلق به خود را در مناطق شهری با اولویت شهرهای بزرگ به بخشهای غیردولتی با اولویت اشخاص حقیقی و حقوقی دارای سوابق ورزشی، فرهنگی و هنری و شهرداریها در قالب قراردادهای اجاره-اجاره به شرط تملیک و فروش، واگذار و درآمدهای ناشی از آن را برای احداث فضاهای فرهنگی، هنری و ورزشی در مناطق توسعه نیافته یا کمتر توسعه یافته در چارچوب سیاستهای برنامه سوم هزینه کند.

آیین‌نامه اجرایی این ماده شامل نحوه واگذاری امکانات، تأسیسات و فضاهای فرهنگی، هنری و ورزشی، اراضی و طرح‌های نیمه تمام قابل واگذاری. نحوه استفاده از تسهیلات بانکی و موارد و نحوه مصرف درآمدهای ناشی از اجرایی مفاد این ماده، به پیشنهاد مشترک سازمانهای برنامه و بودجه و اموراداری و استخدامی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۵۴. به منظور استفاده از توانمندیهای شوراهای اسلامی شهر و روستا در انجام امور دینی و فرهنگی، شوراهای مذکور علاوه بر وظایف مصرحه در قانون تشکیل آنها، موظف به انجام وظایف ذیل هستند.

الف. بررسی مشکلات و نارساییهای فرهنگی و ارائه پیشنهادها لازم به مسئولان و مراجع ذی‌ربط.

ب. حفظ و نگهداری مراکز و بناهای فرهنگی و مذهبی موجود و تلاش برای جلب همکاری مردم در ایجاد تأسیسات و فضاهای مورد نیاز فرهنگی و مذهبی.

ج. حفاظت از ابنیه، آثار تاریخی و فرهنگی و بافتها و محوطه‌های فرهنگی، تاریخی و ممانعت از تغییر کاربری آنها.

این نامه اجرایی این ماده شامل نحوه مشارکت شوراهای در انجام وظایف مذکور به پیشنهاد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۵۵. مرکز ملی جوانان موظف است به منظور ساماندهی، بازشناسی و تبیین مسائل مختلف نوجوانان و جوانان کشور، با انجام مطالعات و پژوهشهای لازم و با بهره‌گیری از طرحهای آماري و سازماندهی نظام آموزشی، خدمات مشاوره‌ای و اطلاع‌رسانی مناسب، با همکاری دستگاههای اجرایی، دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و مراکز پژوهشی زمینه‌های لازم را برای انجام اقدامات ذیل فراهم آورد:

الف. ارزیابی فعالیتهای دستگاههای اجرایی در زمینه مسائل مختلف جوانان و انعکاس نتایج آن به مسئولان ذی‌ربط و ارائه راهکارها و پیشنهادهای جدید به دستگاههای مختلف اجرایی در جهت حل مسایلی جوانان و نوآوری در فعالیتهای اجرایی برای بهره‌گیری بیشتر از امکانات و منابع موجود.

ب. ایجاد و به‌کارگیری نظامهای مشاوره‌ای در حوزه‌های مختلف اجتماعی با استفاده از امکانات دولتی و سازماندهی و هدایت بخش خصوصی برای مشارکت در این فعالیتهای، بالاخص در زمینه‌های فرهنگی، ازدواج، اشتغال و هدایت تحصیلی جوانان.

ج. شناسایی و پی‌گیری واگذاری آن دسته از فعالیتهای دستگاههای اجرایی که می‌تواند با پیش‌بینی تمهیدات لازم از طریق «سازمانهای غیردولتی جوانان» انجام گیرد.

د. برای تحقق مواردی که نیاز به تهیه طرح دارد، مرکز ملی جوانان پس از کسب نظر و هماهنگی با دستگاههای اجرایی ذی‌ربط، برحسب مورد طرحهای لازم شامل اهداف، اصلاحات سازمانی، تسهیلات مالی، حمایتهای اجرایی از تشکلهای غیردولتی را تهیه و در صورت لزوم برای تصویب مراجع ذی‌ربط ارسال می‌کند.

این نامه اجرایی این ماده مشتمل بر نحوه همکاری بین مرکز ملی جوانان و دستگاههای اجرایی، به پیشنهاد مشترک مرکز ملی جوانان و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۵۶. مرکز امور مشارکت زنان ریاست جمهوری موظف است در جهت زمینه‌سازی برای ابفای نقش مناسب زنان در توسعه کشور و تقویت نهاد خانواده، ضمن انجام مطالعات لازم با همکاری دستگاههای اجرایی ذی‌ربط اقدامات ذیل را بعمل آورد:

الف. با بهره‌گیری از اصول و مبانی اسلامی و با در نظر گرفتن تحولات آینده جامعه، نیازهای آموزشی و فرهنگی خاص زنان را شناسایی کرده و طرحهای مناسب را برحسب مورد از طریق دستگاههای اجرایی ذی‌ربط تهیه و برای تصویب به مراجع مربوط پیشنهاد کند.

ب. طرحهای لازم برای افزایش فرصتهای اشتغال زنان در چارچوب تمهیدات پیش‌بینی شده در این قانون و متضمن اصلاحات ضروری در امور اداری و حقوقی را تهیه و به منظور تصویب به هیأت وزیران ارایه کند.

ج. با سازماندهی فعالیتهای مطالعاتی مشترک با دستگاههای مسئول در قوه قضائیه، طرحهای لازم برای تسهیل امور حقوقی و قضایی زنان را تهیه و برحسب مورد از طریق دستگاههای مسئول پی‌گیری کند.

د. برای بهره‌گیری از خدمات مختلف اجتماعی زنان در زمینه‌های مالی، حقوقی، مشاوره‌ای، آموزشی و ورزشی، طرحهای لازم با اولویت قایل شدن برای زنان مناطق توسعه نیافته یا کمتر توسعه یافته و گروههای محروم جامعه در زمینه حمایت از تشکیل سازمانهای غیر دولتی، تهیه و برحسب مورد به دستگاههای اجرایی یا دولت منعکس کند تا پس از تصویب از طریق دستگاههای ذی‌ربط اجرا شوند.

ه. مرکز امور مشارکت زنان ریاست جمهوری موظف است گزارش عملکرد سالیانه دستگاه:

اجرایی را در زمینه اجرای مفاد این ماده به هیأت وزیران ارایه کند.

ماده ۱۵۷. برای اعتلای معرفت دینی و قرآنی و بهره‌گیری از اندیشه‌های والای حضرت امام

خمینی، رحمه... علیه، در تحکیم مبانی فکری ارزشهای انقلاب اسلامی در جامعه، به ویژه در

نوجوانان، وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، فرهنگ و آموزش عالی، بهداشت، درمان و

پژشکی، فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان تبلیغات اسلامی و سایر دستگاههایی که از بودجه عمومی استفاده می‌کنند موظف‌اند:

الف. یکی از مراکز پژوهشی موجود خود را برای انجام مطالعات مستمر و همه جانبه در زمینه‌های بهره‌گیری از علوم و فناوری‌ها و هنر مأمور کنند و با پیش‌بینی منابع لازم زمینه‌های مشارکت دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی را در پژوهشهای مرتبط با این امور فراهم کنند.

ب. در طرحها و فعالیتهای فرهنگی و تربیتی، آموزشی با بهره‌گیری از انواع هنرها، علوم و فناوریهای جدید، اثربخشی فعالیتها در این زمینه‌ها را تعمیق بخشند و با پیش‌بینی امکانات و امتیازات کافی زمینه جذب اندیشمندان متعهد و استعدادهای خلاق، نوآور را در این عرصه‌ها فراهم سازند.

ج. یکی از واحدهای مناسب موجود خود را برای تحقیق و ارزیابی مستمر اثربخشی فعالیتهای فرهنگی، تربیتی موجود و جدید و چگونگی ارتقای بهره‌وری از منابع موجود در اجرای اهداف سابق الذکر را تجهیز کنند.

شروع هرگونه فعالیت جدید فرهنگی، تربیتی و آموزشی در زمینه‌های فوق با ارایه توجیه مناسب مبتنی بر نتایج این ارزیابیها صورت خواهد پذیرفت.

این‌نامه اجرایی این ماده، شامل نحوه همکاری دستگاههای اجرایی، به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۵۸. گزارشهای پژوهشی، پایان‌نامه‌ها و نرم‌افزارهای چند رسانه‌ای به عنوان اثر مشمول مفاد قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان می‌گردد. ثبت نرم‌افزارهای چند رسانه‌ای از لحاظ فنی و رایانه‌ای توسط دبیرخانه شورای عالی داده‌ورزی انجام می‌شود. شورای عالی یاد شده موظف است در موقع ثبت اثر نظر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را اخذ کند.

تصوه. نحوه ثبت آثار فرهنگ مکتوب، هنری، سینمایی و نرم‌افزارهای رایانه‌ای برای استفاده از حق انحصاری توسط صاحبان آنها به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد سازمان برنامه و

بودجه و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۵۹. به منظور بازسازی سینماها و مجتمعهای فرهنگی و ساخت سینماها و مجتمعهای فرهنگی جدید و تالارهای نمایش در شهرهایی که بیش از پانزده هزار نفر جمعیت دارند:

الف. شهرداریهای کشور می‌توانند رأساً یا با مشارکت اشخاص حقیقی و حقوقی برای ساخت بازسازی سینماهای موجود از تسهیلات بانکی استفاده کنند.

ب. تأمین زمین مناسب برای ساخت سینما و مجتمع فرهنگی در شهرکهای جدیدالاحداث به عهده وزارت مسکن و شهرسازی و در طرحهای توسعه شهری به عهده شهرداریها خواهد بود. زمینهای مذکور در این بند به قیمت منطقی و به صورت اقساط دهساله در اختیار اشخاص حقیقی و حقوقی متقاضی قرار می‌گیرد.

ج. به شهرداریهای شهرهای مذکور اجازه داده می‌شود زمینهای مناسب برای ساخت سینما و مجتمع فرهنگی را که در مالکیت شهرداری است بدون انتقال مالکیت در قالب قرارداد با دریافت حداقل سهم بابت زمین برای مدت بیست و پنج سال در اختیار افراد حقیقی و حقوقی قرار دهند.

د. در موارد بازسازی سینماها و مجتمعهای فرهنگی و یا ساخت سینماهای جدید و تالارهای نمایش شهرداریها موظفند بدون اخذ هر نوع عوارض و دریافت هزینه، پروانه ساخت صادر و در صورت هماهنگی با طرحهای جامع شهری حداکثر معادل زیربنای سالنهای نمایش فیلم، مجوز ساخت تجاری و خدماتی صادر کنند. سینماها و مجتمعهای فرهنگی که با استفاده از این امتیازات ساخته می‌شوند تا ده سال بعد از بهره‌برداری مجاز به تغییر کاربری نیستند.

این‌نامه اجرایی این ماده بنابه پیشنهاد مشترک وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۶۰. به منظور شناخت دقیق‌تر ویژگیهای فرهنگ عمومی و پی‌گیری سازمان یافته اجرای برنامه‌های فرهنگی و اعمال اصلاحات لازم در نحوه انجام فعالیتهای دستگاههای اجرایی که فعالان اصلی آنها به نحوی بر فرهنگ عمومی تأثیر می‌گذارد، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

موظف است با انجام مطالعات لازم و با مشخص نمودن تعاریف و مفاهیم، نوع شاخصهای فرهنگی متناسب با اهداف و آرمانهای نظام جمهوری اسلامی را تعیین و پس از تأیید شورای عالی انقلاب فرهنگی، با استفاده از طرحهای مناسب آماری که با هماهنگی و همکاری مرکز آمار ایران تهیه می‌شود به ترتیب ذیل نسبت به اندازه‌گیری شاخصهای مزبور و همچنین تولید اطلاعات ذیل اقدام کند:

الف. هر دو سال یک بار شاخصهای مربوط به تغییرات و تحولات فکری، بینشی و رفتاری جامعه را تعیین و در اختیار دستگاه‌ها و نهادهای ذی‌ربط قرار دهد.

ب. هر ساله شاخص مربوط به میزان مصرف کالاها و خدمات فرهنگی در کل کشور و مناطق مختلف را تعیین کند.

ج. هر ساله اطلاعات، آمار و شاخص مربوط به نیروی انسانی در فعالیتهای فرهنگی، فضاها، امکانات و تجهیزات فرهنگی اعم از دولتی و غیردولتی در کل کشور و مناطق مختلف را تعیین کند. دستگاههای مختلف اجرایی موظفند با استفاده از این شاخصها برنامه‌ریزیها، سیاستها، نحوه انجام فعالیتهای و توزیع امکانات خود را اصلاح کنند.

این‌نامه این ماده شامل نحوه همکاری و چگونگی اعمال نتایج این شاخصها در اقدامات و فعالیتهای دستگاههای اجرایی بنابه پیشنهاد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۶۱. با توجه به اهمیت گسترش فضاهای مذهبی و مساجد ضمن حفظ اصل ساماندهی ساخت و ساز، احیاء، تعمیر، تجهیز و مدیریت مساجد از طریق مشارکتهای مردمی و شوراهای شهری و روستایی دستگاههای اجرایی موضوع این ماده موظفند طی سالهای اجرای برنامه اقدامات زیر را انجام دهند:

الف. وزارت مسکن و شهرسازی، شهرداریها و سایر سازمانهای مسئول در زمینه طراحی و اجرای طرحهای جامع و هادی شهری روستایی موظفند طرحهای مذکور را با محوریت مساجد و

اجرا کنند.

ب. وزارت مسکن و شهرسازی و شهرداریها موظفند در کلیه شهرکهای جدیدالاحداث اراضی مناسبی را برای احداث مسجد پیش‌بینی کرده و پس از آماده‌سازی بدون دریافت هزینه در اختیار متقاضیان احداث مساجد قرار دهند و قیمت اراضی را در هزینه مربوط به آماده‌سازی اراضی منظور کنند.

ج. وزارتخانه‌های راه و ترابری و نفت موظفند به منظور تسهیل دسترسی مسافران به اماکن مذهبی با انجام هماهنگیهای لازم از محل اعتبارات عمرانی و جاری خود نسبت به احداث مسجد و یا نمازخانه و همچنین نگهداری و مدیریت مساجد و نمازخانه‌های موجود و جدیدالاحداث، در پایانه‌های مسافری و پمپ بنزینهای بین شهری اقدام کنند.

د. وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است کلیه وجوه پرداختی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی در ارتباط با احداث، تعمیر و تجهیز مساجد و سایر فضاهای مذهبی را به عنوان هزینه قابل قبول منظور کند.

ه. شهرداریها و سازمان جنگلها و مراتع کشور موظفند نسبت به اختصاص فضای مناسب در پارکهای ملی و عمومی حسب مورد برای ایجاد مسجد یا نمازخانه اقدام کنند.

و. جهت تبدیل مساجد به پایگاههای فرهنگی جذاب برای نوجوانان و جوانان، سازمان صدا و سیما، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان تبلیغات اسلامی و شهرداریها موظفند براساس مطالعات میدانی و تحقیقات مستمر، برنامه‌های مشخصی را متناسب با وظایف خود طراحی و برحسب مورد منابع و امکانات لازم را اختصاص دهند.

این نامه اجرایی این بند شامل نحوه هماهنگ ساختن این فعالیتها و چگونگی تخصیص منابع بنابه پیشنهاد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۶۲. در طی سالهای اجرای برنامه سوم، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مقرراتی

را معمول خواهد داشت که بانکهای کشور بتوانند در مبادی ورودی «هوایی، دریایی، زمینی»، هتلها و دفاتر خدمات جهانگردی نسبت به خرید ارز گردشگرانی که به ایران آمدهاند اقدام کنند. شعب نظام بانکی همچنین می‌توانند به این گردشگران که قصد خروج از کشور دارند، به شرط ارائه مدارک لازم ارزهای معتبر بفروشند.

آیین‌نامه اجرایی این ماده شامل نوع مدارک و مستندات لازم برای استفاده از تسهیلات پیش‌بینی شده و سایر مقررات مورد نیاز به پیشنهاد مشترک بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۶۳. به منظور حفظ و حراست از میراث فرهنگی کشور اجازه داده می‌شود:

الف. سازمان میراث فرهنگی کشور از شمول تبصره ذیل ماده یک قانون تشکیل نیروی انتظامی، منتزاع و یگان پاسداران میراث فرهنگی کشور زیر نظر سازمان مذکور تشکیل شود.

ب. کلیه جرایم اخذ شده از حفاریهای غیر مجاز و قاچاقچیان اموال تاریخی و فرهنگی به درآمد عمومی واریز می‌شود. حداکثر معادل وجوه واریزی در قالب لوایح بودجه سنواتی و براساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد به شرح ذیل به مصرف خواهد رسید.

۱. پرداخت به کاشفان اموال قاچاق و اشخاص حقیقی و حقوقی که در این زمینه همکاری می‌کنند، به عنوان حق‌الکشف و پاداش.

۲. تأمین هزینه‌های مربوط به تقویت امر حفاظت از میراث فرهنگی.

ج. خروج آثار منقول تاریخی و فرهنگی که برای انجام مطالعات، تعمیرات و سایر موارد ضرور به ایران وارد می‌شود موقوف به ارائه گواهی ورود آثار مذکور، صادره از سوی سازمان میراث فرهنگی با ذکر کامل مشخصات خواهد بود.

ماده ۱۶۴. به منظور حسن اجرای وظایف مندرج در قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور در خصوص مرمت و احیای بافتها و بناهای تاریخی فرهنگی اقدامات ذیل انجام می‌شود.

الف. رئیس سازمان میراث فرهنگی کشور در شورای عالی شهرسازی و معماری ایران و نمایندگان آن سازمان در کمیسیونهای ماده «۵» تهران و شهرستانها عضویت می‌یابند.

ب. در شهرهای دارای بافت تاریخی ارزشمند که حدود آن طبق ماده «۳» قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی، اعلام شده و یا می‌شود تشکیلات شهرداریها مورد تجدیدنظر قرار می‌گیرد و به منظور انجام امور مربوط به حفاظت از بافت تاریخی این‌گونه شهرها، سازوکار مدیریتی مناسب در شهرداریهای مذکور ایجاد می‌گردد.

ج. شوراهای شهر درصدی از درآمد شهرداری هر شهر را متناسب با نیاز بافتهای تاریخی آن شهر در اختیار مدیریت ذی‌ربط در شهرداری قرار می‌دهند تا با نظارت واحدهای سازمان میراث فرهنگی کشور در جهت مرمت بناها، مجموعه‌ها و بافتهای تاریخی همان محل به مصرف برسد. این‌نامه اجرایی این بند بنابه پیشنهاد مشترک سازمان میراث فرهنگی کشور، وزارت کشور و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۶۵. به منظور تحقق رهنمودهای مقام معظم رهبری دایر به جهت‌دهی رسانه‌ها به سمت سالم‌سازی فضای عمومی در جهت رشد آگاهیها و فضایل اخلاقی و اطلاع رسانی صحیح و تحقق سیاستهای کلی برنامه سوم توسعه کشور، سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران موظف است:

الف. با تأیید سازمان برنامه و بودجه جهت متناسب سازی شبکه‌های جدید استانی ملی و فراملی (بین‌المللی خبر) و تکمیل پوشش جمعیتی و جغرافیایی شبکه‌ها و بکارگیری فناوریهای نو در تولید و پخش اقدام کند.

ب. در راستای اطلاع رسانی مطلوب به جامعه، کلیه دستگاههای اجرایی، اطلاعاتی را که زمینه‌ساز فرهنگ توسعه آن بخش است (و لازم است به صورت مستقیم و غیر مستقیم در برنامه‌های تولید صدا و سیما منعکس گردد) به سازمان صدا و سیما اعلام می‌کنند تا با انجام مطالعات لازم در برنامه‌ها گنجانده شود. سازمان صدا و سیما سالانه گزارش عملکرد خود را در رابطه با دستگاههای

که اطلاعات و نیازهای خود را اعلام داشته‌اند به دستگاه مربوطه منعکس کرده و گزارش کلی آن را برای رؤسای قوای سه‌گانه ارسال می‌کند.

ج. آن دسته از دستگاههای اجرایی که تحقق وظایف آنها مستلزم مشارکت فکری و عملی قشر وسیعی از افراد جامعه است می‌توانند برنامه‌های خاص رادیویی و تلویزیونی تهیه و در چارچوب ضوابط سازمان صدا و سیما برای پخش در زمان مناسب اقدام کنند.

د. برای افزایش امکان دسترسی جامعه به آموزشهای عمومی و فنی و حرفه‌ای و ترویجی و آموزشهای عالی، با همکاری دستگاههای مختلف نسبت به تدوین برنامه‌های لازم اقدام کرده و از طریق شبکه‌های موجود و ایجاد شبکه‌های آموزشی و ارتباط متقابل با توجه به مفاد اساسنامه سازمان نسبت به توسعه و بهبود کیفیت آموزشهای مختلف اقدام کند. برای پشتیبانی علمی برنامه‌های آموزشی سازمان صدا و سیما یا هر یک از دستگاههای مربوطه کمیته لازم را تشکیل می‌دهد.

ماده ۱۶۶. کلیه واردکنندگان و تولیدکنندگان گیرنده‌های تلویزیونی رنگی موظفند در قبال واردات یا تولید دستگاه گیرنده، عوارضی که متناسب با ابعاد لامپ تصویر گیرنده و به تفکیک تولید داخلی و وارداتی به پیشنهاد سازمان صدا و سیما و وزارتخانه‌های صنایع و بازرگانی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، را به درآمد عمومی واریز کنند. معادل وجوه واریزی در قالب لوابیح بودجه ستوانی در اختیار سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران قرار خواهد گرفت تا در جهت تولید و تأمین برنامه‌های تلویزیونی و توسعه و بهره‌برداری از شبکه‌های تلویزیونی شهرستانها به مصرف برساند. گیرنده‌های تلویزیونی وارداتی از طریق مناطق آزاد تجاری و نیز همراه مسافر مشمول حکم این ماده می‌شوند. کلیه تولیدکنندگان گیرنده تلویزیونی موظفند عوارض موضوع این ماده را حداکثر طی مدت سه ماه از تاریخ فروش به حساب مربوطه نزد خزانه واریز کنند در غیر این صورت مشمول جریمه دیرکرد به ازای هر سال سی درصد (۳۰٪) خواهند شد.

گیرنده‌های رنگی ساخت داخل که صادر می‌شوند، از عوارض موضوع این ماده معاف هستند.

ماده ۱۶۷. به منظور تأمین امکانات و حمایت‌های قانونی و اعتباری از فعالیتهای ورزش عمومی طی سالهای اجرای برنامه سوم، وجوهی که توسط اشخاص اعم از حقیقی یا حقوقی صرف احداث و تکمیل قضاها، اماکن و باشگاههای ورزشی و آرایه خدمات ورزشی می‌شود و یا به عنوان کمک به سازمان تربیت بدنی، کمیته ملی المپیک ایران و فدراسیونهای ورزشی پرداخت می‌گردد، با تأیید سازمان تربیت بدنی به عنوان هزینه قابل قبول تلقی می‌گردد.

آیین‌نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۶۸. درآمدهای سازمان تربیت بدنی ناشی از برگزاری مسابقات ورزشی، فروش بلیط و استفاده از اماکن ورزشی به درآمد عمومی واریز می‌شود و معادل وجوه واریزی در قالب لوایح بودجه سنواتی در اختیار سازمان مذکور قرار داده می‌شود.

آیین‌نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد مشترک سازمانهای تربیت بدنی و برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

فصل ۲۲. امور دفاعی و امنیتی

ماده ۱۶۹. به وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح اجازه داده می‌شود به منظور تأمین نیازهای نیروهای مسلح، به ویژه در فناوریهای جدید و استراتژیک و خرید اقلام مورد نیاز پس از تصویب هیأت وزیران و با کسب مجوز از فرماندهی معظم کل قوا، نسبت به ایجاد شرکتهای صنعتی و خدماتی با مشارکت طرفهای داخلی و خارجی اقدام کند.

ماده ۱۷۰. به وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح اجازه داده می‌شود مجموعه داراییهای غیر ضرور بخش دفاع و صنایعی را که از فناوری بالایی برخوردار نیستند، مورد بررسی قرار داد و موارد مازاد را به فروش برساند و صددرصد درآمد حاصل از فروش را برای نیازهای ضروری بخش دفاع هزینه کند.

ماده ۱۷۱. وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح مکلف است نسبت به تهیه طرح جامع نحوه استقرار نیروهای مسلح در سطح کشور متناسب با اندازه و نوع تهدیدات و شرایط زیست محیطی، به منظور رعایت پراکندگی در استقرار تأسیسات حساس و حیاتی و صنایع دفاعی و همچنین انتقال یادگانهها و مراکز نظامی و کارخانجات بزرگ صنعتی دفاعی از شهرهای بزرگ به ویژه تهران اقدام و به تصویب شورای عالی امنیت ملی برساند.

در راستای تحقق مصوبات شورای عالی امنیت ملی، دولت مجاز است، نسبت به واگذاری تسهیلات اعتباری، بانکی، زمین، تغییر کاربری و ایجاد حریم جهت تأسیسات مورد نیاز، اقدامات لازم را بعمل آورد. اعتبارات دریافتی از منابع بانکی از محل فروش اماکن موجود بازپرداخت می‌شود.

ماده ۱۷۲. به منظور ایجاد انسجام در نظام تأمین اجتماعی نیروهای مسلح و صرفه جویی در هزینههای جاری، از ادغام سازمان بیمه و بازنشستگی ارتش جمهوری اسلامی ایران و سازمان بیمه و بازنشستگی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و بیمه و بازنشستگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی و سازمان خدمات درمانی نیروهای مسلح، سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح وابسته به وزارت

دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح ایجاد می‌شود.

مراحل اجرایی تجدید نظر در سازمانهای سابق الذکر با تصویب مقام معظم فرماندهی کل قوا، تعیین می‌شود. اساسنامه سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح و آیین‌نامه اجرایی این ماده بنا به پیشنهاد مشترک وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، سازمان برنامه و بودجه و سازمان اموراداری و استخدامی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۷۳. هزینه‌هایی که توسط اشخاص حقیقی و حقوقی غیر دولتی صرف تقویت و توسعه رده‌های مقاومت ارتش بیست میلیونی به ویژه احداث و تکمیل پایگاههای مقاومت بسیج می‌شوند به عنوان هزینه‌های قابل قبول تلقی می‌شوند. آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۷۴. در زمان صلح با تأیید ستاد کل نیروهای مسلح و از طریق وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، قسمتی از نیازهای نیروی انسانی دولت با استفاده از خدمت کادر وظیفه پس از گذراندن دوره آموزش نظامی به صورتی تأمین می‌گردد که به آمادگی رزمی آسیبی وارد نیاید.

هزینه‌های مربوط به دوره آموزش نظامی به عهده وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران بوده و حقوق، مزایا و جیره استحقاقی در دوره خدمت از محل اعتبارات دستگاه مربوطه تأمین می‌گردد. میزان دریافتی این قبیل افراد نباید در مجموع از حد مقرر در قوانین نیروهای مسلح تجاوز کند.

حداقل چهل درصد (۴۰٪) از نیروهای انسانی فوق (فارغ‌التحصیلان دانشگاهها) بایستی در مناطق توسعه نیافته یا کمتر توسعه یافته کشور خدمت کنند.

آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۷۵. وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و نیروهای مسلح کشور مکلفند پس از کسب مجوز از مقام معظم فرماندهی کل قوا نسبت به فروش عرصه و اعیان یادگانهها و سایر اماکن که در تملک یا تصرف قانونی آنها بوده و در محدوده خدمات شهری قرار دارد (پس از اثبات مالکیت) از طریق مزایده اقدام و وجوه حاصله را به درآمد عمومی واریز کنند.

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است نسبت به صدور سند مالکیت عرصه و اعیان مزبور اقدام نموده و تنها بیست درصد (۲۰٪) از حقوق و عوارض قانونی مربوطه را دریافت کند.

کمیسیون موضوع ماده ۵ قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران و شهرداریها موظفند نسبت به تغییر کاربری این قبیل اراضی به کاربری‌های مناسب براساس طرحهای توسعه و عمران شهری و همچنین صدور مجوز ساخت اقدام کنند.

معادل درآمد واریزی فوق، در قالب لوایح بودجه سنواتی به طرحهای مصوب در امر ساخت یادگانهها و مراکز نظامی و خانه‌های سازمانی و پرداخت دیون، براساس اولویت تعیین شده از طرف مقام معظم فرماندهی کل قوا اختصاص می‌یابد.

ماده ۱۷۶. در اجرای اصل ۱۴۷ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و به منظور استفاده از تخصصها و تواناییهای نیروهای مسلح و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح در بازسازی کشور (با رعایت قانون شرکتهای فنی و خدماتی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران) به واحدهای اجرایی فوق اجازه داده می‌شود با توجه به تخصصها و تواناییها و ظرفیت نیروهای تحت نظر خود برای اجرای طرحها و پروژه‌های عمرانی با دستگاههای اجرایی، قرارداد پیمانکاری منعقد کنند.

کلیه وجوه دریافتی از بابت قراردادهای مذکور به حساب درآمد عمومی کشور واریز و معادل آن از محل اعتباری که در قانون بودجه هر سال منظور می‌شود، در اختیار نیروی مربوط یا وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح قرار خواهد گرفت تا در جهت اجرای قراردادهای فوق و تقویت نیروی مربوط و جایگزینی استهلاک ماشین‌آلات هزینه شود.

آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط وزارتخانه‌های دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۷۷. شورای مرزهای کشور به عنوان یکی از شوراهای فرعی شورای عالی امنیت ملی با وظایف زیر تشکیل می‌گردد. ترکیب اعضاء و تشکیلات شورا با پیشنهاد وزارت کشور به تصویب شورای عالی امنیت ملی خواهد رسید.

الف. هماهنگ کردن سیاستهای اقتصادی، سیاسی، فرهنگی با مسایل امنیتی مرز در عالی‌ترین سطح اجرایی کشور و هماهنگی بین دستگاههای اجرایی در مرز به منظور ایجاد وحدت رویه.

ب. نظارت بر وظایف و اقدامات کلیه دستگاهها و سازمانها و نیروهای دست‌اندرکار در مسایل مرزی.

ج. تهیه و تنظیم استراتژی کشور در امور مرز جهت تصویب شورای عالی امنیت ملی و اجرای طرح جامع مرزهای کشور.

ماده ۱۷۸. نهادها، سازمانها و وزارتخانه‌های غیر امنیتی و اطلاعاتی می‌توانند پس از کسب موافقت و مجوز شورای امنیت کشور نسبت به تشکیل یگانهای حفاظت اقدام کنند. این یگانها از نظر به‌کارگیری سلاح و مهمات تابع ضوابط نیروهای مسلح می‌باشند و با رعایت ضوابط نیروی انتظامی تحت نظر دستگاه ذی‌ربط اداره خواهند شد.

شرح وظایف و اختیارات و سازماندهی و چگونگی تسلیح این یگانها و آموزش و انتصاب فرماندهی هر یک از این یگانها و چگونگی ارتباط آنها با نیروی انتظامی و نظارت بر عملکرد آنها به تصویب شورای امنیت کشور خواهد رسید.

فصل ۲۳. امور عمومی (سیاست داخلی و روابط خارجی)

ماده ۱۷۹. به منظور ایجاد هماهنگی و اتخاذ تصمیم در امور اجرایی اتباع بیگانه در زمینه ورود، اسکان، اخراج، اشتغال، آموزش، بهداشت و درمان و روابط بین الملل، شورای هماهنگی اجرایی اتباع بیگانه به ریاست وزیر کشور و عضویت وزیران اطلاعات، امور خارجه، کار و امور اجتماعی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، رئیس سازمان برنامه و بودجه، دبیر شورای عالی امنیت ملی، فرمانده نیروی انتظامی و رئیس جمعیت هلال احمر تشکیل می گردد.

این نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد مشترک وزارت کشور و وزارت اطلاعات به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۸۰.

الف - دولت موظف است به منظور پیشگیری، امداد رسانی، بازسازی و نوسازی مناطق آسیب دیده در حوادث غیر مترقبه در طی برنامه سوم، اعتبارات لازم را در لوائح بودجه سنواتی پیش بینی کند و در اختیار ستاد حوادث غیر مترقبه کشور قرار دهد. درصدی از اعتبارات فوق جهت مطالعات آسیب پذیری به منظور کاهش اثرات بلایای طبیعی و اجرای پروژه های پیشگیری از حوادث غیر مترقبه از قبیل سیل و زلزله، خشکسالی، آتش سوزی، طوفان و یا پیشروی آب دریا هزینه خواهد شد.

ب - وزارت کشور می تواند از محل منابع قرض الحسنه سیستم بانکی، وام و در صورت عدم تکافو از محل سایر منابع بانکی تسهیلات مورد نیاز را به مالکان واحدهای مسکونی، تجاری، صنعتی، معدنی و کشاورزی خسارت دیده در مناطق سابق الذکر اعطا کند. مابه التفاوت سود و کارمزد تسهیلات اعطایی در لوائح بودجه سالانه منظور خواهد شد. دولت موظف است بازپرداخت تسهیلات اعطایی توسط سیستم بانکی را که در این بند پیش بینی شده است تضمین کند.

ج - به منظور افزایش سهم صنعت بیمه در جبران خسارت ناشی از حوادث غیر مترقبه، دولت مجاز است شرایط لازم را به نحوی فراهم کند که در دوران برنامه سوم حداقل پنجاه درصد

محصولات کشاورزی، دامداری، شیلات، ابنیه عمومی، تأسیسات شهری و روستایی، ساختمانهای مسکونی، تجاری و صنعتی تحت پوشش بیمه قرار گیرند.

ماده ۱۸۱. وزارت کشور مکلف است نسبت به تهیه طرحهای مربوط به ایجاد و تقویت تشکلهای مردمی (صنفی - تخصصی)، سازمانهای غیر دولتی و سازمانهای محلی با هدف زمینه‌سازی برای واگذاری اعمال تصدی دولت به آنها و تقویت نظارت‌های سازمان یافته مردمی بر فعالیتهای دستگاههای دولتی، اقدام نموده و پس از تصویب هیأت وزیران به مورد اجرا گذارد.

ماده ۱۸۲. درآمدها و وجوه حاصل از اجرای قانون مبارزه با مواد مخدر و فعالیتهای مبارزه با مواد مخدر به درآمد عمومی واریز خواهد شد. اعتبار مورد نیاز برای مبارزه با مواد مخدر به پیشنهاد ستاد مذکور در قالب لوایح بودجه سنواتی منظور می‌گردد تا براساس موافقتنامه‌های متبادله با سازمان برنامه و بودجه در اختیار دستگاههای مجری قرار گرفته و هزینه گردد.

ماده ۱۸۳. به منظور اعمال سیاستهای نظام جمهوری اسلامی ایران در روابط خارجی و ایجاد وحدت رویه در این زمینه، وزارت امور خارجه بر کلیه روابط خارجی نظارت خواهد داشت و سایر دستگاهها و واحدهایی که به نحوی در خارج از کشور فعالیت دارند و یا فعالیت و اقدامات آنان در روابط خارجی اثرگذار است، ملزم به اجرای سیاستهای ابلاغی توسط وزارت امور خارجه هستند. همچنین نمایندگیهای آنها در خارج از کشور موظفند براساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد وزارت امور خارجه، به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، در انجام فعالیتهای خود با نمایندگیهای سیاسی جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور هماهنگی لازم را به عمل آورند.

ماده ۱۸۴. به منظور تنظیم سطح روابط جمهوری اسلامی ایران با کشورهای جهان و مجامع بین‌المللی، دولت مجاز است براساس گزارش جامعی که وزارت امور خارجه از فعالیتهای برون مرزی دستگاههای اجرایی و همکاری و عضویت آنها در سازمانهای بین‌المللی و منطقه‌ای (شامل بررسی وضع موجود، ارزیابی عملکرد و ضرورت یا عدم ضرورت ادامه عضویت یا فعالیت دستگاههای مذکور خارج از کشور و یا کاهش سطح روابط و فعالیتها) تهیه و ارائه می‌کند، در مورد ادامه و یا قطع فعالیت

دستگاههای اجرایی در خارج از کشور و سطح آن و وضعیت عضویت وزارتخانه‌ها، سازمانها، شرکتهای دولتی و نهادهای انقلابی در مجامع منطقه‌ای و بین‌المللی اتخاذ تصمیم کند.

کلیه وزارتخانه‌ها، سازمانها، نهادهای عمومی غیردولتی، شرکتهای دولتی از جمله شرکتهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، در صورت تأیید ادامه فعالیتشان در خارج از کشور موظفند حداکثر طی مدت شش ماه تشکیلات و ساختار نمایندگیهای خارج از کشور و نیز وضعیت عضویت خود در مجامع بین‌المللی را براساس مصوبات هیأت وزیران اصلاح کنند.

ماده ۱۸۵. ایجاد هرگونه شرکت، دفتر، نمایندگی، شعبه و واحد اداری جدید و عناوین مشابه در خارج از کشور توسط وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، شرکتهای دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی منوط به تأیید وزارت امور خارجه و تصویب هیأت وزیران خواهد بود.

تبصره - بانکها و شرکتهای بیمه از شمول این ماده مستثنی هستند.

فصل ۲۴. امور قضایی

ماده ۱۸۶. به منظور اعمال حمایت‌های لازم حقوقی و تسهیل دستیابی مردم به خدمات قضایی و حفظ حقوق عامه، به قوه قضاییه اجازه داده می‌شود تا نسبت به تأیید صلاحیت مشاوران حقوقی و صدور مجوز تأسیس مؤسسات مشاوره حقوقی به متقاضیان فارغ‌التحصیل رشته حقوق اقدام کند. حضور کارشناسان حقوقی مذکور در محاکم دادگستری و سایر مراجع ذی‌ربط به منظور انجام وکالت متقاضیان مجاز است. آیین‌نامه مربوط توسط وزارت دادگستری تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۸۷. قوه قضاییه موظف است به منظور ارتقای کیفی و افزایش کارایی محاکم نسبت به تخصصی کردن آنها برحسب حجم عملیات، نیازهای منطقه‌ای و تخصص و تجارب قضات اقدام کند.

چگونگی و نحوه اجرای این ماده براساس دستورالعملی خواهد بود که به پیشنهاد وزیر دادگستری به تصویب رئیس قوه قضاییه می‌رسد.

ماده ۱۸۸. به منظور کاهش مراجعات مردم به محاکم قضایی و در راستای توسعه مشارکتهای مردمی، رفع اختلافات محلی و نیز حل و فصل اموری که ماهیت قضایی ندارد و یا ماهیت قضایی آن از پیچیدگی کمتری برخوردار است به «شوراهای حل اختلاف» واگذار می‌گردد. حدود وظایف و اختیارات این شوراهای، ترکیب و نحوه انتخاب اعضای آن براساس آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد وزیر دادگستری به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۸۹. به منظور اصلاح وضعیت زندانها و ایجاد محیط مناسب بازپروری و اصلاح و تربیت زندانیان در بازگشت آنان به زندگی سالم اجتماعی اقدامات زیر صورت می‌گیرد:

الف. سازمان زندانها موظف است با همکاری انجمنها و نهادهای مردمی نسبت به فعالتر کردن انجمن‌های حمایت از خانواده زندانیان نیازمند و ایجاد انجمن در تمامی مراکز اقدام کند، به نحوی که تا

پایان برنامه صدرصد خانواده‌های نیازمند زندانیان، تحت پوشش قرار گیرند.

ب. وزارت دادگستری موظف است نسبت به تهیه آیین‌نامه کار زندانیان، با اولویت حرفه‌آموزی مناسب اقدام کند، به نحوی که پس از اتمام دوره محکومیت آنها ضمن ارائه تأییدیه اشتغال، امکان حذف سوء پیشینه و حضور مؤثر آنها در جامعه فراهم گردد.

ج. صدور قرار بازداشت موقت افراد جز در مواردی که الزام قانونی صریح وجود دارد ممنوع است. برای جلوگیری از تراکم زندانیان در زندانهای کشور، قضات محاکم موظفند در صدور رأی قطعی متهمان و افرادی که با قرار بازداشت موقت زندانی شده‌اند یا لغو قرار بازداشت آنها تا زمان رسیدگی، با رعایت تشریفات لازم مانند قرار التزام یا کفیل تسریع کنند.

ماده ۱۹۰. اجازه داده می‌شود درصدی از درآمدهای حاصل از رسیدگی به جرایم خاص نظامی و جرایم عمومی مکشوفه در حین تحقیقات بموجب قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح و قانون تعیین حدود صلاحیت دادرها و دادگاههای نظامی کشور مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام که به درآمد عمومی کشور واریز می‌گردد در قالب لوایح بودجه ستوانی برای امور ذیل به سازمان قضایی نیروی‌های مسلح اختصاص یابد.

الف. پرداخت حق کارانه یا بهره‌وری قضات و کارکنان شاغل در سازمان قضایی.

ب. احداث واحدهای قضایی در مناطق توسعه نیافته یا کمتر توسعه یافته کشور.

ج. بازسازی و تجهیز ساختمانهای قدیمی مشمول تبصره ۴ قانون تشکیل سازمان.

د. احداث خانه‌های سازمانی به منظور استفاده مسئولان و قضات و کارکنان.

ماده ۱۹۱. دعوای و دادرسیهای مربوط به حقوق مالکیت خصوصی و فعالیتهای اقتصادی منحصرأ در محاکم تخصصی دادگاههای عمومی یا بهره‌گیری از کارشناسان رسمی و متخصصان مربوطه مورد رسیدگی قرار خواهد گرفت. در کلیه مراحل رسیدگی حضور وکیل الزامی است.

فصل ۲۵. بهداشت و درمان

ماده ۱۹۲.

الف. به منظور افزایش کارایی و توسعه خدمات بهداشتی درمانی در کشور و ایجاد تسهیلات جهت دسترسی آحاد مردم به این خدمات و تعیین حدود تصدی بخش دولتی و غیر دولتی اقدامات زیر انجام خواهد شد:

۱. خدمات بهداشت روستاییان توسط دولت ارائه می شود و توسعه آن نیز طبق طرح گسترش شبکه به عهده دولت خواهد بود.

۲. خدمات درمان سرپایی روستاییان در واحدهای موجود توسط دولت ارائه می شود. توسعه مراکز درمان روستایی در مناطقی که امکان سرمایه گذاری بخش خصوصی و تعاونی وجود ندارد توسط دولت انجام می شود.

۳. بهداشت و درمان سرپایی شهری در مراکز بهداشت و درمان شهری موجود به عهده دولت است لکن توسعه آن با مشارکت بخش خصوصی و تعاونی خواهد بود. توسعه فعالیت های بخش دولتی منحصر به مناطقی خواهد بود که جاذبه ای برای بخش خصوصی وجود ندارد.

۴. ضمن استمرار تصدی دولت در درمان بستری برای مناطق توسعه نیافته یا کمتر توسعه یافته و شهرهای کوچک (کمتر از یکصد هزار نفر جمعیت) و تأمین تخت های آموزشی متناسب با تعداد دانشجویان دانشگاه های علوم پزشکی، توسعه مراکز درمان بستری در شهرهای بزرگ (بیشتر از یکصد هزار نفر جمعیت) بر عهده بخش غیر دولتی خواهد بود. همچنین در شهرهای بزرگ جهت واگذاری امکانات درمان بستری موجود و ایجاد مراکز درمان بستری جدید برای بخش غیر دولتی تسهیلات لازم ایجاد خواهد شد.

۵. توسعه مراکز پاراکلینیکی و توانبخشی به استثنای آزمایشگاه مرجع بر عهده بخش غیر دولتی خواهد بود. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مجاز است مراکز موجود خود را به بخش

خصوصی واگذار کند.

ب. به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اجازه داده می‌شود در جهت ارتقای کارایی و مشارکت کارکنان و مردم در مورد امکانات بهداشتی و درمانی خود با رعایت موارد مذکور در بند «الف» این ماده اقدامات زیر را انجام دهد.

۱. واگذاری (فروش، اجاره، اجاره به شرط تملیک و مشارکت اشخاص حقیقی و حقوقی) تمام یا بخشی از واحدها به کارکنان خود و یا مردم.

۲. خرید خدمات تعریف شده از کارکنان خود طبق تعرفه‌های مصوب (نظام کارمزدی به جای روزمزدی) و همچنین از بخش غیر دولتی.

۳. پرداخت بخشی از درآمدهای حاصل از ارائه خدمات به کارکنان در واحدهای تحت تصدی دولت به صورت کارانه برای افزایش کارایی آنان.

اعتبار لازم برای اجرای بند «ب» این ماده در لایحه بودجه سالانه منظور خواهد شد. درآمدهای حاصله در هر استان نیز صرف توسعه کمی و کیفی خدمات بهداشتی و درمانی همان استان می‌گردد. آیین‌نامه‌های اجرایی این ماده شامل تعیین وضعیت کارکنان شاغل، ضوابط و نحوه واگذاری، تعریف خدمات قابل واگذاری و نحوه قیمت‌گذاری آنها، روشهای پرداخت، نحوه هزینه درآمدهای حاصله و سایر موارد، مشترکاً توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان برنامه و بودجه حداکثر در مدت شش ماه پس از تصویب این قانون تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۹۳. به منظور تأمین و توزیع متعادل خدمات درمان بستری مناسب با نیاز در نقاط مختلف کشور، با در نظر گرفتن دو عامل مهم قابل دسترس بودن خدمات برای آحاد مردم و جلوگیری از سرمایه‌گذاریهای خارج از حد نیاز، سطح‌بندی خدمات درمان بستری، حسب تخصصهای مختلف و محل‌های استقرار آن، به تفکیک شهرستان صورت خواهد گرفت. هر گونه احداث، ایجاد، توسعه و تجهیز ظرفیتهای درمان بستری کشور و هم چنین اختصاص نیروی انسانی جهت ارائه خدمات

درمانی مطابق سطح‌بندی خدمات درمانی کشور خواهد بود. ضوابط و برنامه اجرایی سطح‌بندی خدمات درمان بستی کشور حداکثر طی مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون مشترکاً توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

الف. در راستای تحقق اهداف سطح‌بندی خدمات، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است در طی برنامه پنج‌ساله سوم جهت تطبیق ظرفیتهای موجود درمان بستی و ساماندهی خدمات فوری پزشکی (اورژانس) هماهنگ با سطح‌بندی خدمات نسبت به رفع کمبودها و تعدیل امکانات درمانی مازاد اعم از نیروی انسانی و تجهیزات، جایگزینی واحدهای درمانی فرسوده و غیر استاندارد اقدامات لازم را انجام دهد.

ب. در تطبیق ظرفیتهای مناسب و مورد نیاز با ظرفیتهای موجود، کل امکانات درمان بستی کشور اعم از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان تأمین اجتماعی، بانکها و شرکتهای دولتی، نیروهای مسلح، مؤسسات خیریه و خصوصی و سایر موارد به صورت یک مجموعه صرفنظر از مالکیت و مدیریت آنها منظور خواهد شد.

ماده ۱۹۴. کلیه مراکز تولید و توزیع مواد خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی و همچنین مراکزی که در زمینه‌های فوق خدماتی را ارائه می‌کنند موظفند ضمن رعایت ضوابط بهداشتی که از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دستگاههای ذی‌ربط اعلام می‌گردد نسبت به اخذ تأییدیه ادواری از افراد حقیقی و یا حقوقی (دولتی و یا غیر دولتی) که صلاحیت آنها حسب مورد از طرف دستگاههای سابق‌الذکر برای مدت معین تأیید شده است اقدام کنند. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دستگاههای ذی‌ربط موظفند حسب مورد بر خدمات افراد حقیقی و یا حقوقی تأیید صلاحیت شده به صورت مستمر نظارت و در صورت مشاهده تخلف ضمن رد صلاحیت آنها موضوع را به مراجع قانونی ارجاع کنند.

این‌نامه این ماده مشتمل بر تعیین واحدهای تولیدی، توزیعی و خدماتی مشمول این ماده،

تعیین مقاطع زمانی اخذ تأییدیه بهداشتی برای هریک از مراکز مربوطه، تعیین تعرفه‌ها، نحوه برخورد با متخلفان اعم از اخذ جرایم و معرفی به دادگاه، ضوابط تعیین صلاحیت اشخاص حقیقی و حقوقی نظارت کننده و سایر موارد حداکثر طی مدت شش ماه پس از تصویب این قانون توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با همکاری دستگاههای ذی ربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۹۵. ایجاد و احداث هرگونه واحد درمانی توسط وزارتخانه‌ها، مؤسسات، سازمانها، مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی، شرکتهای دولتی و مؤسسات و شرکتهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است به استثنای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت مسکن و شهرسازی (در مواردی که در ماده ۱۹۲ این قانون اجازه داده شده است) ممنوع است. ایجاد واحداث واحدهای درمانی توسط دستگاههای سابق الذکر در موارد ضروری، با تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و با تصویب هیأت وزیران امکانپذیر خواهد بود.

ماده ۱۹۶. بمنظور تنظیم بازار دارو، تأمین ارز مورد نیاز برای ورود مواد اولیه دارویی و داروهای ساخته شده وارداتی، جلوگیری از افزایش بی‌رویه قیمت داروهای بهداشتی و طولانی مصرف ضروری، حمایت از نظام بیمه‌ای و جلوگیری از عوارض و مخاطرات دارویی اقدامات زیر انجام خواهد یافت.

الف. فهرست داروهای مجاز همه ساله توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام می‌شود. ورود، تولید، عرضه و تجویز دارو خارج از فهرست فوق ممنوع است.

ب. فهرست دارویی کشور با تشخیص وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به دو گروه داروهای حمایتی (شامل داروهای بهداشتی، طولانی مصرف ضروری و داروهای مشمول بیمه همگانی) و آزاد تقسیم می‌شود. داروهای گروه آزاد مشمول دریافت یارانه ریالی و ارزی نمی‌شود.

ج. واردات مواد اولیه ساخت دارو و داروهای حمایتی وارداتی در دوره برنامه پنجساله سوم با ارز رسمی خواهد بود. در صورت تغییر نرخ ارز، مابه‌التفاوت نرخ مزبور محاسبه و به صورت یارانه ریالی

قانون بودجه منظور خواهد شد.

د. داروهای بهداشتی، طولانی مصرف ضروری و داروهای موردنیاز بیماران صعب‌العلاج علاوه بر استفاده از تسهیلات مذکور در بند «ج» این ماده کماکان مشمول دریافت یارانه ریالی خواهند بود.

ه. با تقویت و تعمیم نظام بیمه‌ای، یارانه ریالی و مابه‌التفاوت مذکور در بندهای «ج» و «د» این ماده متناسب با جمعیت تحت پوشش سازمانهای بیمه‌گر به آنها پرداخت خواهد شد.

و. داروهای حمایتی مشمول قیمت‌گذاری خواهند بود. داروهای آزاد توسط تولیدکننده و وارد کننده اعلام نرخ شده و قیمت مورد نظر با اطلاع مراجع قیمت‌گذاری مربوطه خواهد بود.

ز. عرضه دارو (به استثنای داروهای غیر نسخه‌ای که فهرست آن توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام می‌شود) به مصرف کننده نهایی خارج از داروخانه ممنوع است.

ح. به منظور تضمین کیفیت داروهای تولیدی، کلیه کارخانه‌های تولیدکننده دارو موظفند با ایجاد واحدهای کنترل کیفیت و به کارگیری متخصصین ذی‌ربط نسبت به کنترل کیفیت تولیدات خود اقدام کنند. به این منظور به کارخانه‌های ذی‌ربط اجازه داده می‌شود با هماهنگی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از ۵۰ درصد درآمد موضوع قانون لزوم بازآموزی و نوآموزی جامعه پزشکی مصوب ۱۳۷۱/۶/۱۵ استفاده کنند.

این‌نامه اجرایی این ماده توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۹۷. به منظور نهادینه کردن امنیت غذا (دسترسی همه افراد جامعه به غذای کافی و سالم) و بهبود تغذیه مردم و کاهش بیماریهای حاصل از سوء تغذیه و ارتقای سلامت جامعه، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است حداکثر طی مدت یک سال نسبت به تعیین سبد غذایی مطلوب اقدام کند و برای تحقق آن دستگاههای ذی‌ربط باید اقدامات ذیل را به عمل آورند.

الف. وزارتخانه‌های فرهنگی و آموزشی و همچنین سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران موظفند نسبت به ارتقای فرهنگ و آگاهیهای تغذیه‌ای و آرایه آموزشهای لازم به منظور ترویج

سبد مطلوب غذایی به عموم مردم اقدام کنند.

ب. شورای اقتصاد در توزیع منابع اعتباری یارانه‌ها در مورد مواد غذایی پس از کسب نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی زمینه اجرای سبد مطلوب غذایی را فراهم خواهد کرد.

ج. به منظور رفع سوء تغذیه خانوارهای کم درآمد، یارانه کالاهای اساسی اعطایی به نیازمندان، روستاییان و ساکنین مناطق کمتر توسعه یافته نسبت به سایرین افزایش می‌یابد.

د. به منظور ارتقای سطح سلامتی مردم مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی موظف است حداکثر تا پایان برنامه سوم استانداردهای ایمنی مواد غذایی را تکمیل و جهت اعمال نظارت بر کیفیت تولید و عرضه مواد غذایی به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سایر دستگاههای ذی‌ربط اعلام کند.

ه. ساختار و تشکیلات مناسب امنیت غذا و تغذیه در سطوح ملی و استانی طی مدت شش ماه از تصویب این قانون توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و پس از تأیید سازمانهای امور اداری و استخدامی و برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

بخش سوم

اجرا و نظارت

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

فصل ۲۶. اجرا و نظارت

ماده ۱۹۸. دولت موظف است با رعایت مفاد این قانون و تنظیم سیاستهای اجرایی فرابخشی و بخشی تمهیدات لازم را به گونه‌ای بعمل آورد که عملیات اجرایی در سالهای برنامه در جهت تحقق ارقام مندرج در جداول شماره ۶ تا ۶ پیوست این قانون قرار گیرد.

ماده ۱۹۹. به منظور حسن اجرای قانون برنامه سوم، سازمان برنامه و بودجه موظف است گزارش نظارت و ارزیابی پیشرفت هر سال برنامه را حداکثر لغایت شهریور ماه سال بعد، شامل موارد زیر به رئیس جمهور ارائه کند.

الف. بررسی عملکرد مواد قانونی برنامه.

ب. بررسی عملکرد سیاستهای اجرایی.

ج. بررسی عملکرد متغیرهای عمده کلان و بخشی از جمله تولید و سرمایه گذاری، تجارت خارجی، تراز پرداختها، بودجه، بخش پولی و تورم، اشتغال و بیکاری.

د. ارزیابی نتایج عملکرد و تبیین علل مغایرت با برنامه.

ه. ارائه پیشنهادها لازم به منظور بهبود عملکرد برنامه.

تبصره. دستگاههای اجرایی موظفند براساس دستورالعملی که سازمان برنامه و بودجه ابلاغ می‌کند، نسبت به تهیه و ارائه گزارش پیشرفت عملیات برنامه به سازمان مذکور اقدام کنند.

ماده ۲۰۰. قوانین و مقررات مغایر با مفاد این قانون در طی سالهای برنامه سوم

موقوف‌الاجرا می‌گردد.

جداول پیوست

(میلیون دلار)

جدول شماره ۳ : پیش بین منابع و مصارف ارزی

شرح	۱۳۷۸	۱۳۷۹	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	جمع سالهای برآیند
مصارف ارزی :							
واردات کالا و خدمات	۱۶۹۹۰	۱۹۷۲۶	۲۰۸۹۴	۲۲۳۱۳	۲۳۹۴۶	۲۵۵۵۸	۱۱۲۴۳۷
کالا	۱۳۸۱۷	۱۶۲۸۰	۱۷۲۴۲	۱۸۴۱۰	۱۹۷۵۵	۲۱۰۸۲	۹۷۷۶۹
خدمات	۳۱۷۳	۳۴۴۶	۳۶۵۲	۳۹۰۳	۴۱۹۱	۴۴۷۵	۱۹۶۶۸
منابع ارزی :							
صادرات کالا و خدمات	۱۸۱۵۲	۱۸۴۱۴	۱۹۵۰۰	۲۱۰۷۹	۲۲۷۹۷	۲۳۸۵۷	۱۰۵۶۴۷
نفت و گاز و فرآورده	۱۲۹۲۱	۱۲۶۴۷	۱۲۳۱۹	۱۲۵۴۳	۱۳۰۹۱	۱۳۵۴۹	۶۴۱۴۹
کالاهای غیر نفتی	۳۹۰۸	۴۵۸۱	۵۹۴۷	۷۱۸۸	۸۲۵۷	۸۸۰۰	۳۴۷۷۳
خدمات	۱۲۲۳	۱۱۸۶	۱۲۲۴	۱۲۴۸	۱۲۴۹	۱۵۰۸	۶۷۲۵
سایر منابع	-	۱۳۱۲	۱۲۹۴	۱۲۲۴	۱۱۴۹	۱۷۰۱	۶۷۹۰

جدول شماره ۴ : پیش بینی حجم نقدینگی و نرخ تورم

سال	۱۳۷۸	۱۳۷۹	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	میانگین رشد سالانه (درصد)
تورم (درصد)	۲۲/۱	۱۹/۹	۱۷/۴	۱۵/۳	۱۴/۰	۱۳/۰	۱۵/۹
حجم نقدینگی (بیلیون ریال)	۲۱۳۶۶۶	۲۵۶۹۳۱	۳۰۳۱۷۹	۳۵۰۷۷۸	۴۰۰۵۸۹	۴۵۳۰۶۶	۴۵۳۰۶۶
تغییرات (بیلیون ریال)	۴۱۹۳۶	۴۴۲۶۵	۴۶۲۳۸	۴۷۵۹۹	۴۹۸۱۰	۵۲۳۷۷	۵۲۳۷۷
رشد (درصد)	۲۴/۶	۲۰/۸	۱۸/۰	۱۵/۷	۱۴/۳	۱۳/۱	۱۴/۴
تورم (درصد)	۲۲/۱	۱۹/۹	۱۷/۴	۱۵/۳	۱۴/۰	۱۳/۰	۱۵/۹

جدول شماره ۵ : پیش بینی عرضه و تقاضای نیروی کار

سال	عرضه نیروی کار (هزار نفر)		تقاضای نیروی کار (هزار نفر)		تعداد نیروکاران (هزار نفر)	نرخ بیکاری (درصد)		اشتغال جدید (هزار نفر)
	حدالعرضه (۱۱)	حدالعرضه (۲)	حدالنیاز (۱۱)	حدالنیاز (۲)		حدالکلی نرخ بیکاری	حدالکلی نرخ بیکاری	
۱۳۷۸	۱۷۷۶۵	۱۷۹۲۶	۱۵۰۵۲	۲۷۱۱۳	۲۸۷۴	۱۵/۳	۱۶	-
۱۳۸۳	۲۱۱۴۷	۲۱۶۰۲	۱۸۸۷۸	۲۲۲۰	۲۷۰۰	۱۰/۵	۱۲/۵	-
متابین برنامه سوم	-	-	-	-	-	۱۴	۱۵/۱	۷۶۵

- ۱- با فرض ثبات نرخهای مشارکت نیروی کار در گروههای سنی، طی سالهای ۸۳-۱۳۷۵
- ۲- با فرض در نظر گرفتن اثرات تنظیم‌کننده اقتصادی و اجتماعی بر نرخهای مشارکت نیروی کار در گروههای سنی

جدول شماره ۶: پیش بینی درآمدها و هزینه های بودجه عمومی دولت

(میلیارد ریال)

شرح	سال	۱۳۷۸	۱۳۷۹	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	جمع برنامه	رشد متوسط
								(درصد)	(درصد)
درآمد نفت		۳۸۶۴۰/۰	۵۶۸۸۰/۴۸	۶۲۲۹۸/۹	۷۰۹۹۳/۵۷	۸۲۸۲۱/۹۸	۹۹۴۶۱/۲۱	۳۷۳۳۵۶/۱	۲۰/۸
درآمدهای صادرات نفت خام		۱۸۷۹۰/۹	۱۹۳۰۶/۸	۱۹۰۱۳/۴	۱۹۳۵۱/۶	۲۰۴۶۲/۹	۲۱۱۴۴/۹	۹۹۱۷۹/۵	۲/۴
درآمدهای صادرات فرآورده های نفتی		۳۵۱۹/۷	۲۷۲۵/۶	۳۵۳۳/۸	۲۵۹۹/۳	۲۶۶۶/۵	۲۵۶۶/۲	۱۳۰۸۱/۳	-۱۰/۷
درآمدهای صادرات فرآورده های نفتی غیر		۱۵۳۳۹/۳	۲۴۷۴۸/۱	۴۰۲۵۱/۷	۴۹۰۴۲/۷	۶۱۹۱۲/۵	۷۵۷۵۰/۲	۲۶۲۱۹۵/۲	۳۷/۶
درآمدهای مالیاتی		۲۵۶۰۰/۰	۳۲۲۰۳/۲	۳۰۰۶۰/۳	۴۹۳۸۶/۶	۶۰۱۳۰/۱	۷۲۷۱۸/۸	۲۵۳۵۰۰/۰	۲۳/۲
سایر درآمدها		۲۶۴۸۶/۰	۳۰۹۶۳/۹	۳۶۱۸۰/۶	۳۲۱۶۰/۹	۳۸۸۶۹/۱	۴۹۳۶۴/۲	۱۶۷۵۳۸/۶	۱۳/۳
درآمدهای مالیات بر عایدات سرمایه		—	—	—	—	—	—	—	—
عوارض مالیات بر عایدات سرمایه		—	—	—	—	—	—	—	—
سایر		۲۶۴۸۶/۰	۳۰۹۶۳/۹	۳۶۱۸۰/۶	۳۲۱۶۰/۹	۳۸۸۶۹/۱	۴۹۳۶۴/۲	۱۶۷۵۳۸/۶	۱۳/۳
کل درآمدها		۹۰۷۲۶/۰	۱۱۰۰۴۸/۶	۱۲۸۵۳۹/۸	۱۵۷۵۴۱/۰	۱۸۳۸۲۱/۱	۲۲۱۵۵۴/۷	۷۹۶۴۹۳/۷	۱۹/۵
کل هزینه ها		۹۱۵۳۶/۰	۱۱۰۰۹۸۸/۳	۱۲۹۷۸۴/۸	۱۵۴۰۳۱/۰	۱۸۵۶۷۱/۱	۲۲۳۰۴۴/۲	۸۰۴۰۷۹/۷	۱۹/۶
هزینه های جاری		۶۶۰۳۳/۸	۸۵۰۸۲/۳	۹۸۶۸۸/۵	۱۱۴۹۰۷/۷	۱۳۶۰۸۳/۲	۱۵۶۸۱۴/۲	۵۹۱۰۴۴/۹	۱۸/۸
کسب و کارهای گوناگون		—	—	—	—	—	—	—	—
گروه های آب و برق		—	—	—	—	—	—	—	—
سرمایه گذاری های دولتی		—	—	—	—	—	—	—	—
سایر هزینه های جاری		۶۶۰۳۳/۸	۸۵۰۸۲/۳	۹۸۶۸۸/۵	۱۱۴۹۰۷/۷	۱۳۶۰۸۳/۲	۱۵۶۸۱۴/۲	۵۹۱۰۴۴/۹	۱۵/۰
هزینه های عمرانی		۲۵۴۹۱/۲	۲۵۹۰۶/۳	۳۱۲۹۶/۳	۳۹۱۲۳/۳	۴۹۵۸۷/۹	۶۷۱۳۳/۰	۲۱۳۰۳۶/۸	۴۱/۴
خرید اراضی و توسعه عمرانی		—	—	—	—	—	—	—	—
فوق برنامه بودجه		—	—	—	—	—	—	—	—
سرمایه گذاری های عمرانی		—	—	—	—	—	—	—	—
امدادات خاص طرح های عمرانی		—	—	—	—	—	—	—	—
سرمایه گذاری های عمرانی		۱۸۱۶۶/۳	۲۲۳۰۵/۲	۲۷۷۸۰/۸	۳۳۵۷۷/۷	۴۰۶۹۹/۵	۴۹۳۱۳/۱	۱۷۴۵۷۶/۳	۲۳/۱
کسری بودجه		۸۰۰/۰	۹۳۰/۰	۱۱۳۵۰/۰	۱۴۹۰/۰	۱۸۵۰/۰	۲۰۶۰/۰	۷۵۸۵۰/۰	۲۰/۸

* در این جدول هزینه های جاری و عمرانی براساس پیش بینی هزینه های عمومی به قیمت ثابت نرخ بودجی پیش شده در برنامه سوم محاسبه شده است.

جدول شماره ۷ : پیش بین هزینه های عمومی دولت

(میلیارد ریال به قیمت های ثابت ۱۳۷۸)

رشد متوسط (درصد)	جمع برزانه	۱۳۸۳	۱۳۷۹	۱۳۷۸	سال
۲/۵	۲۶۰۹۱۱/۱	۷۵۰۳۷/۹	۷۱۱۵۲/۹	۶۶۰۳۳/۸	هزینه های جاری
۴/۶	۱۲۶۶۶۹/۳	۳۱۹۵۸/۵	۲۱۶۱۶/۲	۲۵۴۹۱/۲	هزینه های عمرانی
۳/۲	۴۸۷۳۸۰/۵	۱۰۶۹۹۶/۴	۹۲۷۶۹/۱۱	۹۱۵۲۶/۰	جمع

جدول شماره ۸ : پیش بین درآمد ارزی حاصل از صادرات نفت خام

(میلیون دلار)

شرح	سال	۱۳۷۸	۱۳۷۹	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	جمع
صادرات نفت خام	۱۰۹۵۱/۵	۱۱۰۸۹/۶	۱۰۸۶۴/۸	۱۱۰۵۸	۱۱۵۷۸/۸	۱۲۰۸۲/۸	۵۶۶۲۴	

جدول شماره ۹ : پیش بین وجوه واریزی به خزانه ازمحل درآمد حاصل از املاص قیمت حاملهای انرژی

(میلیارد ریال)

شرح	سال	۱۳۷۹	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	جمع برآیند
کل وجوه واریزی به خزانه		۳۳۵۸/۵	۴۳۳۳/۷	۶۰۲۸/۱	۷۵۶۴/۵	۱۱۷۷۲/۱	۳۳۰۴۶/۹
		-	(۳۸۸/۷)	(۳۹/۳)	(۳۵/۵)	(۵۵/۶)	-

جدول شماره ۱: پیش بینی تولید و سرمایه گذاری

(میلارد ریال : به قیمت ثابت ۱۳۷۸)

میانگین رشد سالانه (درصد)	۱۳۸۳	۱۳۸۲	۱۳۸۱	۱۳۸۰	۱۳۷۹	۱۳۷۸	سال	شرح
۶/۰	۵۲۹۸۸۹ (۶/۸)	۴۹۶۱۴۹ (۶/۷)	۴۶۴۹۹۳ (۶/۵)	۴۲۶۶۲۳ (۵/۵)	۴۱۳۸۵۱ (۴/۵)	۳۹۶۰۴۰ (۲/۵)		تولید ناخالص داخلی
۶/۸	۴۶۳۹۲۸ (۷/۱)	۴۳۳۱۰۰ (۶/۸)	۴۰۵۶۱۵ (۷/۲)	۳۷۸۵۴۰ (۷)	۳۵۳۷۸۱ (۵/۹)	۳۳۴۱۴۰ (۲/۴)		تولید ناخالص داخلی بدون نفت
۷/۱	۱۳۳۲۷۶ (۷/۹)	۱۲۳۸۵۳ (۷/۸)	۱۱۴۹۰۷ (۷/۳)	۱۰۷۱۰۹ (۶/۹)	۱۰۰۱۹۷ (۶/۰)	۹۴۶۱۳ (۳/۹)		سرمایه گذاری کل
۸/۵	۸۶۰۱۸ (۷/۶)	۷۹۹۷۵ (۹/۶)	۷۲۹۹۳ (۹/۷)	۶۶۵۲۵ (۹/۵)	۶۰۷۲۷ (۶/۱)	۵۷۲۳۳ (۲/۷)		خصوصی
۵/۰	۴۷۵۵۹ (۸/۴)	۴۳۸۷۸ (۴/۷)	۴۱۹۱۵ (۳/۳)	۴۰۵۸۳ (۲/۸)	۳۹۴۷۰ (۵/۶)	۳۷۳۷۹ (۵/۹)		دولتی